

Strategia Rozwoju
Gminy Trzebiatów na
lata 2015-2023

Trzebiatów, lipiec 2016 r.

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
1. Uwarunkowania formalno-prawne	4
2. Realizacja strategii oraz rola samorządu terytorialnego	11
3. Uwarunkowania rozwojowe	14
II. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	16
1. Położenie i ogólna charakterystyka gminy	16
2. Środowisko przyrodnicze	18
2.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	18
2.2. Gleby.....	20
2.3. Klimat akustyczny	21
2.4. Fauna i Flora	22
2.5. Formy ochrony przyrody	25
3. Potencjał demograficzno-społeczny.....	26
4. Struktura ekonomiczna i uwarunkowania gospodarcze.....	29
4.1. Bezrobocie w gminie Trzebiatów	29
4.2. Struktura i skala działalności gospodarczej w regionie	31
4.3. Turystyka w gminie Trzebiatów.....	33
5. Infrastruktura techniczna gminy	34
5.1. Gospodarka wodna	34
5.2. Gospodarka ściekowa	37
5.3. Elektroenergetyka.....	43
5.4. Źródła energii odnawialnej	44
5.5. Zaopatrzenie gminy w gaz ziemny	48
5.6. System komunikacyjny.....	50
5.7. Struktura mieszkaniowa i budownictwo.....	54
6. Infrastruktura społeczna gminy.....	55
6.1. Edukacja	55
6.2. Sport i rekreacja	57
6.3. Instytucje kultury	58
6.4. Porządek publiczny i bezpieczeństwo.....	59
7. Podsumowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy – sytuacja wyjściowa.....	63
III. Kierunki rozwoju gminy Trzebiatów	66

1. Plan strategiczny – cele strategiczne, operacyjne i kierunki działania	66
IV. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	80
1. Zaangażowane podmioty	80
2. Tryb wdrożenia strategii	81
3. Źródła finansowania	83
4. Monitorowanie Strategii	83
V. ZAŁĄCZNIK - WYKAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ I DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY TRZEBIATÓW NA LATA 2015-2023 R.	84

I. WPROWADZENIE

Strategia rozwoju gminy Trzebiatów jest jednym z kluczowych elementów planowania rozwoju lokalnego i długofalowego zarządzania gminą. W swych założeniach Strategia pozwolić ma na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych.

Przy opracowaniu niniejszej Strategii przyjęto model ekspercko-partycypacyjny, który polegał na możliwie szerokim udziale społeczności lokalnej oraz władz gminy, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów i konsultantów zewnętrznych.

Konieczność posiadania aktualnej strategii podyktowana jest nie tylko potrzebą skonsultowania z mieszkańcami przez władze gminy Trzebiatów kierunków rozwoju na najbliższe lata, ale też wynika z uregulowań prawnych, zawartych między innymi w ustawie o samorządzie gminnym, oraz ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której strategię gmin zostały zaliczone – obok Strategii Rozwoju Kraju, strategii sektorowych, Strategii Rozwoju Województwa, oraz strategii powiatowych – do kluczowych dokumentów planistycznych, na podstawie których powinna być prowadzona polityka rozwoju.

Strategia rozwoju obejmuje obszar całej gminy Trzebiatów łącznie z obszarami wiejskimi i zastępuje dotychczas opracowywane dla każdego sołectwa Plany Odnowy Miejscowości.

Ze względu na wagę przyjętych celów strategicznych i operacyjnych założono, że Strategia będzie dokumentem długookresowym, a czas jej realizacji przypadnie na lata 2015-2022. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne ze obowiązującymi praktykami planistycznymi oraz pozwoli na dostosowanie strategii do rozpoczynającej się nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Z uwagi na długi okres obowiązywania Strategii przyjęto, że powinien to być dokument bardziej uniwersalny, wskazujący w sposób ogólny kierunki rozwojowe. W krótszej perspektywie, w zależności od możliwości formalno-organizacyjnych, finansowych, dostępności środków unijnych, oraz innych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, Strategia uzupełniana będzie instrumentami o charakterze operacyjnym.

Kształt Strategii Rozwoju Gminy Trzebiatów determinuje 6 założeń brzegowych:

1. Strategia uwzględnia specyfikę uwarunkowań rozwojowych różnych części gminy wskazując, że nie wszystkie wyzwania rozwojowe mają wszędzie taki sam charakter i ciężar gatunkowy.
2. Strategia obejmuje wyłącznie te zagadnienia, na które Samorząd gminny i jego partnerzy w regionie mają rzeczywisty wpływ.
3. Strategia jest selektywna i skoncentrowana na definiowaniu celów odzwierciedlających dokonane wybory strategiczne.

4. Strategia nie skupia się na sprawach o charakterze rutynowym, należących do sfery bieżącego funkcjonowania oraz wykonywania zadań i obowiązków prawnych przez podmioty działające w gminie.
5. Strategia jest narzędziem kreowania rozwoju, ukierunkowując dostępne instrumenty finansowe i regulacyjne.
6. Strategia wyznacza cele poddające się weryfikacji i ustanawia zobowiązania do określonych działań i efektów.

1. Uwarunkowania formalno-prawne

Obowiązek opracowywania i tworzenia gminnych dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym nie wynika wprost z przepisów prawa. Zgodnie z wielokrotnie znowelizowaną ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tworząca podstawy prawne do przygotowania przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zasad wdrażania programów Unii Europejskiej na lata 2014-2020, wśród dokumentów strategicznych opracowywanych przez JST wymienia jedynie strategię rozwoju województw oraz strategię ponadregionalne. Katalog ten pozostawia jednak otwarty, a wśród podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie polityki rozwoju wymienia samorząd gminny.

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Nowelizacja ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (u.z.p.p.r.) w brzmieniu znowelizowanym ustawą z 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014, poz. 379), która weszła w życie w dniu 8 kwietnia 2014 r. wprowadza rozwiązania, które pozwolą na jak najszybsze, a zarazem prawidłowe i efektywne wykorzystanie środków z nowego budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Nowelizacja wprowadza umowę partnerstwa oraz programy służące jej realizacji, których zapisy determinują możliwości aplikowania o środki unijne przez wszystkich beneficjentów, w tym również gminę Trzebiatów. W umowie partnerstwa zapisano uwarunkowania, cele i kierunki wykorzystania środków z budżetu UE. Zatwierdzona przez Komisję Europejską umowa określa sposób wydawania środków: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz wspierających sektor morski lub rybacki. Na podstawie tej umowy opracowywano krajowe i regionalne programy, które staną się programami operacyjnymi perspektywy finansowej 2014-2020. Ustawa wprowadza ponadto instytucję kontraktu terytorialnego, który zastąpi kontrakt wojewódzki. Ma to zapewnić lepszą koordynację działań prorozwojowych podejmowanych przez rząd i samorząd. Kontrakt terytorialny będzie umową między rządem a samorządem regionalnym, określającą cele i przedsięwzięcia

priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju kraju i województwa. Będzie w nim zapisany również sposób finansowania, koordynacji i realizacji tych działań, a także dofinansowanie programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności.

Ustawa o samorządzie gminnym

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, gmina jest „wspólnotą samorządową posiadającą odpowiednie terytorium, wykonującą zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność”. Artykuł 7 powyższej ustawy dokładnie precyzuje zadania gminy w zakresie zaspokajania potrzeb zbiorowych wspólnoty. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju powoduje jednak, że gminy ze względu na ograniczoną ilość środków budżetowych nie mogą pozwolić sobie na rozpraszanie środków finansowych na nieefektywne lub chybione inicjatywy. W związku z tym konieczne staje się opracowanie dokumentu o charakterze strategicznym, który ukierunkuje realizację zadań pod kątem określenia najpilniejszych potrzeb społeczności lokalnej i kierunków zaangażowania środków finansowych, zarówno własnych, jak i tych pozyskanych z zewnątrz.

Nadrzędne dokumenty strategiczne

Fundamentalne wytyczne dotyczące polityki rozwoju płyną z nadrzędnych dokumentów europejskich, określających zasady Europejskiej Polityki Spójności. Ważna jest też sama filozofia redystrybucji środków europejskich, która w ostatnich latach uległa przeorientowaniu z funkcji wyrównawczej na wzmacnianie konkurencyjności obszarów silnych i lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju jest głównym dokumentem szczebla krajowego, wskazującym strategiczne zadania państwa w horyzoncie czasowym spójnym z dokumentami europejskimi, tym samym oddającym priorytety rozdziału funduszy europejskich na lata 2014-2020. Strategia została przyjęta 25 września 2012 r. i wpisuje się w nowy system strategicznego zarządzania rozwojem kraju poprzez uwzględnienie wytycznych odnośnie głównych kierunków rozwoju, płynących z długookresowej strategii rozwoju kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Do Podstawowymi priorytetami Strategii Rozwoju Kraju, koncentrującymi główne działania i wyznaczającymi kierunki interwencji, mające na celu przyspieszenie procesów rozwojowych to:

- sprawne i efektywne państwo,
- konkurencyjna gospodarka,
- spójność społeczna i terytorialna.

W kontekście programowania polityki rozwoju na szczeblach niższych ważne jest, aby Strategia Rozwoju Kraju stanowiła odniesienie dla dokumentów przygotowywanych na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020 – umowy partnerstwa i programów operacyjnych.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020;

Jest to kluczowy dokument programowy, który określa zasady i kierunki długofalowej koncepcji rozwoju regionu. Samorząd województwa jest odpowiedzialny za kreowanie polityki rozwoju regionalnego. Podstawę jej kształtowania stanowi strategia rozwoju województwa – długookresowy dokument określający kierunki polityki i wytyczający cele, które mają być osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym. Określono nim 6 celów strategicznych:

1. Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania,
2. Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu,
3. Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu,
4. Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami,
5. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności,
6. Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

Celom strategicznym przyporządkowano 36 celów kierunkowych. Poszczególnym celom kierunkowym przypisano działania, opisujące sposoby postępowania właściwe do uzyskania poszczególnych celów. Podmiotem realizującym tak sformułowane cele i działania jest cała społeczność województwa, nie zaś tylko jego instytucje samorządowe.

Zapisy strategii wojewódzkiej skoordynowano z celami dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym: Strategią Rozwoju Kraju, Narodową Strategią Spójności, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego, a także z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.

Strategia rozwoju województwa jest punktem odniesienia do wszelkich działań rozwojowych na terenie województwa wspierających procesy rozwojowe regionu, jest podstawą do przygotowania regionalnego programu operacyjnego, strategii sektorowych, długofalowych planów określających kierunki działań i pozostałych dokumentów politycznych i programowych na poziomie województwa.

W województwie zachodniopomorskim kierunki oraz perspektywy rozwoju poza Strategią Rozwoju Województwa wyznaczane są w następujących dokumentach strategicznych:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020;

Program Regionalny to jedna z metod realizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020. Wsparcie pochodzące z Programu koncentruje się na trzech podstawowych obszarach: gospodarka, infrastruktura i społeczeństwo. Program składa się z 10 Osi Priorytetowych, na realizację których przeznaczona zostanie 1,6 mld euro. Zdecydowana większość środków ok. 72% całkowitej alokacji przeznaczonej na Program pochodzić będzie z EFRR. 1,15 mld. zostanie przeznaczone na rozwój potencjału społeczno-gospodarczego poprzez wspieranie projektów zakładających wzrost zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę infrastruktury wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej, poprawę ochrony środowiska. Pozostałe 28% czyli ok. 450 mln euro budżetu Programu pochodzące z EFS ukierunkowanych zostanie na wyrównywanie szans na rynku pracy, wzrost zatrudnienia, inwestycje w kapitał ludzki.

RPO WZ jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa. Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WZ są zdeterminowane m.in.:

- zapisami regionalnych dokumentów programowych, takie jak Strategia Rozwoju Województwa, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, pozostałe strategie sektorowe oraz wynikające z nich tworzone obecnie, Programy Strategiczne wraz z towarzyszącymi im diagnozami, analizami i konsultacjami, które pozwoliły na zidentyfikowanie aktualnych potrzeb, wyzwań i szans regionu,
- doświadczeniami i dobrymi praktykami powstałymi w trakcie realizacji RPO WZ na lata 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (szczególnie cenne wydają się doświadczenia związane z implementacją instrumentów finansowych w ramach europejskich inicjatyw JEREMIE i JESSICA),
- strategiczne kierunki i zasady rozwoju przyjęte na poziomie Polski i Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020, w tym EUROPA 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także wynikające z niej dokumenty regulujące zasady realizacji polityki spójności (takie jak rozporządzenia dotyczące funduszy strukturalnych, Wspólnotowe Ramy Strategiczne, Umowa Partnerstwa, Position of the Commission Services on the development of Partnership Agreement and programmes in POLAND for the period 2014-2020) oraz krajowe dokumenty strategiczne.

RPO WZ jest współfinansowane z dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. RPO WZ jest realizowany na obszarze województwa zachodniopomorskiego, zaliczanego do kategorii regionów słabiej rozwiniętych.

Gmina Trzebiatów jest uprawniona do aplikowania o wsparcie inwestycji i projektów zarówno ze środków krajowych, jak i regionalnego programu operacyjnego.

Strategia Rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich województwa zachodniopomorskiego do roku 2015;

Strategia została przyjęta Uchwałą Sejmiku WZ nr IX/98/03 z dn. 3 listopada 2003 r., i zaktualizowana w dniu 19 listopada 2010 r. na mocy Uchwały nr 2069/10 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego. Głównym celem strategicznym zawartym w Strategii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego w latach 2002-2015 jest poprawa konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego.

Strategia rozwoju gospodarki morskiej województwa zachodniopomorskiego do roku 2015;

Strategia wyszczególnia główne kierunki: transport morski, porty morskie, żeglugę śródlądową, infrastrukturę transportowo-logistyczną, przemysł stoczniowy, rybołówstwo morskiej, rybactwo i przetwórstwo ryb, eksploatację morskich zasobów naturalnych, ochronę środowiska Morza Bałtyckiego i pasa nadbrzeżnego, szkolnictwo morskie i śródlądowe, badania naukowe, turystyka morska i śródlądowa oraz tak ważne w obecnej rzeczywistości planowanie przestrzenne obszarów morskich. W programie ustalono główne zasady polityki morskiej kompatybilne z dokumentami wyższego rzędu. Zaplanowane w programie inwestycje są niezbędne, a wręcz priorytetowe dla rozwoju gospodarczego Województwa Zachodniopomorskiego i Polski, poprzez umiejętne wykorzystanie zasobów naturalnych Morza Bałtyckiego, poprawę systemu transportowego, dywersyfikację energii, uwzględnienie planowania przestrzennego czy też rozwój turystyki. Realizacja zaplanowanych inwestycji i priorytetowych działań wyznaczonych nowoczesnymi strategicznymi celami jest zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju i zapewni Województwu Zachodniopomorskiemu należne mu miejsce w międzynarodowym podziale dóbr.

Strategia rozwoju sektora transportu województwa zachodniopomorskiego do roku 2015;

W dniu 22 lutego 2010 roku Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr 221/10 przyjął zaktualizowany program wojewódzki pn.: „Strategia rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Potrzeba aktualizacji była wynikiem nieobowiązujących już obecnie dokumentów krajowych i regionalnych, które stanowiły podstawę pierwszego opracowania oraz zmianą zewnętrznych uwarunkowań Polski i Województwa oraz pojawieniem się nowych potrzeb transportowych. Zadania, cele i priorytety Strategii rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015 zostały sformułowane jeszcze przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Zaktualizowany dokument uwzględnia wieloletnie plany inwestycyjne zarówno Województwa Zachodniopomorskiego, jak i dokumenty narodowe dotyczące

polityki transportowej. Okres planowania strategii wydłużył się do 2020 roku głównie ze względu na horyzont czasowy Polityki Transportowej Państwa i Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, który został wydłużony do 2025 roku. „Strategia rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020” określa priorytetowe przedsięwzięcia z zakresu transportu i komunikacji na lata 2007 – 2013 oraz kierunki działań na lata 2014 - 2020.

Strategia rozwoju turystyki w województwie zachodniopomorskim do roku 2015;

Strategia rozwoju turystyki jest nowoczesnym dokumentem realizującym koncepcję kompleksowego rozwoju gospodarki turystycznej w Regionie. Wpisuje się ona w nurt myślenia zaproponowany w pierwotnym Projekcie Strategii Rozwoju Turystyki na lata 2007-2013, będącym dokumentem rządowym przyjętym przez Radę Ministrów 21 czerwca 2005 roku, w przyjętym w czerwcu 2008 r. projekcie Strategii Rozwoju Turystyki na lata 2008-2015 oraz nawiązuje do przyjętych w dn. 26 września 2008 r. „Kierunków Rozwoju Turystyki do 2015 r”. Strategia stanowi naturalną kontynuację działań objętych Programem, uwzględniając potrzebę projekcji nowych obszarów strategicznych oraz programów działań. Ewolucja Strategii polega przede wszystkim na wyakcentowaniu zagadnień związanych z potrzebą kształtowania konkurencyjnych kadr w turystyce Pomorza Zachodniego (priorytet pt. „Rozwój Zasobów Ludzkich”) oraz obszaru związanego z postulatami budowy kompleksowego systemu wsparcia dla rozwoju turystyki w Regionie (w tym także dla branży turystycznej). Nadal kluczową rolę przypisano zagadnieniom budowy silnych, zintegrowanych produktów turystycznych w Regionie, w tym zarówno ich kreacji, jak i efektywnego wdrażania. Strategia rozwija i porządkuje bardzo ważne postulaty oraz zapisy związane z potrzebą kreowania konkurencyjnej infrastruktury turystycznej i paraturystycznej województwa zachodniopomorskiego, a także potrzebą budowy atrakcyjnego wizerunku Regionu.

Strategia budowy społeczeństwa informacyjnego w województwie zachodniopomorskim na lata 2006-2015;

Celem strategii jest przedstawienie wyzwań, jakie stoją przed społecznością województwa zachodniopomorskiego ze względu na dokonujące się w świecie trzy współzależne transformacje polegające na dążeniu do:

- globalnego społeczeństwa informacyjnego,
- gospodarki elektronicznej,
- gospodarki opartej na wiedzy.

Strategia wyraźnie wskazuje na podstawowe cele do osiągnięcia i obszary koncentracji działań rozwojowych, aby je osiągnąć. Zawiera również elementy informacyjne i standaryzacyjne w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego i jest przewodnikiem dla osób i instytucji zajmujących się problematyką informatyzacji.

Regionalna strategia innowacyjności w województwie zachodniopomorskim 2011-2020;

Wyzwania XXI wieku postawione w Strategii „Europa 2020” wymagają od polskich regionów jeszcze większej koncentracji działań na wzmacnianiu kluczowych kompetencji innowacyjnych. Jednym z priorytetów leżących u podstaw polityki spójności przyjętej na lata 2014-2020 jest rozwój inteligentny, rozumiany jako rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Osiągnięcie tego celu wymaga od społeczności lokalnych determinacji, wiedzy w kreowaniu nowych usług i produktów. Skłania także władze samorządowe do wyznaczania i realizowania nowych wyzwań. Zaktualizowany program rozwoju pn. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego” jest odpowiedzią na charakter i dynamikę światowych i europejskich procesów ekonomicznych. Zaproponowane w nim zadania mają na celu mobilizowanie do ciągłego wzmacniania świadomości i kompetencji innowacyjnych. Regionalna Strategia wskazuje też kierunek wykorzystania kapitału intelektualnego mieszkańców Województwa oraz pracowników regionalnych firm, uczelni, instytucji wsparcia biznesu.

Strategia województwa zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej do roku 2015;

Celem strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej jest zaplanowanie i realizowanie w praktyce wyznaczonych założeń rozwiązywania ważnych problemów społecznych w naszym regionie. Należy to rozumieć jako cele strategiczne i operacyjne oraz praktyczne działania, zmierzające do osiągnięcia misji Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w dziedzinie polityki społecznej. Dzięki strategii sprecyzowano priorytety oraz założenia polityki społecznej w regionie. Jednocześnie zostaną ustalone i wdrożone programy wojewódzkie potrzebne do osiągnięcia wyznaczonych celów w ramach realizacji wskazanych działań. Dzięki strategii możliwe jest zaplanowanie rozwoju różnych obszarów polityki społecznej i racjonalne podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców regionu. Strategia obejmuje w szczególności programy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi. Poza obligatoryjnym zakresem przedstawiona strategia zawiera także inne ważne problemy społeczne dla regionu, które zostały wyłonione m.in. na podstawie diagnozy społecznej stanowiącej podstawę do opracowywania strategii. Stąd w dokumencie znalazły się takie obszary problemowe jak: długotrwałe bezrobocie, kryzys rodziny, marginalizacja różnych grup społecznych, uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz starzenie się społeczeństwa.

Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012 -2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016 -2019;

Naczelną zasadą przyjętą w programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, która umożliwia zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska. W związku z tym nadrzędnym celem programu jest: Rozwój gospodarczy regionu przy zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami.

Program rozwoju sektora energetycznego w województwie zachodniopomorskim do 2015 z częścią prognostyczną do 2030 roku;

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa jest jednym z podstawowych zadań, bez których nie jest możliwy rozwój gospodarczy i cywilizacyjny. W Programie rozwoju sektora energetycznego zawarta jest charakterystyka obecnego stanu energetyki na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz trendy i kierunki rozwojowe łącznie z celami głównymi i szczegółowymi, jak również ramy finansowe przewidywanych zmian. Program rozwoju sektora energetycznego, przygotowywany przez samorząd województwa stanowi dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, w głównej mierze mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu, uporządkowanie kwestii związanych ze stanem technicznym infrastruktury energetycznej, uporządkowanie relacji między podmiotami rynku energetycznego województwa (zarówno na poziomie samorządowym jak i w relacjach Urząd Regulacji Energetyki - samorząd - energetyczne podmioty gospodarcze) jak również wskazujący kierunki rozwoju energetyki w regionie.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa zachodniopomorskiego;

Plan jest elementem regionalnego planowania strategicznego i stanowi podstawowe narzędzie koordynacji różnych sfer rozwoju województwa w przestrzeni, a jednocześnie służy przestrzennej konkretyzacji celów sformułowanych w strategii rozwoju województwa i w innych dokumentach programowych. Plan łączy planowanie krajowe z planowaniem miejscowym i formułuje propozycje do koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich i projektów międzynarodowych o charakterze planistycznym. Z drugiej strony stanowi podstawę do formułowania regionalnych wniosków do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich oceny pod kątem realizacji celów regionalnych. Samorządom lokalnym i inwestorom plan dostarcza informacji, jakie dobre praktyki powinni stosować w gospodarowaniu przestrzenią.

2. Realizacja strategii oraz rola samorządu terytorialnego

Samorząd gminy Trzebiatów angażuje się w organizowanie i prowadzenie interwencji ukierunkowanej na procesy rozwojowe zachodzące w gminie i regionie. Jego zasadniczym zadaniem jest umacnianie pozycji konkurencyjnej gminy i województwa,

przeciwdziałanie pogłębianiu się dysproporcji wewnątrz gminy i regionu, oraz zapewnienie stabilnych podstaw jego długotrwałego i bezpiecznego rozwoju.

Interwencja w tym zakresie musi być prowadzona ze świadomością realnych możliwości i ograniczeń wynikających z pozycji ustrojowej gminy, jej kompetencji i pozostających w jej dyspozycji zasobów. Nie wyczerpuje ona zatem wszystkich aspektów, które mogą odnosić się do potrzeb i uwarunkowań związanych z funkcjonowaniem gminy i regionu.

Zasady realizacji strategii gminy

Dla powodzenia realizacji Strategii gminy Trzebiatów należy dążyć, aby wszystkie podmioty zaangażowane w jej realizację kierowały się niżej opisanymi zasadami.

Realizacja Strategii musi być prowadzona przede wszystkim zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami prowadzenia polityki rozwoju w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego. Do głównych zasad należą:

- **zasada zrównoważonego rozwoju** - poprawa poziomu życia mieszkańców wymaga zapewnienia równowagi społecznej, ekologicznej i przestrzennej;
- **zasada subsydiarności** - samorząd gminy realizuje jedynie te cele i przedsięwzięcia, które mogą być realizowane dostatecznie efektywnie na poziomie lokalnym);
- **zasada programowania rozwoju** - Strategia jest wsadem merytorycznym dla wdrażanej przez samorząd województwa nowej generacji narzędzi realizacyjnych w postaci skoordynowanej wiązki programów, uruchamianych we współdziałaniu z innymi gminami i powiatami);
- **zasada sprawności administracji** - instytucje publiczne realizujące Strategię powinny działać efektywnie, skutecznie oraz w przejrzysty sposób podejmować decyzje, dobrze współpracować między sobą, a także coraz pełniej zaspokajać oczekiwania i potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów i turystów.

Z przedstawionymi wyżej zasadami ogólnymi prowadzenia polityki rozwoju powiązane są zasady determinujące mechanizmy jej wdrażania:

1. **Zasada partnerstwa** oznacza, że należy wzmacniać współpracę podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii, która prowadzi do uzgodnionej realizacji inicjatyw i działań, zapewnia koordynację planowanych i realizowanych działań, stwarza możliwości zwiększenia skuteczności wydatkowania środków publicznych. Zastosowanie tej zasady uwzględnia również proces angażowania w procesy decyzyjne i wykonawcze partnerów społecznych i gospodarczych. Realizacja tej zasady daje możliwość realizacji przedsięwzięć ważnych dla gminy, realizowanych w trybie partnerstwa publiczno-prywatnego, które kładzie nacisk na realizację przedsięwzięć efektywnych ekonomicznie, w szczególności

angażujących kapitał prywatny, co prowadzi do wzmocnienia oddziaływania i skuteczności interwencji publicznej.

2. **Zasada promowania zatrudnienia** oznacza, że Strategia skupia się na przedsięwzięciach wspierających tworzenie trwałych miejsc pracy, w szczególności w branżach decydujących o pozycji konkurencyjnej gminy.
3. **Zasada racjonalnego gospodarowania przestrzenią** oznacza, że realizacja Strategii uwzględnia wymogi kształtowania ładu przestrzennego, zapewniając poszanowanie i efektywne wykorzystanie ograniczonego zasobu przestrzeni, w tym presji inwestycyjnej na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo.
4. **Zasada równości szans, niedyskryminacji i integracji społecznej** oznacza, że realizacja Strategii będzie uwzględniać i promować włączenie społeczne i równość wszystkich mieszkańców bez względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
5. **Zasada promowania postaw obywatelskich** oznacza, że realizacja Strategii będzie sprzyjać tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowaniu i umacnianiu pożądanych postaw proekologicznych, kulturalnych, prozdrowotnych, przedsiębiorczych, a także podnoszeniu jakości życia mieszkańców.
6. **Zasada tematycznego i terytorialnego ukierunkowania interwencji** oznacza, że wyznacza się obszary wyróżniające się specyficznym zestawem cech społecznych, gospodarczych lub środowiskowych, które decydują o występowaniu na ich terenie strukturalnych barier rozwoju lub trwałych i możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, wobec których winna być adresowana adekwatna tematycznie interwencja publiczna.
7. **Zasada korzystnego oddziaływania na środowisko** oznacza, że przedsięwzięcia identyfikowane jako istotne dla realizacji Strategii analizowane będą przez pryzmat kryterium efektu środowiskowego promującego poprawę efektywności wykorzystania zasobów i redukcję negatywnych oddziaływań środowiskowych lub działania kompensujące.

Rola samorządu Gminy Trzebiatów

Układ celów Strategii wyznacza zakres oferty wspólnego działania Samorządu gminy skierowanej do kluczowych partnerów w gminie i regionie. Odnosi się ona do wybranych barier i potencjałów rozwojowych, których uwzględnienie stwarza największe szanse na wywołanie zauważalnych i korzystnych zmian na terenie gminy.

W zależności od analizowanego celu Samorząd gminy będzie pełnił różne role w procesie realizacji Strategii:

- Inwestora – podmiotu bezpośrednio realizującego i współfinansującego kierunki działań zidentyfikowane w Strategii poprzez projekty własne lub partnerskie;
- Koordynatora i lidera działań rozwojowych – podmiotu opracowującego i aktualizującego Strategię, odpowiadającego za jej realizację, określającego zobowiązania, wyznaczającego jednostki realizacyjne i monitorującego realizację, a także zarządzającego środkami zewnętrznymi (w tym pochodzącymi z UE) ukierunkowanymi na osiągnięcie celów Strategii;
- Inspiratora – podmiotu inicjującego i wspierającego kluczowe dla gminy przedsięwzięcia rozwojowe wynikające ze Strategii, które są realizowane na innych poziomach zarządzania publicznego, w szczególności na poziomie powiatowym i wojewódzkim.

3. Uwarunkowania rozwojowe

Gmina Trzebiatów jest położona w obszarze intensywnego rozwoju – w skali województwa – związanego z dostępem do wybrzeża Bałtyku i skoncentrowanego na nim intensywnego zagospodarowania turystycznego. W coraz większym stopniu istnieje potrzeba dywersyfikacji jego charakteru i wprowadzenia nowych form aktywności ekonomicznej, niemniej w ciągu nadchodzącej dekady turystyka i powiązanie z nią sektory działalności usługowej oraz produkcyjnej będą dominującym źródłem utrzymania ludności w regionie. Z racji małej ilości miejscowości położonych bezpośrednio nad Bałtykiem gmina Trzebiatów w nieco mniejszym stopniu odczuwa ograniczenia wynikające z prymatu monokultury turystycznej, a zarazem posiada potencjał dla pełniejszego zagospodarowania w tej dziedzinie.

Istotne znaczenie ma dostępność komunikacyjna gminy. Pozostaje ona niezadowolająca z punktu widzenia potrzeb obsługi ruchu turystycznego i warunków rozwoju działalności gospodarczej. Rozbudowa drogi krajowej nr 6 oraz modernizacja dróg wojewódzkich przyczynią się do znaczącej poprawy warunków prowadzenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej na terenie Gminy.

Powiat gryficki i gmina Trzebiatów znajdują się poza bezpośrednim obszarem oddziaływania Kołobrzegu, ale należy oczekiwać, że wraz z budową struktur i potencjału Koszalińsko – KołobrzESCO – Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego oddziaływanie tego ośrodka na cały rejon środkowego wybrzeża oraz na Wybrzeże Trzebiatowskie będzie rosło. Jeszcze mniejsze znaczenie ma oddziaływanie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego jako systemu powiązań funkcjonalnych najsilniejszego ośrodka dyfuzji rozwoju w regionie. Także w ograniczonym stopniu wpływa obecnie na poprawę sytuacji rozwojowej gminy sąsiedztwo gminy Gryfice i jej stołecznego ośrodka miejskiego. Gmina Trzebiatów w swej polityce rozwojowej musi uwzględniać konkurencyjną aktywność gmin ościennych: gminy Rewal i gminy wiejskiej Kołobrzeg.

Dominującym ośrodkiem i centrum gospodarczym gminy jest miasto Trzebiatów położone w centralnej części obszaru. Koncentruje ono rynek pracy, usługi publiczne, jest też węzłem komunikacyjnym oraz centrum administracyjnym obszaru. W obrębie gminy powiązania funkcjonalne mają układ promienisty między ośrodkiem centralnym a poszczególnymi miejscowościami. Intensywniejsze są powiązania miasta z częścią północną, gdzie koncentruje się potencjał turystyczny. W zakresie dostępności do usług publicznych oraz w ograniczonym stopniu w wymiarze gospodarczym gmina Trzebiatów pozostaje w związkach funkcjonalnych z miastem Gryfice i jego otoczeniem. Ponadto mieszkańcy gminy Brojce zasilają miejscowy rynek pracy, z kolei nadmorskie miejscowości gmin Rewal – szczególnie w okresie sezonu wakacyjnego – dają zatrudnienie mieszkańcom gminy Trzebiatów, a także są rynkiem zbytu dla usług i produktów.

Powiązania funkcjonalne na omawianym obszarze cechuje stosunkowo niska intensywność, adekwatne do siły oddziaływania kluczowych ośrodków miejskich i ich potencjału gospodarczego i ludnościowego. Podejmowane działania prorozwojowe powinny być ukierunkowane na rozwój tego typu powiązań w celu wzmocnienia i intensyfikacji relacji gospodarczych, wzbogacenia i dalszej dywersyfikacji lokalnego rynku pracy, a także integracji rejonu gminy z innymi częściami obszaru nadmorskiego jako najbardziej dynamicznie rozwijającej się – obok SOM – części województwa. Brak zdeteterminowania przez gospodarkę turystyczną w tradycyjnej postaci może przy tym stanowić czynnik sprzyjający kreowaniu atrakcyjności Trzebiatowa jako obszaru ekspansji inwestycyjnej i realizacji nowych form działalności gospodarczej.

Potencjał rozwojowy gminy i jej pozycja konkurencyjna w bezpośrednim stopniu zależy od dynamiki i kierunku procesów demograficznych. Ich natężenie przesądzi o zdolności obszaru do utrzymania masy odtworzeniowej, istniejącego kształtu sieci osadniczej oraz systemu administracyjnego. Zahamowanie i odwrócenie niekorzystnych zjawisk depopulacyjnych jest najważniejszym wyzwaniem rozwojowym, jego osiągnięcie przełoży się na przywrócenie dynamiki rozwojowej.

Wciąż znaczącym czynnikiem rozwojowym jest transfer środków unijnych dostępnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz innych programów dystrybuowanych na poziomie regionalnym i krajowym. Aktywne i efektywne programowanie rozwoju wraz z operatywnością w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania zapewnia gminie znaczący impuls rozwojowy, przy czym stale zwiększa się znacznie endogenne czynniki wzrostu – przedsiębiorczości, podstawowych zdolności innowacyjnych, sprawności we wprowadzaniu powiązań kooperacyjnych. Osiąganiu tych celów poświęcona jest aktywność samorządu lokalnego nakierowana na maksymalizowanie pozytywnego wpływu polityki regionalnej na sytuację w gminie. Znaczącą rolę odgrywa też budowanie twórczych i przynoszących wielokierunkowe

korzyści powiązań z jednostkami samorządu terytorialnego. Tym samym teren gminy staje się silnym elementem systemu relacji gospodarczych i społecznych w dynamicznie rozwijającym się pasie wybrzeża.

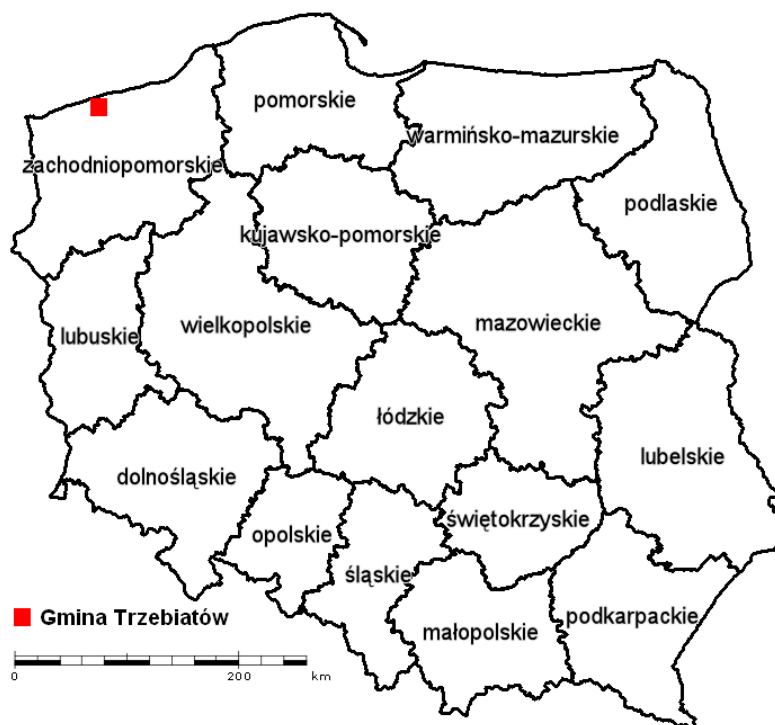
II. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

Diagnoza społeczno-gospodarcza zawiera zestawienie danych statystycznych charakteryzujących Gminę Trzebiatów wraz z ich syntetycznym opisem.

1. Położenie i ogólna charakterystyka gminy

Gmina Trzebiatów położona jest w północnej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie gryfickim i jest jedną z 6 gmin powiatu. Jednostka zajmuje obszar o powierzchni 225,14 km² oraz graniczy na północy z Morzem Bałtyckim, na południu z Gminami Gryfice oraz Brojce, na wschodzie z Gminami Kołobrzeg oraz Siemysł na zachodzie zaś z Gminami Rewal oraz Karnice. Lokalny ośrodek usługowy tworzy miasto Trzebiatów.

Rys. 1. Położenie gminy Trzebiatów na tle całej Polski

Źródło: „Program Ochrony Środowiska 2014 – 2017” dla gminy Trzebiatów

Rys. 2. Położenie Gminy Trzebiatów na tle powiatu gryfickiego

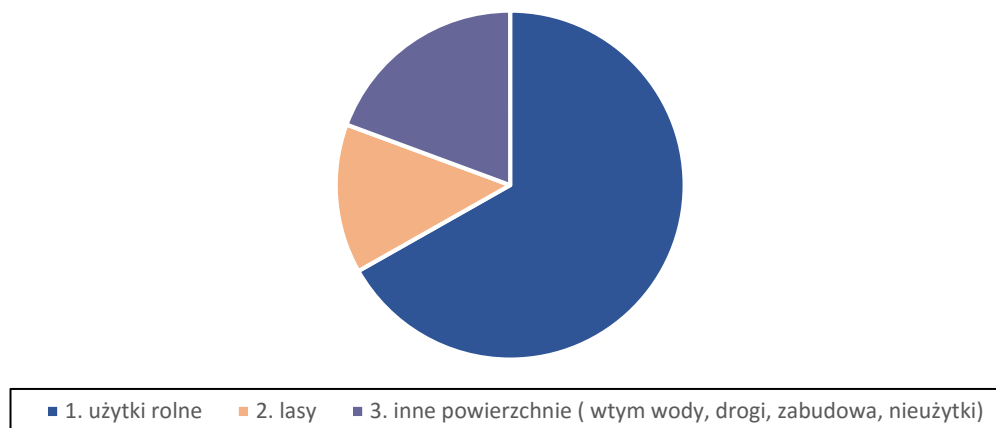

Źródło : „Program Ochrony Środowiska 2014 – 2017” dla gminy Trzebiatów

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 22 544 ha. Na wykresie poniżej zostało przedstawione procentowe użytkowanie terenów gminy. Największy udział w użytkowaniu terenu gminy posiadają użytki rolne – 15 065 ha (66,8 % ogólnej powierzchni gminy), w tym grunty orne - 9 114 ha, łąki - 3 845 ha, pastwiska - 1 136 ha oraz sady – 31 ha. Lasy na terenie gminy zajmują 3 120 ha, co stanowi 13,84 % ogólnej powierzchni gminy. Inne powierzchnie takie jak (wody, zabudowa, droga, plaże, nieużytki) zajmują 4 359 ha.

Rys. 3. Procentowe użytkownię terenu gminy Trzebiatów

Użytkowanie terenu gminy Trzebiatów

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Gmina Trzebiatów jest bardzo atrakcyjna pod względem turystycznym i krajoznawczym, a głównym i najważniejszym atutem gminy jest dostęp do morza. Drugą, co do wielkości miejscowością w gminie jest nadbałtyckie Mrzeżyno (10 km od Trzebiatowa) z czystymi, szerokimi plażami. Miejscowość pełni rolę drugiego, co do wielkości ośrodka lokalnego w tym regionie. Kąpielisko główne Mrzeżyna regularnie otrzymuje międzynarodowy znak, jakości – Błękitną Flagę.

Interesującym elementem są lasy nadmorskie. Ciągą się one wzdłuż całej linii brzegowej, a najokazalsze tereny leśne występują w okolicach Mrzeżyna. Lasy i przecinające je ścieżki stwarzają możliwość uprawiania w tym terenie turystyki rowerowej.

W okolicach Mrzeżyna i Rogowa znajduje się również jezioro Resko Przymorskie. Ten płytki akwen, będący kiedyś morską zatoką nadaje się znakomicie do uprawiania sportów wodnych.

Rzeka Rega, która jest drugą, co do wielkości, rzeką na Pomorzu Zachodnim jest doskonałym miejscem do turystyki kajakowej oraz wędkarstwa. W wodach żyje wiele gatunków ryb, takich jak troć wędrowna. Brzegi rzeki, w jej górnym i środkowym biegu, są mocno zadrzewione.

Oprócz naturalnych walorów przyrodniczych Gmina Trzebiatów posiada również antropogeniczne walory krajoznawcze. Szczególnie bogate w zabytki średniowiecznej kultury materialnej jest miasto Trzebiatów. Do najcenniejszych jego miejsc należą: m.in. Stare Miasto, Ratusz Miejski, mury obronne z Basztą Kaszaną, Pałac dawna siedziba Marii Czartoryskiej, Kaplica św. Ducha, Kaplica św. Gertrudy.

2. Środowisko przyrodnicze

2.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Obszar Gminy Trzebiatów leży w obrębie dwóch mezoregionów. Północna część gminy znajduje się na obszarze Wybrzeża Trzebiatowskiego, natomiast południowa część gminy na obszarze Równiny Gryfickiej.

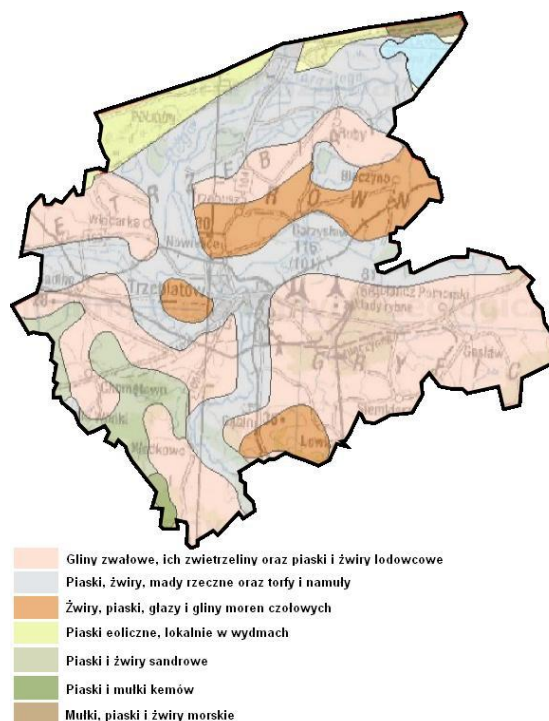
Wybrzeże Trzebiatowskie leżące w północnej części regionu ciągnie się wąskim pasem na północny wschód od cieśniny Dziwny po Kołobrzeg, zajmując przy tym powierzchnię około 290 km², zaś przy długości linii brzegowej około 56 km. Nad Dziwną i od ujścia Regi po ujście Parsęty w Kołobrzegu ciągnie się wzdłuż brzegu pas wydmy, mierzeja zamyka częściowo wylot cieśniny Dziwny, na wschodzie zaś przybrzeżna akumulacja piasków odcięła od morza jeziora Liwia Łuża i Resko Przymorskie. W środkowej części występują podcinane przez fale kępy morenowe. Największy ośrodek regionu - Trzebiatów, położony jest w odległości kilkunastu kilometrów od ujścia Regi do morza.

Równina Gryficka – jest wysoczyzną morenową położoną na wschód od cieśniny Dziwny, na południe od Wybrzeża Trzebiatowskiego, na północny wschód od Równiny Goleniowskiej, zaś na północ od Równiny Nowogardzkiej. Za jej wschodnią granicę przyjęto dolinę Parsęty. W tak określonych ramach zajmuje powierzchnię około 2100 km². Wzniesienie nad poziomem morza dochodzi do 40-50 m. Południowym skrajem Równiny Gryfickiej przebiega pradolina pomorska, zwężająca się koło miasta Płoty nad Regą. Jej dalszą część zachodnią zaliczono do Równiny Goleniowskiej. Dzięki temu, że występują tutaj brunatnoziemy, Równina Gryficka jest zajęta przeważnie przez pola uprawne, ale w pradolinie na piaszczystym podłożu występują bory sosnowe. Około 20 % użytków zajmują łąki i pastwiska. Równinę przecina dolina dolnej Regi, w części zachodniej do Bałtyku spływa Liwka, w części wschodniej Błotnica z Debosznicą, wpadające do jeziora Resko Przymorskie. W podłożu czwartorzędu, który ma tutaj stosunkowo niedużą miąższość, występują wapienie i margle jurajskie eksploatowane w Czarnogłowach (w południowo zachodniej części równiny).

Obszar gminy pokrywają całkowicie utwory czwartorzędowe, wśród osadów czwartorzędowych na terenie Gminy Trzebiatów przeważają gliny zwałowe ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe. Występowanie piasków, żwirów, mad rzecznych oraz torfów i namulów powiązane jest z ciekami wodnymi gminy. Utwory te występują głównie wzdłuż doliny Regi oraz jej dopływów.

Rys. 4. Utwory czwartorzędowe na terenie Gminy Trzebiatów

Źródło: Program Ochrony Środowiska 2014-2017” dla gminy Trzebiatów

2.2. Gleby

Gleby na terenie Gminy Trzebiatów położone są na utworach glacialnych w szczególności na glinach oraz piaskach zwałowych i dolinowych. Gleby gruntów ornych to w większości gleby brunatne wyługowane oraz gleby odgórnie oglejone na utworach dwuczłonowych. W lasach dominują gleby bielcowe z nieznacznym udziałem gleb odgórnie oglejonych i brunatnych wyługowanych. Gleby użytków zielonych to przeważnie torfy niskie. W obniżeniach terenu w przeszłości stanowiących zbiorniki wodne występują nieliczne czarne ziemie oraz mursze. Na terenie całej gminy licznie występują torfowiska.

Gleby narażone są na degradację w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej. Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Do obszarów problemowych związanych z ochroną gleb na terenie Gminy Trzebiatów można zaliczyć:

- obszary związane z wydobywaniem kopalin,
- obszary użytkowane rolniczo,
- obszary zajmowane pod zabudowę.
- obszary narażone na oddziaływanie odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu,

Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Gleby posiadają tzw. właściwości buforowe, czyli zdolność gleb do przeciwstawiania się zmianie odczynu, a tym samym posiadają odporność na antropogeniczne czynniki. Głównym czynnikiem odpowiadającym za zdolności buforowe badanych gleb jest zawartość materii organicznej i węglanów. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielcowe. Gleby brunatne, zasobne w składniki pokarmowe i wodę, są odporne na zagrożenia chemiczne.

Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczyniają się także rzeźba terenu oraz warunki atmosferyczne.

Jednym z głównych czynników zmian w strukturze chemicznej gleb jest rolnicze użytkowanie, które może powodować nadmierne przechodzenie składników pokarmowych, takich jak fosfor, potas i magnez, a tym samym powodować powstawanie braków w zawartości składników przyswajalnych (dostępnych dla roślin) w glebie. Natomiast przedostawanie się fosforu i azotu do wód powierzchniowych może powodować ich eutrofizację. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może spowodować poważne straty w środowisku.

W przypadku rolnictwa erozja i degradacja gleb najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem mineralnym i organicznym, nieprawidłową uprawą, likwidacją zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych.

Dla gleb Gminy Trzebiatów problemem są również zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp. Zanieczyszczenia te występują w pasach przyległych do dróg powodując lokalne zanieczyszczenia gruntu, a w przypadku gruntów podatnych na infiltrację, również środowiska wodnego. Zanieczyszczenia mogą spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek.

Z terenów utwardzonych często odprowadzane są do ziemi wody opadowe i roztopowe. Mogą być wprowadzane do odbiorników wówczas, kiedy spełniają następujące parametry: zawiesina ogólna – 100 mg/l, substancje ropopochodne – 15 mg/l. Urządzeniami do oczyszczania wód opadowych i roztopowych powinny być jednak separatory i inne filtry oraz osadniki.

Najważniejszymi zabiegami, które mogą ograniczyć degradację fizyczną gleb są przede wszystkim:

- ograniczenie przeznaczania gleb na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych, odpowiednia melioracja (zarówno odwodnienia, jak i nawodnienia),
- przywracanie i poprawianie wartości użytkowej gruntom.

Do najważniejszych elementów, które należy analizować, aby zapewnić właściwą chemiczną, jakość gleb zaliczyć trzeba:

- właściwe jakościowo i ilościowo zużycie środków ochrony roślin,
- właściwe jakościowo i ilościowo zużycie nawozów mineralnych,
- właściwe lokalizowanie pól uprawnych w stosunku do wód powierzchniowych,
- właściwą gospodarkę wodno - ściekową oraz system usuwania zwierzęcych odchodów.

2.3. Klimat akustyczny

Postępująca urbanizacja i rozwój komunikacji drogowej powodują, że z każdym dniem zwiększają się uciążliwości wynikające ze stałego narastania hałasu. Mają one wpływ na stan psychiczny i zdrowie człowieka.

Zagrożenie hałasem i wibracjami charakteryzuje się mnogością źródeł i powszechnością ich występowania. Najbardziej uciążliwymi emitorami hałasu i wibracji, mającymi zasadniczy wpływ na klimat akustyczny środowiska, są: trasy komunikacyjne, po których poruszają się pojazdy samochodowe, motocykle, ciągniki, pociągi, zakłady produkcyjne, place budowy oraz miejsca publiczne takie jak: centra handlowe, deptaki, skwery oraz inne miejsca zbiorowego nagromadzenia ludności.

Hałas jest obecnie traktowany, jako jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. Do oceny akustycznej środowiska stosuje się poziom równoważny dźwięku (LAeq), który jest uśrednionym poziomem dźwięku w funkcji czasu. Poziom ten mierzony jest w decybelach. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku uzależnione są od źródła hałasu, pory dnia oraz przeznaczenia terenu. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 01.08.2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku Dz. U. 2012 poz. 1109, na terenach zabudowy zagrodowej i wielorodzinnej dopuszczalny poziom dźwięku w porze dziennej wynosi wzdłuż dróg 65 dB (w porze nocnej 56 dB), a od pozostałych obiektów w porze dziennej 55 dB, a w porze nocnej 45 dB. W porze dziennej wynosi wzdłuż dróg 61 dB (w porze nocnej 56 dB), a od pozostałych obiektów w porze dziennej 50 dB, a w porze nocnej 40 dB.

Klimat akustyczny na tym terenie, w największym stopniu, kształtują źródła komunikacyjne - główne trasy ruchu samochodowego. Układ drogowy w Gminie tworzą: drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne.

Gmina Trzebiatów nie prowadzi badań na temat natężenia ruchu dla dróg powiatowych i gminnych.

Głównym powodem uciążliwej emisji hałasu jest wysokie natężenie ruchu pojazdów, szczególnie można zaobserwować to w sezonie letnim, gdzie przy napływie turystów poziom emisji stosunkowo wzrasta.

Z powodu braku zachowania odpowiednich standardów i dopuszczanych norm, zakłady produkcyjne również przyczyniają się do wzrostu emisji hałasu szczególnie dla samych użytkowników urządzeń, instalacji, które są bezpośrednim źródłem hałasu. W konsekwencji przekraczane są standardy, jakości środowiska.

2.4. Fauna i Flora

Lesistość Gminy wynosi 13,8 %. Jest to niższy wskaźnik niż dla powiatu gryfickiego (20,5 %) oraz województwa zachodniopomorskiego (35,4 %).

Administracyjnie lasy Gminy Trzebiatów należą do Nadleśnictwa Gryfice. Nadleśnictwo to położone jest na obszarach nizinnych w północno - zachodniej Polsce. Na terenie

omawianego nadleśnictwa stwierdzono występowanie następujących typów siedliskowych lasu:

- Ols środkowoeuropejski,
- Niżowe łągi olszowe i jesionowo – olszowe siedlisk wodnogruntowych,
- Grądy subatlantyckie bukowo – dębowo – grabowe,
- Żyzna buczyna niżowa,
- Świetlista dąbrowa,
- Subatlantycka wilgotna dąbrowa acydofilna – Betulo,
- Subatlantycki acydofilny las bukowo – dębowy typu pomorskiego,
- Kontynentalne bory mieszane,
- Nadmorski bór sosnowy, nadmorski bór bażynowy,
- Suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego boru suchego i boru wilgotnego,
- Kontynentalne bory bagienne.

Na terenie nadleśnictwa przeważają siedliska borowe z dominacją sosny. Średni wiek lasów to 61 lata, a przeciętna zasobność przekracza 283 m³./ha. Udział siedlisk leśnych przedstawia się następująco:

- 71 % – borowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków iglastych, najczęściej sosny i świerku,
- 18 % – lasowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków liściastych,
- 11 % – olsy, czyli lasy porastające żyzne, bagienne tereny

Natomiast zdecydowanie największy udział lasotwórczy na poziomie 55 % posiadają sosna i modrzew. Pozostałe udziały gatunków lasotwórczych przedstawiono poniżej:

- 10 % – buk,
- 8 % – dąb, klon, jawor, wiąz, jesion,
- 8 % – brzoza,
- 6 % – świerk,
- 13 % – pozostałe.

Poza lasami ważną rolę ekologiczną w krajobrazie rolniczym oraz funkcję ochronną przed różnymi formami erozji pełnią także zadrzewienia. Najczęściej występują w obniżeniach wytopiskowych w obrębie gruntów ornych oraz w obrębie trwałych użytków zielonych. Ze względu na funkcję ochronną należy preferować zadrzewienia na stromych zboczach rynien jeziornych i dolin cieków oraz w szczególności w strefach przybrzeżnych jezior. Spełniają one rolę naturalnego buforu przeciw spływom powierzchniowym z terenów

rolnych. Ponadto ogromne znaczenie ochronne i krajobrazotwórcze mają zadrzewienia przydrożne.

Na terenie Gminy Trzebiatów rozpoznano tereny, które są cenne i szczególnie cenne pod względem fauny. Najwartościowsze tereny i jednocześnie największe powierzchniowo zajmują siedliska wilgotne i podmokłe.

Powierzchniami uznanymi za szczególnie cenne ze względów faunistycznych są: Jezioro Resko Przymorskie wraz z pasem przylegających do niego szuwarów i łąk.

W granicach administracyjnych Gminy Trzebiatów znajduje się w przybliżeniu połowa powierzchni jeziora. Zarówno samo jezioro, jak i przylegające do niego łąki i mokradła otoczone są od strony zachodniej i południowej wałem, który stanowi granicę wyodrębnionej powierzchni. Granicę północną wyznacza linia nadmorskiego boru. Od strony zachodniej i południowej łączą się Reskiem Przymorskim różnej wielkości kanały melioracyjne oraz Stara Rega. Wykaz gatunków ptaków zaobserwowanych w sezonie lęgowym i poza nim obejmuje 13 gatunków lęgowych, w tym 4 zaliczone do zagrożonych wyginięciem, przynajmniej w jednej ze skal (międzynarodowej, krajowej lub regionalnej), a są nimi: gęgawa, gągoł, wąsatka i gąsiorek. Pozostałe gatunki ptaków pojawiają się okresowo w czasie przelotów lub niekiedy zimują, albo wykorzystują wody jeziora przez cały rok jako teren żerowiskowy (np. bielik). W porze przelotów zatrzymują się dość licznie, bo w stadach od kilkudziesięciu do kilkuset ptaków: perkozy, łyski, żurawie, mewy, gęsi i kaczki. Wśród migrujących ptaków do zagrożonych należą: rożeniec, rybołów, żuraw, mewa mała i żółtonoga. Warto także nadmienić, że gęsi i kaczki przyciągają, w sezonie polowań, myśliwych nad brzeg jeziora.

Pośród ssaków na terenie gminy Trzebiatów występują: zając szarak, badylarka, z przedstawicieli rzędu drapieżnych jenot i borsuk, kuna leśna i domowa, tchórz zwyczajny oraz gronostaj. Zwierzyńę grubą reprezentują: dzik, jelen europejski, sarna oraz niezbyt częsty na Pomorzu Zachodnim łoś. Wszystkie wymienione kopytne ssaki należą do zwierząt łownych.

Pośród gadów na obszarze gminy Trzebiatów występują jaszczurki - zwinka i żyworodna oraz padalec zwyczajny i zaskroniec zwyczajny. Występujące w Polsce gady objęte są ochroną gatunkową. W wielu rowach melioracyjnych lub w ich sąsiedztwie oraz w starorzeczach występuje traszka zwyczajna, żaby - śmieszka, trawna i moczarowa, które podlegają ochronie w okresie rozrodu, a także, na nieco suchszych miejscach, kumak nizinny na rozproszonych stanowiskach ropuchy - szarą i zieloną, a w nadwodnych zaroślach rzekotka drzewna.

2.5. Formy ochrony przyrody

Według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie gminy Trzebiatów znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

Obszar Natura 2000 Dorzecze Regi

Obszar zajmuje powierzchnię 14827,8 ha. Ostoja obejmuje dolinę rzeki Regi wraz z jej dopływami. Dolina Regi zawdzięcza swoje duże walory przyrodniczo - krajobrazowe różnorodności zbiorowisk, zwłaszcza tych charakterystycznych dla naturalnych dolin rzecznych, a ponadto dużą różnorodnością rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Rzeka i jej dopływy są doskonałym miejscem dla wędrówek tarłowych łososia atlantyckiego oraz innych gatunków z rodziny łososiowatych.

Rezerwat Przyrody Nadmorski Bór Bażynowy w Mrzeżynie

Rezerwat leśny został utworzony w 2010 roku i zajmuje powierzchnię 8,92 ha. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie w pełni wykształconego zbiorowiska leśnego boru bażynowego na typowym siedlisku wydm nadmorskich oraz ochrona bogatych stanowisk gatunków charakterystycznych dla tego zespołu roślinnego, a także ochrona drzewostanu sosnowego, pochodzącego z 1886 roku, wykształconego w karłowatej postaci, charakterystycznej dla tego siedlisk.

Rezerwat Przyrody Roby

Jest to rezerwat florystyczny, zajmujący powierzchnię 84,40 ha. Rezerwat został utworzony 27 września 2007 w celu renaturalizacji torfowiska wysokiego typu bałtyckiego oraz ochrony stanowisk roślin naczyniowych i zarodnikowych, w szczególności wrzośca bagiennego (*Erica teralix*), woskownicy europejskiej (*Myrica gale*) oraz rzadkich gatunków torfowców.

Obszar Natura 2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski zajmuje powierzchnię 17468,8 ha i został zakwalifikowany jako specjalny obszar ochrony siedlisk w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Obejmuje najlepiej zachowany fragment zróżnicowanego geomorfologicznie wybrzeża Bałtyku: brzegi klifowe, wydmy, mierzeje odcinające jeziora przymorskie oraz płytkie ujścia rzek. Na obszarze występuje 17 siedlisk przyrodniczych oraz liczne gatunki priorytetowe zwierząt (zgodnie z Załoženiami II Dyrektywy Siedliskowej i z Załoženiami I Dyrektywy Prasiej).

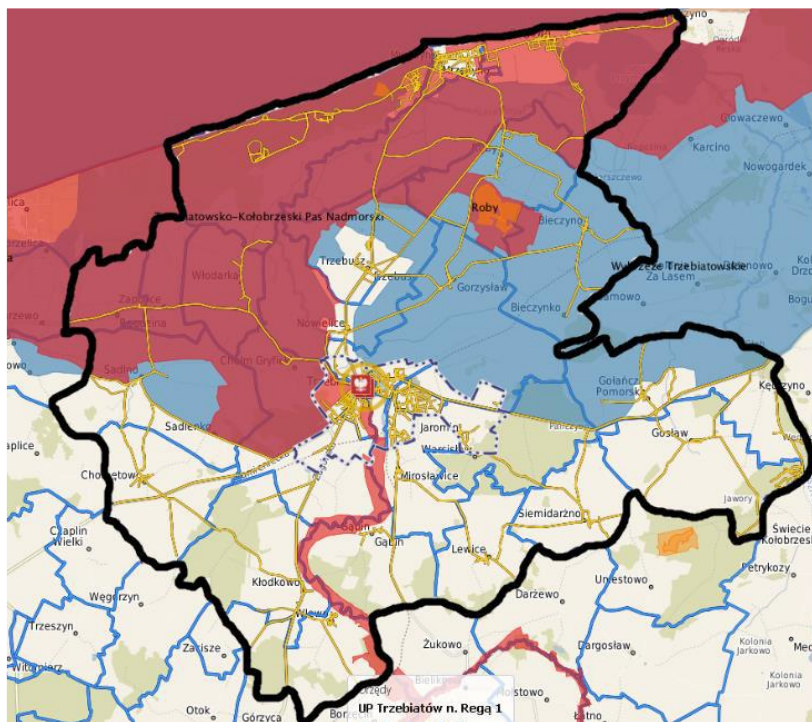
Obszar Natura 2000 Wybrzeże Trzebiatowskie

Obszar zajmuje powierzchnię 31 757,59 ha i został zatwierdzony w 2007 roku. Częściowo pokrywa się z siedliskowym obszarem Natura 200 Trzebiatowsko-Kołobrzeski pas

nadmorski i obejmuje nadmorski pas terenu ciągnący się wzdłuż brzegu Bałtyku od Kamienia Pomorskiego do Kołobrzegu.

Zgodnie z Wykazem istniejących pomników przyrody, stanowiącym załącznik nr 5 do Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.), na terenie gminy Trzebiatów nie występują pomniki przyrody. Jednak zgodnie z przeprowadzoną waloryzacją, kilkadziesiąt drzew zostało zakwalifikowanych jako potencjalne pomniki przyrody.

Rys. 5 Mapa obszarów chronionych na terenie gminy Trzebiatów

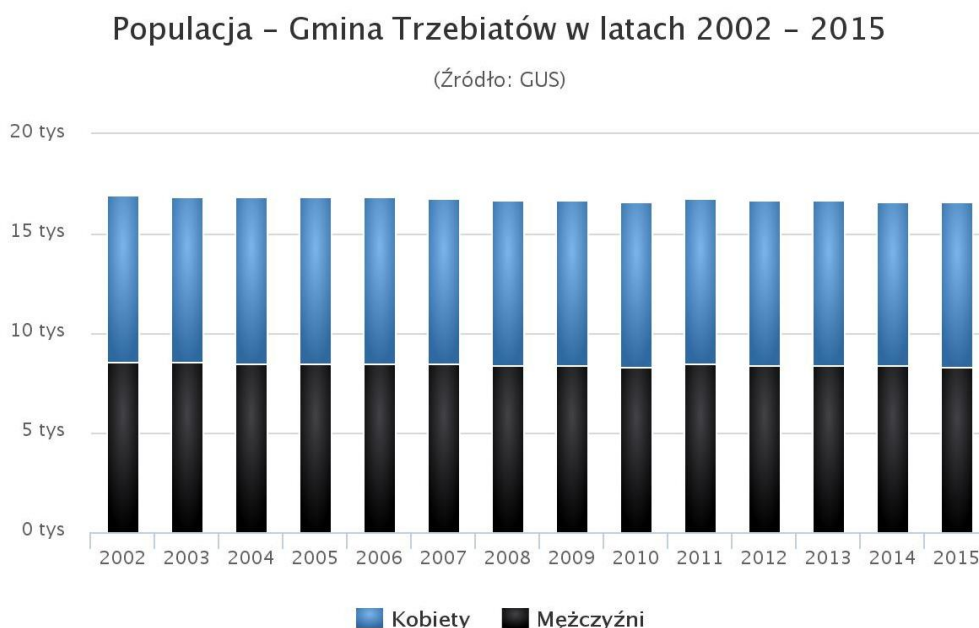
Źródło: www.geoserwis.gov.pl

3. Potencjał demograficzno-społeczny

Liczba ludności zamieszkująca Gminę na koniec 2015 roku wynosiła 16 571 osób, czyli 27 % całej populacji powiatu. kobiety stanowią 49,7 % mieszkańców, mężczyźni 50,3%. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców znacznie zmalała (o 2,2%). Spowodowane jest to prawdopodobnie odpływem ludności (zwłaszcza młodej) do pobliskich większych ośrodków miejskich, głównie do Szczecina (miasto wojewódzkie).

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Statystyki dotyczące liczby ludności, pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego posłużą do prowadzenia obiektywnych analiz porównawczych, opartych o jednolite źródło danych.

Rys. 6. Populacja Gminy Trzebiatów w latach 2002-2015

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Banku Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl) na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia liczba ludności gminy Trzebiatów zmalała o 265 osoby. Spowodowane jest to prawdopodobnie odpływem ludności (zwłaszcza młodej) do pobliskich większych ośrodków miejskich, głównie do Szczecina (miasto wojewódzkie).

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Trzebiatów na przestrzeni 10 lat.

L.p.	Rok	Liczba ludności
1	2006	16836
2	2007	16804
3	2008	16705
4	2009	16705
5	2010	16831
6	2011	16755
7	2012	16671
8	2013	16653
9	2014	16 581
10	2015	16 571

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych – Banku Danych Lokalnych www.stat.gov.pl

Gęstość zaludnienia gminy wynosi 74 os./km² i jest wyższa niż średnia powiatu gryfickiego 60os/km², ale dużo niższa niż średnia Polski wynosząca 123os/km².

Analizując przyrost naturalny Gminy Trzebiatów, w roku 2014 jego wartość była ujemna i wynosiła - 25. Jest to niższa wartość niż dla powiatu gryfickiego, dla którego przyrost naturalny był również ujemny i wynosił -5.

Tabela nr 2: Ruch naturalny ludności w gminie Trzebiatów w 2014r.

Wskaźnik	Ogółem Gmina Trzebiatów
Urodzenia żywe	141
Zgony	166
Przyrost naturalny	-25

Źródło: Bank Danych Lokalnych www.stat.gov.pl

4 016 mieszkańców gminy Trzebiatów jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 969 kobiet oraz 2 047 mężczyzn). W porównaniu do całego województwa zachodniopomorskiego mieszkańcy gminy Trzebiatów mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Trzebiatów największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (25,5%) oraz średnie ogólnokształcące (19,4%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,5%) oraz podstawowe ukończone (18,9%). 16,4% mieszkańców gminy Trzebiatów w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,7% wśród dziewczynek i 16,2% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 626 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,83 dzieci w wieku przedszkolnym. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 24,4% ludności (25,1% wśród dziewczynek i 23,8% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 20 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 84,66.

Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 12,6% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (12,4% wśród dziewczyn i 12,8% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 21 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 94,50. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 19,3% mieszkańców (19,1% wśród dziewczyn i 19,4% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących

przypada 3 uczniów. 30 uczniów przypada na oddział w zasadniczych szkołach zawodowych. W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 27,3% mieszkańców gminy Trzebiatów w wieku potencjalnej nauki (26,7% kobiet i 27,7% mężczyzn).

4. Struktura ekonomiczna i uwarunkowania gospodarcze

4.1. Bezrobocie w gminie Trzebiatów

Podobnie jak powiat gryficki, problem bezrobocia dotyczy także Gminę Trzebiatów. W gminie na 1000 mieszkańców pracuje 122 osób. 52,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,2% mężczyźni.

Bezrobocie w gminie Trzebiatów wynosiło w 2014 roku 19,4% (23,9% wśród kobiet i 15,8% wśród mężczyzn).

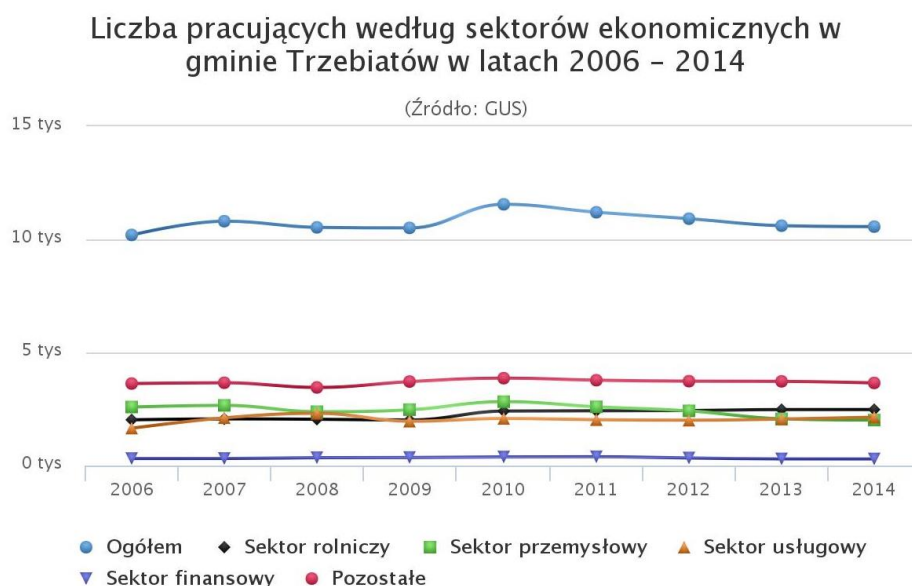
Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców blisko 687 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 357 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak, więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -330. 23,4% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Trzebiatów pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 19,0% w przemyśle i budownictwie, a 20,2% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,8% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Rys. 7. Stopa bezrobocia rejestrowana w gminie Trzebiatów w latach 2004-2014

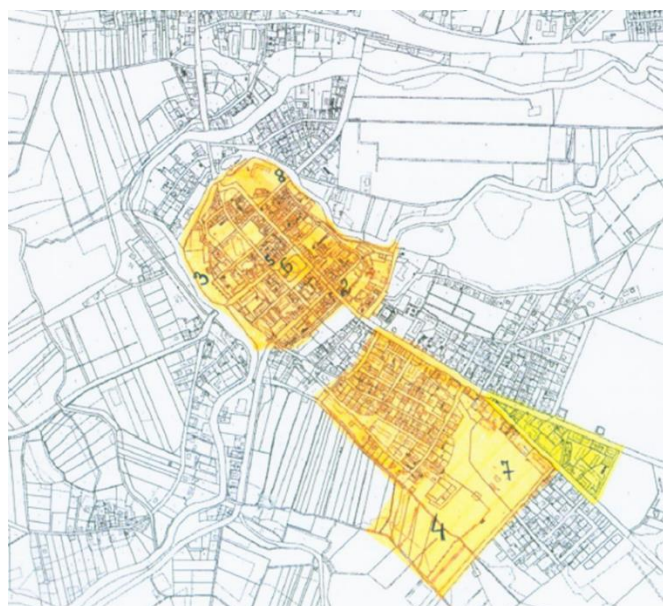
Źródło : Główny Urząd Statystyczny w Polsce

Rys 8. Pracujący według sektorów ekonomicznych w gminie w latach 2006-2014

Źródło : Główny Urząd Statystyczny w Polsce

Analizując poziom bezrobocia na terenie gminy Trzebiatów zdiagnozowano obszar który wyróżnia się wyższym poziomem bezrobocia niż średnia dla obszaru gminy. Z danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gryficach wynika, iż na koniec maja 2016r. na terenie gminy Trzebiatów było bezrobotnych 632 osoby, z czego aż 133 osoby zamieszkiwały obszar miasta, który obecnie został poddany diagnozie jako potencjalny obszar kryzysowy z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych – w tym wyższego wskaźnika bezrobocia. Do obszaru tego wyznaczono granice zgodnie z poniższą mapą:

Źródło: Materiał przekazany przez Urząd Miasta w Trzebiatowie

4.2. Struktura i skala działalności gospodarczej w regionie

Na terenie Gminy Trzebiatów najbardziej rozwiniętą działalnością gospodarczą jest działalność związana z handlem hurtowym i detalicznym oraz z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Sektorami, które odznaczają się najmniejszą liczbą podmiotów gospodarczych to działalność związana z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz podmioty związane z dostawą wody głównie gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalnością związaną z rekultywacją.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze na terenie objętym Projektem zarejestrowane w rejestrze REGON wg Sekcji PKD

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba podmiotów w latach			
		2011	2012	2013	2014
Sekcja	Ogółem, w tym:	1799	1806	1827	1852
A	Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo	43	42	42	32
B	Górnictwo i Wydobywanie	0	0	0	0
C	Przetwórstwo Przemysłowe	106	112	114	110
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	4	4	3
E	Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13	13	9	9
F	Budownictwo	197	193	193	187
G	Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	481	455	441	448
H	Transport i gospodarka magazynowa	68	69	74	76
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	251	261	262	265
J	Informacja i komunikacja	15	19	19	20
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	50	52	56	49
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	181	185	185	191
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73	77	88	91

N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	47	48	46	49
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; Obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	8	8	8
P	Edukacja	31	34	38	40
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	90	91	95	95
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	34	34	38	41
S	Pozostała działalność usługowa	106	109	115	138
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS 2011-2014

Analizując dane za ostatnie cztery lata wynika, że liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Trzebiatów z roku na rok wzrasta. Najwięcej podmiotów gospodarczych jest w sekcji G Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Z tego ponad 75% podmiotów to Dział 47 - Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi. Następną z wiodących w regionie sekcji jest Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości oraz Sekcja F Budownictwo.

Tabela 4: Struktura działalności gospodarczej na terenie objętym projektem według sektorów własnościowych

Jednostki gospodarcze	2011	2012	2013	2014
Sektor prywatny ogółem, w tym:	1672	1676	1697	1720
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1418	1414	1425	1431
Sektor publiczny ogółem	127	130	130	132
Jednostki gospodarcze razem	1799	1806	1827	1852

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS 2011-2014

Ponad 92% podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Trzebiatów należy do sektora prywatnego z czego aż ponad 83% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na obszarze gminy brak dużych zakładów przemysłowych. Przeważają podmioty gospodarcze o charakterze handlowo - usługowym.

4.3. Turystyka w gminie Trzebiatów

Charakterystyczna dla gminy jest sezonowa działalność turystyczna, co wynika z nadmorskiego położenia gminy Trzebiatów. Trzebiatów to bardzo atrakcyjna gmina pod względem turystycznym i krajoznawczym. Głównym jej atutem jest nadmorskie położenie. Drugą co do wielkości miejscowością w gminie jest nadbałtyckie Mrzeżyno (10 km od Trzebiatowa) z czystymi, szerokimi, a gdzieś tam wręcz dzikimi, plażami. Kąpielisko główne Mrzeżyna regularnie od trzech lat otrzymuje międzynarodowy znak jakości – Błękitną Flagę. Interesującym elementem są lasy nadmorskie. Ciągną się one wzdłuż całej linii brzegowej. Najokazalsze tereny leśne występują w okolicach Mrzeżyna. Można spotkać tu wiele gatunków fauny i flory – w tym rzadkie, niespotykane gatunki jak np. żółw błotny, czy orzeł bielik. Lasy i przecinające je duktory stwarzają możliwość uprawiania w tym terenie turystyki rowerowej. W okolicach Mrzeżyna i Rogowa warto znajduje się malownicze jezioro Resko Przymorskie. Ten płytki akwen, będący kiedyś morską zatoką nadaje się znakomicie do uprawiania sportów wodnych (nad jeziorem jest wypożyczalnia sprzętu pływającego). Ciekawą atrakcją jest również rzeka Rega. Jest to druga, co do wielkości, rzeka na Pomorzu Zachodnim. W jej czystych wodach (I i II klasa czystości) można spotkać wiele gatunków ryb, szczególnie troć wędrowną. Brzegi rzeki, w jej górnym i środkowym biegu, są mocno zadrzewione, dlatego sprawia ona wrażenie rzeki górskiej. Rega to znakomite miejsce do uprawiania turystyki kajakowej i wędkarstwa. Klimat w okolicach Trzebiatowa jest raczej umiarkowany. Średnia temperatura roczna to 7,5 – 7,98°C, a w okresie letnim 13,8 – 14,5°C. Porywiste wiatry wieją ok. 50 dni w roku. Powietrze bogate jest w sól i jod, co stanowi atut dla turystów z problemami układu oddechowego.

Oprócz naturalnych walorów przyrodniczych gmina Trzebiatów posiada również antropogeniczne walory krajoznawcze. Szczególnie bogaty w zabytki średniowiecznej kultury materialnej jest sam Trzebiatów. Do najcenniejszych jego miejsc należą:

- ✧ Stare Miasto (XVI-XVIII w.)
- ✧ Ratusz Miejski (XV-XVIII w.)
- ✧ Kościół pw. MNMP (XIV w.)
- ✧ Mury obronne z Basztą Kaszaną (XIV w.)
- ✧ Pałac, dawna siedziba Marii Czartoryskiej (XIII-XVIII w.)
- ✧ Sgraffito „Słoń” (XVII w.)
- ✧ Kaplica św. Ducha (XIV w.)
- ✧ Kaplica św. Gertrudy (XIV w.)

Na pozostałym terenie gminy, w licznych wsiach i osadach znajdują się cenne i malownicze kościołki, mosty i historyczne miejsca.

Gmina Trzebiatów jest czysta ekologicznie. Nie ma tu uciążliwego dla środowiska przemysłu. W latach 90-tych oddano do użytku kilka nowych oczyszczalni ścieków w dorzeczu Regi, w tym w Trzebiatowie, co znacznie poprawiło stan czystości rzeki. Rega była kiedyś bardzo zanieczyszczona (było to przyczyną kilkakrotnego zamykania plaży w Mrzeżynie). Dzięki poczynionym inwestycjom, czystość wody utrzymuje się na poziomie I – II klasy. Przez co rzeka i kąpieliska w Mrzeżynie i Rogowie stały się ważnymi walorami turystycznym gminy.

W gminie Trzebiatów dominuje turystyka pobytowa połączona z turystyką krajoznawczą.

- ☞ Turystyka pobytowa – to część turystyki połączona z wypoczynkiem letnim. Głównym ośrodkiem skupiających w tym czasie turystów jest Mrzeżyno. Miasteczko to posiada wiele walorów, jak np.: szerokie plaże, czysta i stosunkowo ciepła woda, bogactwo terenów leśnych, z których mogą korzystać turyści przybywający tutaj na wypoczynek. Mrzeżyno dysponuje blisko 6 tys. miejsc noclegowych.
- ☞ Turystyka kulturowa – dni niepogody w sezonie letnim sprawiają, że turyści licznie odwiedzają Trzebiatów, by tu spędzić wolny czas. Liczne zabytki, imprezy kulturalne (najważniejsze to: „SĄSIADY” – festiwal folklorystyczny oraz „Dni Trzebiatowa – ŚWIĘTO KASZY”), stanowią ciekawą propozycję dla osób pragnących połączyć wakacyjny wypoczynek z poznaniem historii i kultury regionu.
- ☞ Turystyka kajakowa – główną atrakcją dla turystów wybierających ten typ spędzania wolnego czasu są malownicze tereny Regi z unikalną przyrodą i jezioro Resko Przymorskie. Trzy firmy zajmujące się kompleksową organizacją spływów gwarantują wysoką jakość usług i niskie ceny.
- ☞ Turystyka rowerowa i konna – gmina Trzebiatów posiada naturalne walory przyrodnicze (plaża, lasy), co sprzyja rozwojowi tych, coraz bardziej popularnych, form aktywności turystycznej. Do uprawiania turystyki rowerowej są przygotowane drogi publiczne lub tereny wzdłuż Regi i nadmorskie tereny leśne. Oprócz tego jest możliwość uprawiania turystyki konnej w stadninie w Nowielicach. Stadnina posiada odpowiednie zaplecze oraz ofertę jeździecką.
- ☞ Wędkarstwo – zarówno śródlądowe, jak też pełnomorskie. Okoliczne łowiska posiadają wody o najwyższej skali czystości, obfitujące w rzadkie gatunki ryb (najczęściej spotykane tu gatunek to troć wędrowna). W związku z tym na Redze jest organizowanych wiele zawodów wędkarskich. Do najważniejszych z nich należą organizowane w marcu zawody spinningowe pt.: „TROĆ REGI”.

Gmina Trzebiatów oddaje do dyspozycji turystów blisko 7 tys. miejsc noclegowych. Okres letni cechuje wzmożona liczba turystów zwłaszcza w Mrzeżynie i Rogowie, co istotnie wpływa na gospodarkę gminy. W ciągu całego roku 2014 z noclegu w gminie Trzebiatów skorzystało 43,2 tys. osób

5. Infrastruktura techniczna gminy

5.1. Gospodarka wodna

Źródłem zaopatrzenia w wodę w Gminie Trzebiatów jest ujęcie wody w Trzebiatowie. Ujęcie wody w Trzebiatowie składa się z pięciu eksploatowanych obecnie studni głębinowych o numerach 1a, 5, 6, 7 i 8. Studnie z nr 5, nr 6, nr 7 zostały wykonane w latach 1965 – 1966, natomiast studnie nr 1a i nr 8 w latach 1992 – 1993. Studnie są ogrodzone, a teren "działki wodociągowej" jest zagospodarowany zielenią o oznakowany tablicą informacyjną. Budynek stacji uzdatniania wody i zbiornik wyrównawczy wody uzdatniony położone są na ogrodzonym terenie przy ul. Pietruszkowej.

Aktualny stan ujęcia wody zaopatrującego miasto Trzebiatów:

- ✧ studnie czynne: nr 1A, 5, 6, 7, 8
- ✧ studnie zlikwidowane: nr 1 i 2
- ✧ studnie nieczynne, do likwidacji: nr 4
- ✧ otwór badawczy nr 3.

Studnie są eksploatowane na ujęciu od ponad 15 lat i nie odnotowano spadku ustalonych wydajności eksploatacyjnych, co potwierdzone zostało podczas pompowania kontrolnego dokumentowanych studni, które zostało przeprowadzone w trakcie normalnej pracy ujęcia. Było to możliwe z uwagi na istniejący na stacji uzdatniania wody proces technologiczny, wymagający dopływu stałej ilości wody surowej. Ilość dostarczanej do miasta wody uzdatnionej jest regulowana za pomocą zbiornika wyrównawczego.

Studnie głębinowe znajdują się na niżej wymienionych działkach:

- studnia nr 1a - dz. nr 367/1 obr. nr 4 m. Trzebiatów, o pow. 0,0340 ha, której właścicielem jest gmina Trzebiatów,
- studnia nr 5 - dz. nr 294/1 obr. nr 4 m. Trzebiatów, o pow. 0,0945 ha, której właścicielem jest Urząd Miejski w Trzebiatowie,
- studnia nr 6 - dz. nr 291/3 i dz. nr 303/6 obr. nr 4 m. Trzebiatów, o łącznej pow. 0,0453 ha, której właścicielem jest gmina Trzebiatów,
- studnia nr 7 - dz. nr 374/7 obr. nr 4 m. Trzebiatów, o pow. 0,0376 ha, będąca w zasobach Zakładu Wodociągów i Kanalizacji,
- studnia nr 8 - dz. nr 386/2 obr. nr 4 m. Trzebiatów, o pow. 0,0647 ha, której właścicielem jest gmina Trzebiatów.

Tabela 5: Charakterystyka studni

Lp	Parametr	Studnia nr 1a	Studnia nr 5	Studnia nr 6	Studnia nr 7	Studnia nr 8
1	Głębokość studni [m]	67,5	82,0	95,0	83,0	78,0
2	Wydajność eksploatacyjna [m ³ /h]	55,0	100,0	131,4	99,0	53,0
3	Depresja [m]	4,4	4,0 + 5,0	7,0	5,0	2,6
4	Współczynnik filtracji [m/sl]	0,000328	0,000143	0,000284	0,000138	0,000183
5	Promień leja depresji [m]	234	209	187	160	120
6	Typ pompy	GC.5.02.22	GC.5.02.22	GC.5.02.22	GC.5.02.22	GC.5.02.22
7	Rok budowy	1993	1965	1965	1966	1993

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZWiK Trzebiatów

Stacja uzdatniania wody wraz ze zbiornikiem retencyjnym

Stacja uzdatniania wody i zbiornik retencyjny położone są na działce nr 239 obr. Trzebiatów o pow. 0 2042 ha, której właścicielem jest gmina Trzebiatów.

Stacja uzdatniania wody została zmodernizowana w roku 2002. Modernizacja objęła remont budynku, zmianę technologii uzdatniania wody i budowę zbiornika wody uzdatnionej.

Na terenie stacji wodociągowej prowadzona jest całodobowa obsługa.

Technologia uzdatniania wody

Woda ze studni pracujących naprzemiennie tłoczona jest za pomocą pomp głębinowych do stacji wodociągowej.

Wyniki badań wody surowej przedstawiają się następująco: woda ma niewielką mętność (0,5 mg/dm³), barwę 10,0 mg/dm³, zawartość azotanów poniżej wykrywalności, zawartość żelaza około 0,8 mg/dm³, manganu około 0,1 mg/dm³. Nieznacznie zwiększona jest zawartość azotynów (0,052 mg/dm³) oraz amoniaku (0,77 mg/dm³).

Wszystkie miejscowości w gminie Trzebiatów zaopatrywane są z ujęć wody zlokalizowanych na terenie gminy (wyjątek m. Lewice, zasilane z m. Darzewo gm. Brojce). Poszczególne ujęcia i stacje uzdatniania wody obejmują swoim zasięgiem następujące miejscowości:

1. Stacja uzdatniania wody w Trzebiatowie zaopatruje:
 - ✧ miasto Trzebiatów
 - ✧ m. Jaromin
 - ✧ m. Mirosławice
 - ✧ m. Gąbin
 - ✧ m. Białoboki
 - ✧ m. Chełm Gryficki
 - ✧ m. Włodarka
 - ✧ m. Zapolice
 - ✧ m. Rogozina
 - ✧ m. Sadlno
 - ✧ m. Sadlenko
2. Stacja uzdatniania wody w Mrzeżynie zaopatruje:
 - ✧ m. Mrzeżyno (wraz z Osiedlem "za Regą")
 - ✧ tereny JW w Mrzeżynie
 - ✧ m. Rogowo
3. Stacja uzdatniania wody w Nowielicach zaopatruje:
 - ✧ m. Nowielice
 - ✧ m. Trzebusz
4. Stacja uzdatniania wody w Robach zaopatruje:
 - ✧ m. Roby

- ☞ m. Bieczyno
- ☞ m. Bieczynko
- ☞ m. Gorzysław
- 5. Stacja uzdatniania wody w Chomętowie zaopatruje:
 - ☞ m. Chomętowo
 - ☞ m. Chomętowo Kolonia
- 6. Stacja uzdatniania wody w Kłodkowie zaopatruje:
 - ☞ m. Kłodkowo
 - ☞ m. Wlewo
- 7. Stacja uzdatniania wody Gosław-Gołańcz zaopatruje:
 - ☞ m. Gołańcz Pomorska
 - ☞ m. Gołańcz Pomorska Osiedle
 - ☞ m. Gosław
 - ☞ m. Siemidarżno
- 8. Stacja uzdatniania wody w Darzewie gm. Brojce (eksploatuje PUWiS Nowogard) zaopatruje:
 - ☞ m. Lewice.

Gminna sieć wodociągowa liczy obecnie ok. 136,2 km długości. Z sieci wodociągowej na koniec 2014 roku korzystało 16 256 osób, co stanowi 99,71% wszystkich mieszkańców gminy Trzebiatów. Długość sieci wodociągowej w latach 2010 - 2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6: Długość sieci wodociągowej w latach 2010-2014 (w km)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Rozdzielcza	133,7	134,3	134,9	135,6	136,2

Podsumowując powyższe dane na temat gospodarki wodnej, stwierdza się że około 45% ze 140 km eksploatowanych sieci wodociągowych na terenie gminy Trzebiatów jest w wieku 50 i więcej lat i wymaga intensywnych działań remontowo modernizacyjnych. Posiadana obecnie ilość ujęć wodny zapewnia dostawę wody do wszystkich miejscowości w gminie. Zasoby wodne ujęć są znacznie większe od aktualnego zapotrzebowania wody. Zakłada się utrzymanie wszystkich obecnie eksploatowanych ujęć wody na terenie gminy oraz utrzymanie 5 z 6 stacji uzdatniania wody.

5.2. Gospodarka ściekowa

Oczyszczalnia ścieków

Oczyszczanie ścieków na terenie gminy Trzebiatów odbywa się w mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Chełmie Gryfickim, gm. Trzebiatów przy drodze wojewódzkiej Trzebiatów – Dziwnówek, w odległości ok. 1,5 km od granicy Trzebiatowa.

Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna, o proj. przepustowości $Q_{dob.} = 3400 \text{ dm}^3 / \text{d}$ (obliczona dla 25 tys. RLM) działa od roku 1994 i osiąga wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń. W chwili obecnej obciążona jest w 85% poza sezonem letnim . Natomiast w miesiącach lipiec

sierpień, kiedy to duży napływ turystów do miejscowości nadmorskich powoduje, że jej obciążenie w miesiącach letnich osiąga chwilami wartości graniczne, a w związku z tym niezbędna staje się jej rozbudowa i modernizacja tak aby mogła przyjąć i oczyszczać ładunek zanieczyszczeń zawarty w ściekach pochodzących z 35 tys. RLM. Do w/w oczyszczalni ścieków spływają ścieki sanitarne z miasta Trzebiatów oraz miejscowości Mrzeżyno, Trzebusz Osiedle, Nowielice, Rogowo, Mirosławice, Jaromin oraz dowożone są wozami asenizacyjnymi z pobliskich wsi i nie skanalizowanej części m. Trzebiatowa.

Elementy technologiczne oczyszczalni:

Część mechaniczna

- ✧ komora krat: krata mechaniczna i awaryjna krata ręczna,
- ✧ zbiornik ścieków dowożonych z kratą ręczną,
- ✧ piaskownik poziomy z boczną komorą do usuwania tłuszczowców

Część biologiczna i mechaniczna

- ✧ komora osadu czynnego, w skład której wchodzi:
- ✧ 3-komorowy beztlenowy selektor do biologicznej redukcji fosforu,
- ✧ wewnętrzna pierścieniowa komora obiegowa,
- ✧ zewnętrzna pierścieniowa komora obiegowa,
- ✧ komora rozdziału – dozowanie PIX-u (w projekcie przewidziana jako komora rozdziału dla włączenia drugiego ciągu biologicznego),
- ✧ osadnik wtórny radialny.

Część osadowa

- ✧ pompowanie osadu recyrkulowanego,
- ✧ zagęszczacz osadu.

Koryto pomiarowe

- ✧ kanał Parshalla

Ścieki dowożone są zlewane do zbiornika położonego przy budynku głównym, skąd po wstępnym oczyszczeniu mechanicznym na kracie ręcznej, wpływają do budynku krat, gdzie łączą się z pozostałymi ściekami surowymi.

Wstępne oczyszczanie odbywa się na kracie mechanicznej z automatycznym usuwaniem zbieranych skratek. W wypadku awarii albo przerwy w zasilaniu elektrycznym, ścieki samoczynnie przelewają się do kanału z kratą ręczną. Skratki są sprasowywane i usuwane do kontenera za pomocą przenośnika ślimakowego, a następnie wywożone na wysypisko. Wody ociekowe odprowadzane są do komory krat. Tak podczyszczone ścieki wpływają do napowietrzanego piaskownika, połączonego z komorą tłuszczową. Na ruchomym pomoście zainstalowana jest zatapialna pompa, służąca do usuwania piasku z dna piaskownika. Piasek jest przepompowywany do kanału, skąd grawitacyjnie odpływa do separatora znajdującego się w budynku głównym. Po odwodnieniu, piasek jest składowany w kontenerze, a następnie wywożony na wysypisko. Tłuszcz jest zgarniany z powierzchni za pomocą mechanicznego zgarniacza do studzienki tłuszczowej, skąd wywożony jest na wysypisko.

Ścieki po oczyszczeniu mechanicznym, pozbawione piasku i części tłuszczowych, podlegają

oczyszczaniu biologicznemu.

Proces biologiczny składa się z procesu nitryfikacji i denitryfikacji, przeprowadzonych metodą niskoobciążonego osadu czynnego, za pomocą operacji przerywanej (naprzemiennej), oraz biologicznego usuwania fosforu za pomocą bakterii anafobowych i tlenowo/niedotlenionych warunków. Rozkład substancji organicznej, nitryfikacja i denitryfikacja przebiega w tym samym zbiorniku - w komorze osadu czynnego, ale na różnych etapach. Ze względu na elastyczność procesu technologicznego i uwarunkowania hydrauliczne, zbiornik napowietrzny jest podzielony na dwie oddzielne komory obiegowe pierścieniowe z niezależnym napowietrzaniem. Taka budowa umożliwia operowanie różnymi ilościami powietrza i czasów napowietrzania i przez to daje lepsze efekty technologiczne. Przed procesem napowietrzania ścieki są wprowadzone do selektora trzema komorami, gdzie usuwany jest fosfor. Przez powrót osadu z osadnika wtórnego do selektora jest spełniony najważniejszy wymóg dla biologicznego usuwania fosforu, tj. zamienne warunki beztlenowe i tlenowo/niedotlenione. Ilość usuwanego fosforu zależy od zawartości substancji łatwo biodegradowalnych substancji organicznych w ściekach surowych i ilości azotanów obecnych w zawracanym osadzie. Jeżeli biologiczne usuwanie fosforu jest niewystarczające w porównaniu do wymagań dla odpływu, usuwanie fosforu jest wspomagane w procesie chemicznego strącania symultanicznego za pomocą PIX-u, dodawanego do ścieków w komorze rozdziału.

Z komory osadu czynnego mieszanina ścieków i osadu czynnego przepływa do osadnika wtórnego, gdzie w wyniku sedymentacji następuje oddzielenie obu faz. Sklarowane, oczyszczone ścieki odpływają grawitacyjnie poprzez koryto pomiarowe do odbiornika. Osad czynny gromadzący się w osadniku jest okresowo recykulowany do selektora, a osad nadmierny, a więc ta ilość osadu, która przekracza dopuszczalną koncentrację, kierowany jest do zagęszczacza, skąd grawitacyjnie wpływa do stacji odwadniania osadu. Istnieje możliwość bezpośredniego tłoczenia osadu nadmiernego do stacji odwadniania.

Kompostownia osadów

Komunalna oczyszczalnia ścieków w Chełmie Gryfickim „produkuje” rocznie ok. 2000 ton osadów ściekowych- jako pozostałości po oczyszczaniu ścieków dostarczanych z całej gminy, nie tylko systemami kanalizacyjnymi, ale również dowożonych wozami asenizacyjnymi z szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Jeszcze parę lat temu osady zagospodarowywano do rekultywacji terenów po kopalni gliny w okolicy Włodarki, a przez ostatnie 2 lata wywożono je do elektrowni Dolna Odra celem zagospodarowania popiołów paleniskowych – co było bardzo kosztowne.

Świadomość ekologiczna i ekonomiczna Spółki oraz władz samorządowych spowodowała inicjatywę budowy obiektu kompostowni osadów przystosowanego do docelowego zastosowania w niej nowoczesnej technologii kompostowania, jakie od kilku funkcjonują w takich krajach UE jak Austria, Niemcy, Wielka Brytania, Holandia czy Irlandia tj. z możliwością zastosowania w przyszłości systemów napowietrzająco – odsysających. W efekcie prac koncepcyjnych i budowlanych w latach 2010-2012 powstała kompostownia, która może służyć za rozwiązanie modelowe w gospodarce osadowej dla gmin tej wielkości.

Za lokalizacją kompostowni przy oczyszczalni ścieków przemawiały następujące względy ekonomiczne i ekologiczne, które miały i mają decydujący wpływ zarówno na koszt budowy jak i późniejszej eksploatacji kompostowni :

- ✧ uniknięcie kosztów podwójnego transportu tj. zarówno dowożenia osadów do kompostowni jak i wywożenia gotowego produktu jakim jest kompost,
- ✧ uniknięcie kosztów budowy dróg dojazdowych do kompostowni,
- ✧ uniknięcie kosztów budowy budynku socjalnego dla pracowników kompostowni oraz garaży dla maszyn pracujących na terenie kompostowni, gdyż takie istnieją na oczyszczalni ścieków,
- ✧ uniknięcie kosztów budowy sieci wodociągowej w celu zapewnienia dostępu do wody celem uzupełniania jej ew. niedoborów w kompoście, mycia maszyn, potrzeb socjalno – bytowych pracowników – taka sieć istnieje przy oczyszczalni ścieków,
- ✧ uniknięcie kosztów budowy sieci kanalizacji sanitarnej lub instalacji z lokalną oczyszczalnią ścieków w celu zagospodarowania odcieków z kompostowni – odcieki są odprowadzane bezpośrednio na oczyszczalnię ścieków,
- ✧ uniknięcie kosztów budowy sieci energetycznej w celu zasilania kompostowni – sieć energetyczna istnieje na oczyszczalni ścieków,
- ✧ uniknięcie kosztów budowy ogrodzenia kompostowni i kosztów jej całodobowej ochrony w procesie eksploatacji, które przy lokalizacji kompostowni na oczyszczalni nie występują, ponieważ kompostownia mieści się w ogrodzeniu oczyszczalni (nieznacznie tylko powiększonym), a teren i obiekty oczyszczalni i kompostowni chronione są przez tych samych pracowników.

Sieć kanalizacji sanitarnej

W porównaniu z rozmiarem sieci wodociągowej, mniej korzystna sytuacja jest w zakresie gospodarki ściekowej. Długość sieci kanalizacji sanitarnej liczy obecnie 121,90 km (z czego 72,4 km to kanały sanitarne a 49,5km to sieć grawitacyjna) i nie zapewnia obsługi wszystkich mieszkańców. Ścieki komunalne odprowadzane są do sieci kanalizacji sanitarnej z miasta Trzebiatów oraz z przyległych miejscowości: Nowielice, Jaromin, Mirosławice.

Odrębny system grawitacyjno – tłoczny kanalizacji sanitarnej, obejmujący m. Mrzeżyno wraz z m. Rogowo, połączony jest z oczyszczalnią w Trzebiatowie rurociągiem tłocznym prowadzącym z Mrzeżyna.

Ponadto istnieją lokalne sieci kanalizacji sanitarnej, podłączone do dużych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki są dowożone samochodem asenizacyjnym do oczyszczalni w Trzebiatowie. Takie rozwiązania funkcjonują w miejscowościach Wlewo i Gołańcz Pomorska – Osiedle.

Z sieci miejskiej kanalizacji sanitarnej na koniec 2014 roku korzystało 13016 mieszkańców, co stanowi 79,8% mieszkańców gminy. Mieszkańcy gminy nie podłączeni do kanalizacji sanitarnej

dostarczają ścieki do oczyszczalni ścieków taborem asenizacyjnym, a więc 100% ścieków jest oczyszczana.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Trzebiatów w latach 2010 – 2014 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7: Długość sieci kanalizacji sanitarnej w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Kanały sanitarne	65,4	71,5	71,7	71,9	72,4
Grawitacyjna	42,9	48,6	48,8	49,0	49,5
Razem	108,30	120,1	120,5	120,9	121,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z ZWIK Trzebiatów Sp. z o.o.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Trzebiatów w latach 2010-2014 uległa zwiększeniu z 108,3 km w 2010 roku do 121,9 km w 2014 roku, spowodowane to było realizacją projektu: „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Miasta Trzebiatów” podczas którego wybudowano kilka kilometrów nowych systemów kanalizacji sanitarnej dla odprowadzania ścieków na terenie miasta Trzebiatów.

Istniejąca kanalizacja sanitarna znajduje się w zadowalającym stanie technicznym. Na przepompowniach ścieków występują głównie uszkodzenia łożysk, tulei i wirników w pracujących pompach. Ponadto bardzo często pompy ulegają zapchaniu i wymagają oczyszczenia.

Około 50% eksploatowanych sieci kanalizacji sanitarnej jest wieku ponad 50 lat i wymaga intensywnych działań modernizacyjno – remontowych w najbliższych latach w celu ich dalszej bezawaryjnej eksploatacji.

W poszczególnych miejscowościach gminy Trzebiatów system oczyszczania i odprowadzania ścieków przedstawia się następująco:

1. Trzebiatów

Miasto Trzebiatów posiada system kanalizacji sanitarnej złożony z rurociągów i kolektorów 160 500. Kanalizacja o spływie grawitacyjnym wspomagana jest lokalnymi przepompowniami ścieków z rurociągami tłocznymi. Ścieki z miasta spływają do przepompowni centralnej przy ul. Parkowej, skąd tłoczone są rurociągiem tłocznym (o dł. ok. 2,3 km.) do oczyszczalni ścieków. Po zrealizowaniu trwającego obecnie programu kompleksowego uporządkowania gospodarki ściekowej na terenie Trzebiatowa miasto jest skanalizowane w 98%.

2. Mrzeżyno i Rogowo

Cała miejscowość Mrzeżyno posiada nową kanalizację sanitarną budowaną w latach 1998 - 2000. Ścieki spływają do przepompowni głównej przy ul. Trzebiatowskiej i dalej tłoczone są rurociągiem tłocznym dł. ok. 10 km. do komunalnej oczyszczalni ścieków w Trzebiatowie.

Na terenie m. Mrzeżyno istnieje kanalizacja złożona z kolektorów 160 500 mm o spływie grawitacyjnym oraz kanalizacja ciśnieniowa złożona z przepompowni lokalnych i rurociągów tłocznych. Miejscowość Rogowo stanowią były koszary wojskowe z os. mieszkaniowym. Obecnie na terenie części dawnych koszar mieszczą się ośrodki wypoczynkowe i wybudowane nowe osiedle apartamentowców. Istniejąca tam sieć kanalizacyjna jest mieszkanką przedwojennej poniemieckiej sieci kanalizacji sanitarnej z kanalizacją sanitarną wybudowaną przez wojsko na przełomie lat 70 i 80. Wszystkie obiekty odprowadzają ścieki do oczyszczalni ścieków w Trzebiatowie poprzez kanalizację ciśnieniową do przepompowni głównej w Mrzeżynie, a stamtąd do oczyszczalni w Trzebiatowie. Planowany i przewidywalny rozwój obu miejscowości - szczególnie Rogowa, gdzie planowana jest budowa osiedla apartamentowców na ok. 4000 osób - wymaga koniecznie pilnego wybudowania w ciągu najbliższych kilku lat drugiej nitki ciśnieniowego kolektora ściekowego łączącego Rogowo i Mrzeżyno z oczyszczalnią ścieków w Trzebiatowie. Bez tej inwestycji nie będzie możliwe odbieranie i przesłanie do oczyszczalni w Trzebiatowie tak dużej ilości produkowanych tam ścieków sanitarnych.

3. Nowielice i Trzebusz (os. mieszkaniowe)

Miejscowości te posiadają kanalizację sanitarną wybudowaną w czasach działalności PGR. Obecnie ścieki odprowadzane są do przepompowni lokalnych i dalej poprzez rurociąg tłoczny Mrzeżyno – Trzebiatów do oczyszczalni ścieków w Trzebiatowie. Kanalizacja jest w złym stanie technicznym.

4. Jaromin

Miejscowość Jaromin (stanowiąca obecnie część Trzebiatowa) stanowią były koszary wojskowe z os. mieszkaniowym. Obecnie na terenie części dawnych koszar mieści się DPS. Wszystkie obiekty po wojskowe i cywilne odprowadzają ścieki do oczyszczalni ścieków w Trzebiatowie. Problemem jest brak rozdzielenia kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Jarominie. Docelowo wody deszczowe powinny zostać odprowadzone poza kanalizację sanitarną na tereny zalewowe i do rzeczki Sekwanki.

5. Gołańcz Pomorska Osiedle, Wlewo, Roby, Sadlno

Posiadają na części nieruchomości instalacje kanalizacyjne zakończone szambami zbiorczymi wybudowane w czasach działalności PGR. Instalacje te są w złym stanie technicznym. Ścieki odprowadzane są do zbiorczych lub indywidualnych zbiorników bezodpływowych skąd są transportowane do oczyszczalni w Trzebiatowie. W przyszłości niezbędne jest wybudowanie przez właścicieli lub Wspólnoty Mieszkaniowe przy pomocy gminy, zbiorczych lokalnych lub grupowych, biologicznych oczyszczalni ścieków w każdej w tych miejscowości.

6. Rogozina, Zapolice, Włodarka, Chełmn Gryficki, Chomętowo, Sadlenko, Kłodkowo, Trzebusz (wieś), Gołańcz Pomorska (wieś), Gorzysław, Bieczyno, Bieczynko, Paliczyno, Siemidarżno, Lewice i Gąbin.

Miejscowości te posiadają sieci wodociągowe, ale nie mają żadnych uregulowanych i kontrolowanych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków. Powstałe ścieki odprowadzane są do lokalnych lub przydomowych lub zbiorczych zbiorników bezodpływowych. Dość często odbywa się niekontrolowany odpływ ścieków do gruntu, rowów lub małych cieków wodnych.

W miejscowości Trzebusz (wieś) ze względu na jej położenie umożliwiające jej przyłączenie do przebiegającego w pobliżu ciśnieniowego kolektora ściekowego planuje się wybudowanie kanalizacji sanitarnej w latach 2019-2020.

Kanalizacja deszczowa

ZWiK Trzebiatów Sp. z o.o. eksploatuje na terenie gminy Trzebiatów około 10 km sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Trzebiatów. Wprowadzona uchwałą Rady Miejskiej taryfa (aktualnie w wysokości 1,38 zł/m²/ rok) za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej pozwala prowadzić nam normalną eksploatację i utrzymanie posiadanej sieci kanalizacji deszczowej na terenie Trzebiatowa bez wydatkowania na ten cel środków z budżetu gminy.

Należy zwrócić uwagę, że na terenie Gminy – głównie w granicach administracyjnych Trzebiatowa i Mrzeżyna funkcjonują nie do końca zinwentaryzowane odcinki starej (często po niemieckiej) kanalizacji deszczowej połączonej bardzo często z drenażami i urządzeniami melioracyjnymi, które nie są własnością spółki. Kanalizacja ta jest w większości złym stanie technicznym i nie nadaje się do remontu. W związku nie pobieraniem od tej kanalizacji opłat oraz nie posiadaniu jej na ewidencji ZWiK Trzebiatów Sp. z o.o. – koszty utrzymania tej kanalizacji będą obciążały gminę. Również utrzymywanie w sprawności technicznej urządzeń melioracyjnych we wsiach i na polach na terenie gminy nie może odbywać się z pieniędzy pochodzących z taryfy za odprowadzane ścieki z wód opadowych i roztopowych, jak czasami mylnie jest to odbierane przez mieszkańców gminy.

5.3. Elektroenergetyka

Główną stacją zasilającą gminę jest stacja 110/15 kV Trzebiatów o mocy 2x16 MVA. Ze stacji tej jest wyprowadzona linia napowietrzna 110 kV zasilająca stację 110/15 kV Niechorze o mocy 1x6,3 MVA i 1x16 MVA.

Energia elektryczna dla miejscowości na terenie gminy jest dostarczana na poziomie napięcia SN – 15 kV. Na terenach wiejskich przeważają linie napowietrzne SN – 15 kV, a w Trzebiatowie, Mrzeżynie i na terenach wojskowych przeważają linie kablowe 15 kV. Ze stacji 110/15 Trzebiatów jest wyprowadzonych 13 linii magistralnych SN – 15 kV. Linie te posiadają drugostronne zasilenie z sąsiednich stacji 110/15 KV, rozdzielni 15 kV lub są powiązane z innymi liniami magistralnymi 15 kV.

Według danych ENEA Operator Oddział Szczecin (który jest dystrybutorem energii elektrycznej dla Gminy Trzebiatów), na terenie gminy zlokalizowane jest:

- ✧ 24 km linii elektroenergetycznych WN – 110 kV,
- ✧ 188 km linii elektroenergetycznych SN – 15 kV,
- ✧ 220 km linii elektroenergetycznych nn – 0,4 kV,
- ✧ 140 stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Przebieg sieci elektroenergetycznych należy uwzględniać przy planowaniu przestrzennym. Wzdłuż linii wyznacza się pas technologiczny, w obszarze, którego obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, związane z lokalizowaniem budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na pobyt stały ludzi, lokalizacją budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stref zagrożonych wybuchem oraz konstrukcji wysokich, a także z zalesianiem terenów rolnych. Lokalizacja innych obiektów lub zagospodarowanie terenu strefy może nastąpić za zgodą i na warunkach gestora sieci.

5.4. Źródła energii odnawialnej

Energia wiatru

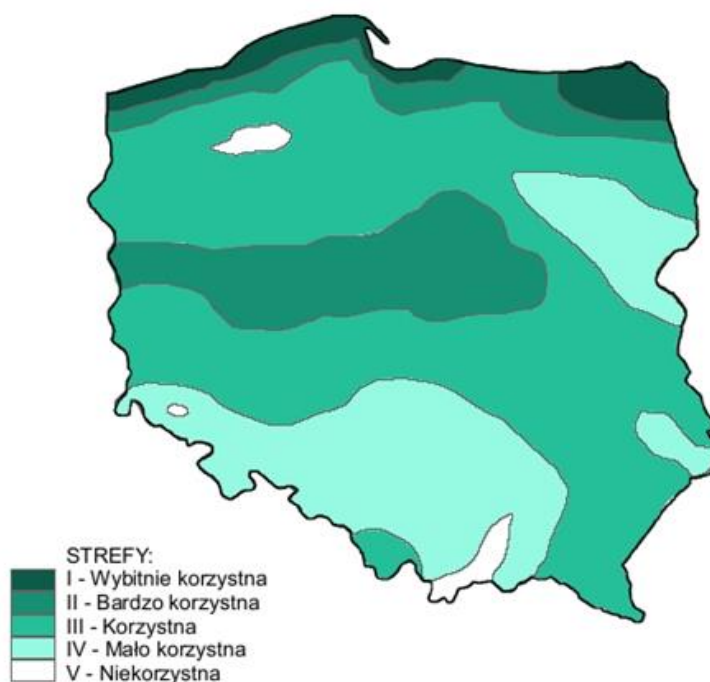
Wykorzystanie energii wiatru do produkcji energii elektrycznej wymaga spełnienia szeregu odpowiednich warunków, z których najważniejsze to stałe występowanie wiatru o określonej prędkości. Elektrownie wiatrowe pracują zazwyczaj przy wietrze wiejącym z prędkością od 5 do 25 m/s, przy czym prędkość od 15 do 20 m/s uznawana jest za optymalną. Zbyt małe prędkości uniemożliwiają wytwarzanie energii elektrycznej o wystarczającej mocy, zbyt duże (przekraczające 30 m/s) mogą doprowadzić do mechanicznych uszkodzeń elektrowni wiatrowej. Energia wiatru zależy również od warunków terenowych, tj. ukształtowania terenu i jego pokrycia.

Gmina Trzebiatów posiada duże predyspozycje do czerpania energii z farm wiatrowych. Zgodnie z przedstawioną poniżej mapą stref energetycznych wiatru gmina Trzebiatów położona jest w strefie wybitnie korzystnej. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Trzebiatów wyznaczone są dwa obszary pod ewentualne inwestycje związane z farmami wiatrowymi.

Według danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego na terenie Gminy Trzebiatów zlokalizowanych jest 12 turbin wiatrowych. Aktualnie toczona są postępowania administracyjne w sprawie umieszczenia na terenie gminy kolejnych inwestycji związanych z budową i modernizacją elektrowni wiatrowych.

Rys. 9. Strefy energetyczne wiatru w Polsce

STREFY ENERGETYCZNE WIATRU W POLSCE

Na terenie gminy Trzebiatów od kilku lat istnieje duże zainteresowanie budową elektrowni wiatrowych. Poniżej zamieszczono informację o zlokalizowanych na terenie gminy Trzebiatów elektrowniach wiatrowych.

Tabela 8 Zestawienie turbin wiatrowych zlokalizowanych na terenie gminy Trzebiatów

L.p.	Nazwa	Lokalizacja	Typ siłowni wiatrowych	Ilość turbin	Moc jednostkowa turbiny (MW)	Łączna moc siłowni (MW)	Inwestor
1	Mała elektrownia wiatrowa Chełm Gryficki	Chełm Gryficki	Vestas V29	1	0,225	0,225	Ekoenergy Tomasz Kalisiak
2	Elektrownie Wiatrowe Chełm Gryficki	Chełm Gryficki	Vestas V27	1	0,6	0,6	Ekoenergy Tomasz Kalisiak

3	Zespół Elektrowni Wiatrowych Roby	Roby	Vestas V52	5	0,85	4,25	PSW Sp. z o.o.
4	Elektrownia Wiatrowa Sadlno	Sadlno	E-48 Enercom	1	0,8	0,8	Greenstrom Sp. z o.o.
5	Zespół Elektrowni Wiatrowych Kłodkowo	Kłodkowo	Games	4	2,0	8,0	Makinyest Sp. z o.o.
				12		13,875	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Trzebiatowie

Łącznie na terenie gminy Trzebiatów zlokalizowanych jest 5 farm wiatrowych w tym: 12 turbin o łącznej mocy siłowni 13 875 MW. Aktualnie planowana jest budowa kolejnych 5 farm wiatrowych o łącznej mocy 51,2 MW.

Energia wodna

Energetyka wodna opiera się na wykorzystaniu energii wód śródlądowych o dużym natężeniu przepływu i dużym spadzie, mierzonym różnicą poziomów wody górnej i dolnej. Ostatnio coraz większą uwagę poświęca się energii z wykorzystania niewielkich cieków wodnych przez budowę tzw. małych elektrowni wodnych (MEW). Nie w każdej lokalizacji jednak celowa będzie budowa źródła MEW, ze względów zarówno ekonomicznych, jak i ekologicznych. Na terenie gminy Trzebiatów istniejący układ cieków wodnych stwarza możliwości wykorzystania energii wodnej do wytwarzania energii elektrycznej. Na terenie gminy Trzebiatów zlokalizowane są dwie elektrownie wodne.

Elektrownie wodne Trzebiatów I oraz Trzebiatów II zlokalizowane są na rzece Rega. Elektrownię Trzebiatów I uruchomiono w 1927 r. Średnia roczna produkcja energii elektrycznej wynosi 900 MWh. Elektrownię Trzebiatów II uruchomiono w 2002 r. Średnia roczna produkcja energii elektrycznej wynosi 1 000 MWh. W poniższej tabeli zamieszczono charakterystykę tych elektrowni wodnych.

Tabela 9: Zestawienie elektrowni wodnych zlokalizowanych na terenie gminy Trzebiatów:

L.p.	Nazwa	Lokalizacja	Typ turbin	Ilość turbo-zespołów	Moc osiągalna (MW)	Średnia roczna produkcja energii (MWh)	Średnie zużycie wody m ³ /kWh	Rok uruchomienia
1	Elektrownia wodna Trzebiatów I	Rzeka Rega	Francis	1	155	900	228	1927
2	Elektrownia wodna Trzebiatów II	Rzeka Rega	Kaplan	1	250	1000	240	2002

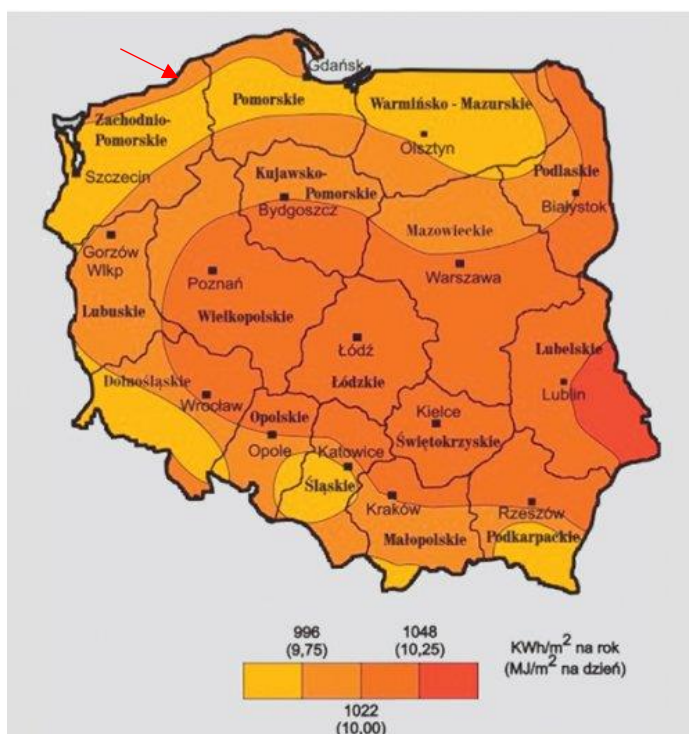
Źródło: www.ew.koronowo.pl

Energia słoneczna

Ilość energii słonecznej docierającej do danego miejsca zależy od szerokości geograficznej oraz od czynników pogodowych. Średnie nasłonecznienie obszaru Polski wynosi rocznie około 1000 kWh/m² na poziomą powierzchnię, co odpowiada wartości opałowej ok. 120 kg paliwa umownego. Dla gminy Trzebiatów roczna gęstość promieniowania słonecznego wynosi około 1 076 kWh/m².

Wykorzystanie bezpośrednio energii słonecznej może odbywać się na drodze konwersji fotowoltaicznej lub fototermicznej. W obu przypadkach, niepodważalną zaletą wykorzystania tej energii jest brak szkodliwego oddziaływania na środowisko. Natomiast warunkiem ograniczającym dostępność stosowania instalacji solarnych są wciąż jeszcze wysokie nakłady inwestycyjne związane z zainstalowaniem stosownych urządzeń.

Rysunek 10 Mapa napromieniowania słonecznego w Polsce

Źródło: www.inzynierbudownictwa.pl

Gmina Trzebiatów posiada również korzystne warunki ze względu na możliwości pozyskania energii z instalacji fotowoltaicznych. Jedyną instalację tego typu, spośród budynków publicznych, posiada hala sportowa w Mrzeżynie.

W chwili obecnej podmiot ECO Asset Management Sp. z o.o. z siedzibą przy Placu Rodła 8 w Szczecinie złożył wnioski o wydanie decyzji środowiskowych dotyczących budowy na terenie gminy instalacji fotowoltaicznych LEWICE-2, LEWICE-3, LEWICE-4.

5.5. Zaopatrzenie gminy w gaz ziemny

Eksploracją sieci gazowej na terenie gminy Trzebiatów zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Obszar gminy Trzebiatów jest zasilany gazociągami wysokiego ciśnienia DN 150, gazem ziemnym wysokometanowym „E”:

- Goleniów – Gorzysław, zasilający Trzebiatów
- Mieszalnia Gazu Gorzysław – Mieszalnia Gazu Karlino,
- Gorzysław – Mrzeżyno, zasilający Mrzeżyno

Gazyfikacją obwodową w gminie objęte są miejscowości: Mrzeżyno, Nowielice, Trzebusz, Trzebiatów i Rogowo, do których dociera sieć niskiego i średniego ciśnienia. Pozostałe miejscowości są zaopatrywane przez dystrybutorów w gaz płynny w butlach 11 kilogramowych.

Wysokometanowy gaz ziemny typu E do gminy doprowadzany jest z południa gazociągiem wysokiego ciśnienia DN200 relacji Płoty - Gryfice - Trzebiatów i dalej gazociągiem wysokiego ciśnienia DN200/150/100 relacji Trzebiatów - Gorzysław - Mrzeżyno. Ponadto, przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN200 relacji Trzebiatów - Karnice. Całkowita długość sieci gazowej wysokiego ciśnienia na obszarze gminy wynosi ok. 34,5 km.

Na terenie gminy znajduje się 6 stacji gazowych, w tym:

- 2 stacje redukcyjno - pomiarowe I stopnia:
 - w Trzebiatowie - zaopatrująca Trzebiatów, Mirosławice, Nowielice i Trzebusz,
 - w Mrzeżynie - zaopatrująca Mrzeżyno i Rogowo,
- 4 stacje redukcyjne II stopnia:
 - 3 w Trzebiatowie,
 - 1 w Mrzeżynie.

Wszyscy odbiorcy gazu ziemnego na terenie gminy zasilani są bezpośrednio z sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia.

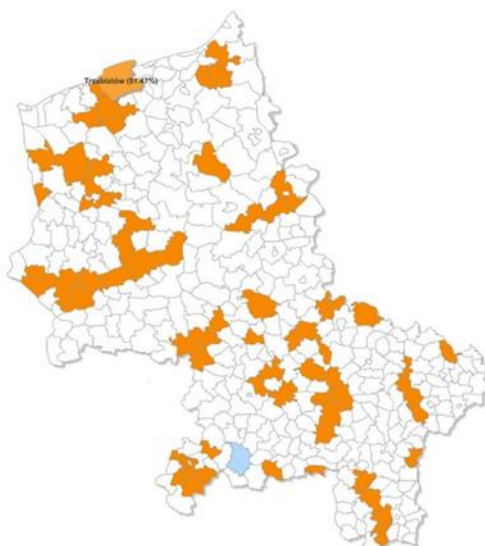
W Gorzysławiu znajduje się kopalnia i mieszalnia gazu PGNiG.

Ludność korzystająca z sieci gazowej w 2014 roku – 12060 osób

Odbiorcy gazu – 3839 gospodarstw domowych.

Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych - 1300 szt.

Rysunek 11 Stopień gazyfikacji gminy Trzebiatów na tle obszaru działania Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu

5.6. System komunikacyjny

5.6.1. System komunikacji drogowej

Sieć drogową na terenie Gminy Trzebiatów tworzą ogólnodostępne drogi publiczne, które ze względu na funkcję, jaką pełnią, dzielimy na następujące kategorie: wojewódzkie, powiatowe i gminne. Drogi obsługują zarówno użytkowników transportu indywidualnego, jak i komunikację zbiorową – publiczną i prywatną. Zarządcami dróg, do właściwości, których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące jednostki:

- dróg wojewódzkich – Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie,
- dróg powiatowych – Zarząd Dróg Powiatowych w Gryficach,
- dróg gminnych – Burmistrz Trzebiatowa.

Przez teren Gminy Trzebiatów przebiegają 3 odcinki dróg wojewódzkich o łącznej długości 46,156 km (na terenie gminy). Szczegóły dotyczące dróg wojewódzkich przebiegających przez gminę zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Trzebiatów

L.p.	Nr drogi	Odcinek drogi	Pikietaż	Długość na terenie gminy [km]
1.	102	Międzyzdroje - Konarzewo – Rogozina - granica gminy - Kołobrzeg	57+260 km – 78+302 km	21,064
2.	103	Kamień Pomorski – granica gminy - Chomętowo - Trzebiatów	27+220 km – 33+978 km	6,758
3.	109	Mrzeżyno - Trzebiatów - granica gminy - Gryfice - Płoty	0+000 km – 18+814 km	18,334
RAZEM				46,156

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

Przez teren Gminy Trzebiatów przebiega 10 odcinków dróg powiatowych, o łącznej długości około 66 km. Są to następujące odcinki:

- ✧ nr 0117Z - Rogozina – Sadlno – Sadlenko,
- ✧ nr 0123Z - Nowielice – Gorzysław – Bieczyno,
- ✧ nr 0124Z - Gorzysław – Roby,
- ✧ nr 0155Z - Trzebiatów – Mirosławice – Lewice – Darzewo,
- ✧ nr 0126Z - Mirosławice – Gąbin – Brojce,
- ✧ nr 0128Z - Jaromin – Siemidarżno – Paliczyno,
- ✧ nr 0130Z - Gołańcz Pomorska – Gosław,
- ✧ nr 0132Z - Sadlno – Chomętowo,

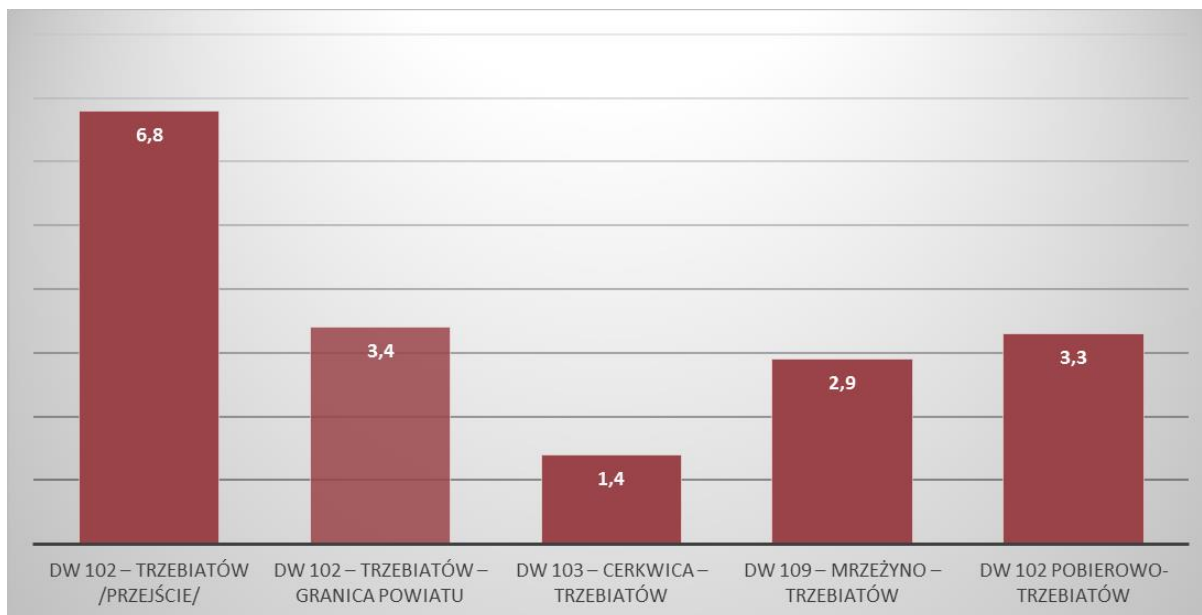
- ☛ nr 0139Z - Bieczynko – Bieczyno – Roby – Mrzeżyno,
- ☛ nr 152Z – Rogowo – Dźwirzyno.

Zgodnie z diagnozą zawartą w Studium, sieć dróg w gminie jest odpowiednio rozbudowana, jednak odcinki powiatowe i gminne charakteryzują się złym stanem technicznym. Ponadto, w gminie występuje problem uciążliwości ruchu tranzytowego, co stanowi główne wyzwanie komunikacyjne dla władz lokalnych.

W 2015 r. na zlecenie GDDKiA przeprowadzony został Generalny Pomiar Ruchu Drogowego. Na terenie gminy Trzebiatów pomiarami ruchu objęto m.in. następujące odcinki dróg:

- **DW 102 – Trzebiatów /Przejście/ - długość 5,9 km:**
 - samochody osobowe – 5841 szt./dobę
 - samochody ciężarowe – 735 szt./dobę
 - autobusy – 121 szt./dobę
 - ciągniki rolnicze – 6 szt./dobę
 - motocykle – 64 szt./ dobę
- **DW 102 – Trzebiatów – granica powiatu – długość 7,7 km:**
 - samochody osobowe – 3085 szt./dobę
 - samochody ciężarowe – 275 szt./dobę
 - autobusy – 34 szt./dobę
 - ciągniki rolnicze – 3 szt./dobę
 - motocykle – 38 szt./ dobę
- **DW 103 – Cerkwica – Trzebiatów – długość 12,6 km (w tym ok. 8,5 km na terenie gminy Trzebiatów):**
 - samochody osobowe – 1153 szt./dobę
 - samochody ciężarowe – 181 szt./dobę
 - autobusy – 12 szt./dobę
 - ciągniki rolnicze – 10 szt./dobę
 - motocykle – 12 szt./ dobę
- **DW 109 – Mrzeżyno – Trzebiatów – długość 9,7 km:**
 - samochody osobowe – 2671 szt./dobę
 - samochody ciężarowe – 164 szt./dobę
 - autobusy – 64 szt./dobę
 - ciągniki rolnicze – 12 szt./dobę
 - motocykle – 26 szt./ dobę
- **DW 102 Pobierowo-Trzebiatów – długość 23,04 km;**
 - samochody osobowe – 3044 szt./dobę
 - samochody ciężarowe – 179 szt./dobę
 - autobusy – 70 szt./dobę
 - ciągniki rolnicze – 3 szt./dobę
 - motocykle – 33 szt./ dobę

Rysunek 12 Łączne średnie dobowe natężenie ruchu pojazdów mechanicznych na terenie gminy.

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2015, GDDKiA.

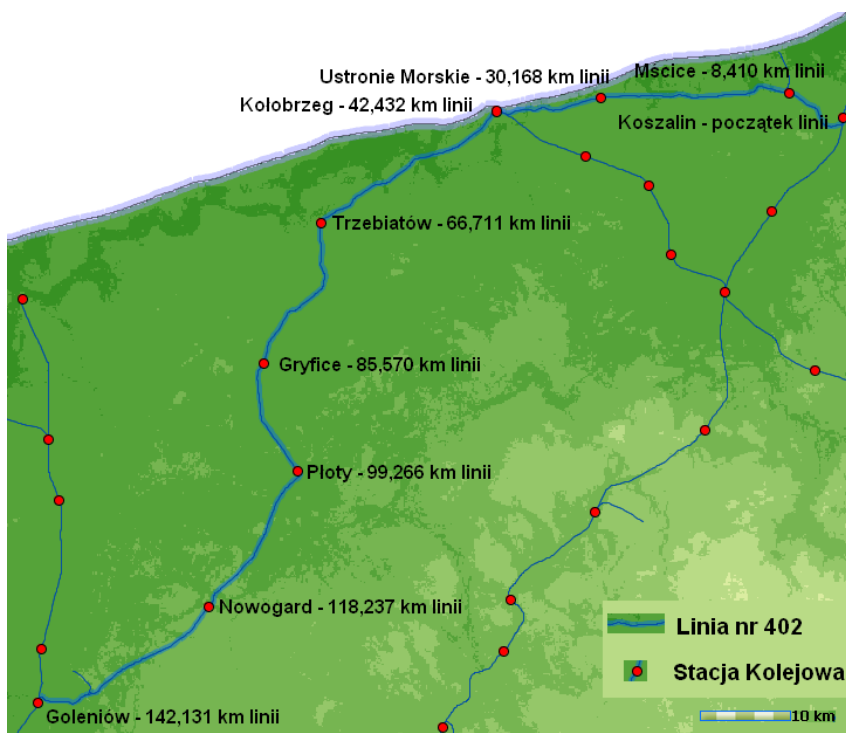
5.6.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren Gminy Trzebiatów przebiega linia torowa nr 402 relacji Koszalin – Goleniów o łącznej długości 142,939 km. Długość odcinka linii przebiegającego przez gminę to ok. 14,5 km. Na terenie gminy przebiega przez miejscowości Gąbin, Trzebiatów (stacja kolejowa na 66,711 km linii) oraz Bieczyno Pomorskie.

Linia ta na odcinku Trzebiatów – Koszalin jest linią o znaczeniu państwowym, co oznacza, iż jej utrzymanie i eksploatacja uzasadniona jest ważnymi względami gospodarczymi, społecznymi, ekologicznymi lub obronnymi. Odcinek linii kolejowej nr 402 przebiegający przez gminę posiada kategorię drugorzędną, charakteryzującymi się mniejszymi przewozami osób i ładunków, łączą one zazwyczaj oddzielne punkty różnych linii pierwszorzędnych lub stanowią ich odgałęzienia. Maksymalne prędkości dla szynobusów na tej linii wynoszą od 120 – 160 km/h.

Na terenie gminy zachowały się jeszcze dwie linie kolei wąskotorowej, relacji: Rewal – Trzebiatów i Trzebiatów – Gryfice, która w ubiegłym wieku miała duże znaczenie w obsłudze ruchu pasażerskiego, a przede wszystkim towarowego w regionie. Obecnie funkcjonowanie kolei wąskotorowej może mieć znaczenie dla obsługi ruchu turystycznego, który zwiększa się w znaczący sposób w okresie wakacyjnym. Kolej wąskotorowa jest uznana za dobro kultury i wpisana do rejestru zabytków, jednak z uwagi na zły stan techniczny linii kolejowej obecnie funkcjonuje jedynie na małym odcinku.

Rys. 13. Linia kolejowa nr 402

Źródło: „Program Ochrony Środowiska 2014-2014” dla gminy Trzebiatów

5.6.3. Komunikacja morska

Rolę ośrodka obsługi komunikacji morskiej na terenie gminy spełnia obecnie port morski w Mrzeżynie.

Port Mrzeżyno jest położony na południowym wybrzeżu Morza Bałtyckiego, u ujścia rzeki Regi. Znajduje się na Wybrzeżu Trzebiatowskim. Usytuowany jest o 18 km (10 mil morskich) od Kołobrzegu, ok. 39 km (21 Mm) od Dziwnowa, ok. 7 km (3,7 Mm) od Dźwirzyna. Mrzeżyno znajduje się pomiędzy latarnią morską w Niechorzu, a latarnią morską w Kołobrzegu.

Granice portu określa rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 2001 roku [Dz.U. 2001 nr 84 poz. 923]. Granica na rzece Rega między śródlądowymi wodami powierzchniowymi a wodami morskimi wyznacza linia biegnąca wzdłuż północnej krawędzi mostu drogowego w Mrzeżynie.

Powierzchnia obszaru lądowego portu wynosi 11,7533 ha, które należą do gminy Trzebiatów i Skarbu Państwa. Akwatorium znajdujące się w granicach administracyjnych portu ma powierzchnię 6,55 ha.

W promieniu 500 m w kierunku morza z głowicy wschodniego falochronu wejścia portowego został ustanowiony stały obwód ochronny dla rybołówstwa morskiego.

Port ma ściśle określony status portu rybackiego – z racji tego odbywa się tu ruch rybackich jednostek pływających.

Port w Mrzeżynie ma status morskiego przejścia granicznego, które obejmuje ruch towarowy statkami rybackimi. Odprawę graniczną i celną przeprowadza placówka Straży Granicznej w Rewalu. Kutry miejscowych rybaków pływają z sygnaturą MRZ na burcie¹.

Port Mrzeżyno nigdy nie odgrywał znaczącej roli w skali kraju, jednakże może on spełniać, rolę „koła zamachowego” gospodarki regionalnej.

Port Mrzeżyno z powodzeniem może uzupełniać działalność portów bliskiego sąsiedztwa. Podobnie jak małe porty UE, port Mrzeżyno może włączyć się do żeglugi bliskiego zasięgu zarówno w relacjach krajowych i międzynarodowych.

Zgodnie z zarządzeniem Nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 7 października 2004 r. w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie, oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu (Dz. U. Nr 81. Poz. 1405), w Mrzeżynie powinny być utrzymywane: tor podejściowy z morza o długości 320 m, szerokości w dnie 30 m i głębokości 3,5 m, tor wodny w porcie do nabrzeża odpraw granicznych szerokości 30 m i głębokości 3,0 m, falochrony: wschodni długości 206 m i zachodni długości 327,5 m oraz bosmanat, oznakowanie nawigacyjne i oświetlenie.

5.7. Struktura mieszkaniowa i budownictwo

Na koniec 2012 r. na terenie gminy Trzebiatów znajdowało się 2260 budynków mieszkalnych, w tym 5481 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 374 000m².

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych na terenie gminy Trzebiatów.

- ✦ Budynki wybudowane do 1966 r. – 64,71%
- ✦ Budynki wybudowane w latach 1967 – 1985 – 17,11%
- ✦ Budynki wybudowane w latach 1986-1992 – 4,82%
- ✦ Budynki wybudowane w latach 1993-1997 – 3,33%
- ✦ Budynki wybudowane po 1998r. – 10,02%

W 2011 roku ponad 24% mieszkań i lokali mieszkalnych (1208) stanowiło mienie komunalne gminy Trzebiatów, którym gospodaruje spółka miejska Zakład Budynków Komunalnych „Trzebiatów” Spółka z o.o.

Na obszarze potencjalnie wskazanym jako obszar kryzysowy z uwagi na koncentrację zjawisk społecznych znajduje się 142 budynki komunalne i aż 83% z nich wybudowanych jest do 1966r. Spośród wszystkich budynków komunalnych na tym obszarze 24,82% posiada stan techniczny określony jako „dostateczny” co oznacza, iż budynki te zaliczane są do budynków, co do których w przypadku braku inwestycji istnieje duże zagrożenie, że w ciągu 5-10 lat mogą znaleźć się w stanie katastroficzny technicznej. Dla 0,71% budynków na wyznaczonym obszarze określono stan techniczny „zły” – budynki przeznaczone do rozbiórki w przeciągu 5 lat.

6. Infrastruktura społeczna gminy

6.1. Edukacja

Miasto Trzebiatów, obecnie pełni funkcję gminnego ośrodka oświaty. Według danych GUS od roku 2014, w obrębie gminy funkcjonują 3 szkoły podstawowe do których uczęszcza 905 uczniów, oraz trzy szkoły gimnazjalne do których uczęszcza 481 osób.

Miasto ma dwie placówki przedszkolne, które wspólne tworzą jedno przedszkole publiczne, do którego uczęszcza 391 dzieci.

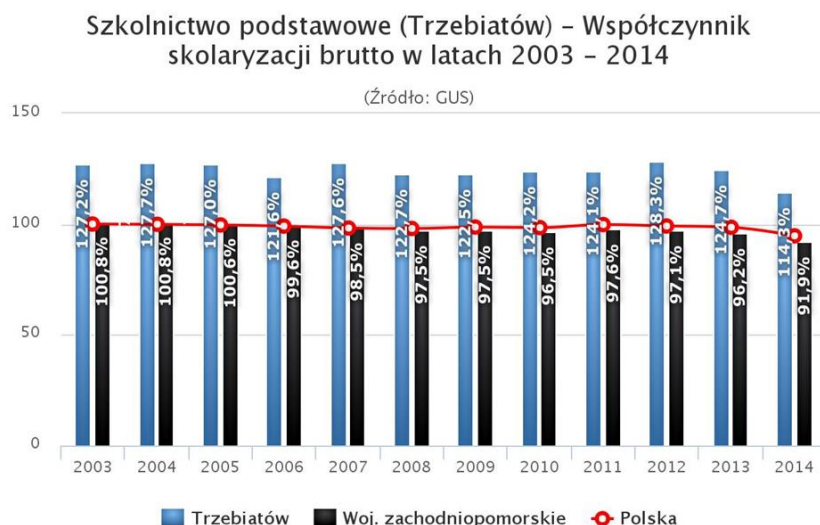
Rys. 14. Edukacja na przestrzeni lat 2012-2015 w gminie Trzebiatów

EDUKACJA	2012/13	2013/14	2014/15
Placówki wychowania przedszkolnego	4	4	4
w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	250	250	270
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	400	383	391
w tym w przedszkolach	255	231	256
Szkoły podstawowe	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	903	869	905
Szkoły gimnazjalne	3	3	3
Uczniowie szkół gimnazjalnych	554	525	481
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:			
podstawowych	21	21	20
gimnazjalnych	22	21	21

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015

Współczynnik skolaryzacji w szkolnictwie podstawowym w 2014 roku w gminie Trzebiatów był niższy w porównaniu do lat wcześniejszych, co jest spowodowane spadkiem liczby urodzeń, w stosunku do poprzednich lat. Istotnym czynnikiem, który miał bezpośredni wpływ na spadek liczby uczniów, uczęszczających do szkół, jest wzrost migracji rodzin z dziećmi na terytorium zapewniające lepszy poziom życia. Poniższy wykres pokazuje jak na przestrzeni lat zmieniał się poziom solaryzacji.

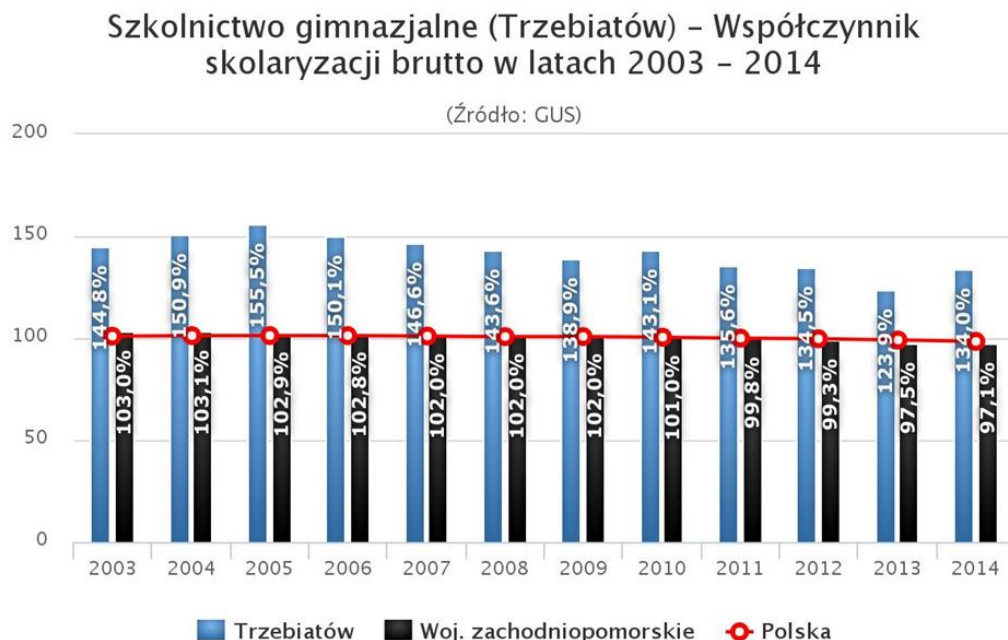
Rys. 15. Szkolnictwo podstawowe – współczynnik skolaryzacji w latach 2003-2014

Źródło: www.stat.gov.pl

Gimnazja są tym ogniwem systemu edukacyjnego, który odznacza się najwyższymi współczynnikami skolaryzacji. Ponadto, o ile szkoły podstawowe notowały w ostatnich latach w tym zakresie dość zauważalne spadki, w gimnazjach skolaryzacja pozostaje niezmiennie od ich utworzenia na stabilnym poziomie. Podobną sytuację możemy zaobserwować w gminie Trzebiatów gdzie współczynnik skolaryzacji brutto wynosi 134%.

Rys. 16. Szkolnictwo gimnazjalne – współczynnik skolaryzacji w latach 2003-2014

Źródło: www.stat.gov.pl

6.2. Sport i rekreacja

Nadmorska gmina Trzebiatów stawia na aktywne spędzanie wolnego czasu. Region ten jest jednym z największych gmin nadmorskich w Polsce. Posiada tylko dwie miejscowości położone nad morzem, ale to właśnie z nich w dużej mierze, czerpie korzyści i w nie także inwestuje. Przebywający na terenie gminy turyści mogą zauważyć wiele obiektów sportowych, które świetnie spełniają warunki do organizowania obozów sportowych i imprez rekreacyjno-sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

W gminie do głównych ośrodków sportowych należą:

- ✧ **Hala widowiskowo-sportowa w Mrzeżynie**, gdzie oprócz zajęć ruchowych organizowane są imprezy kulturalne, estradowe i targi. Hala ta, dysponuje boiskiem sportowym o wymiarach 24x44 m z trybunami dla 433 osób. Ponadto posiada w wyposażeniu modułową ścianę do wspinaczki, scenę o wymiarach 12x10 m z funkcją okotowania, oświetlenie i nagłośnienie oraz ekran kinowy. Hala posiada salę kondycyjną fitness z lustrami, pozwalającą prowadzić zajęcia taneczne oraz treningi sportów walki. W hali zostało wydzielone również miejsce na salę siłowni z atlasem i sprzętem dostosowanym również dla kobiet. W kompleksie sportowym znajdują się również kort do gry w squasha z trybuną dla 33 osób; profesjonalny gabinet masażu i odnowy. Hala w Mrzeżynie dysponuje też hotelem z 21 pokojami gościnnymi.
- ✧ **Stadion z dwiema płytami piłkarskimi w Trzebiatowie**: boisko z naturalną nawierzchnią (105x64 m) oraz Euroboisko - oświetlone, ze sztuczną nawierzchnią (100x64 m). Ponadto stadion posiada bieżnię lekkoatletyczną oraz boisko do piłki siatkowej plażowej i piłki koszykowej ulicznej oraz halę sportową o wymiarach 24x14,57 m. Ze stadionu w ciągu roku korzystają przede wszystkim gminne kluby sportowe, a w sezonie letnim i zimowym piłkarskie kluby z całej Polski przebywające na obozach sportowych w okolicznych, nadmorskich kurortach.
- ✧ **Kompleks Sportowy „Orlik” przy Szkole Podstawowej nr 2 w Trzebiatowie**; Gwładze samorządu w Trzebiatowie skorzystały z programu rządowo-samorządowego i przy Szkole Podstawowej nr 2 zbudowano kompleks sportowy „orlik”. Zgodnie z projektem wykonano boisko o wymiarach 30x62 m z trawą syntetyczną oraz boisko wielofunkcyjne o wymiarach 30x20 m do siatkówki i piłki koszykowej.

Rzeka Rega płynąca przez tereny gminy Trzebiatów uchodzi do Morza Bałtyckiego. Rega jest wykorzystywana do spływów kajakowych, poczynając od górnego jej biegu aż po ujście do morza w Mrzeżynie. W ostatnich latach na rzece, w ramach projektu "Kajakiem do morza", powstały przystanie kajakowe dofinansowane z funduszy europejskich.

Na terenie przystani kajakowej w Trzebiatowie znajdują się: boisko wielofunkcyjne do gry w koszykówkę i siatkówkę o powierzchni 368 m², plac zabaw dla dzieci o powierzchni 150 m², sieć oświetlenia zewnętrznego i parking na samochody osobowe. Ponadto na terenie przystani w ramach programu „Blisko Boisko” powstało nowe boisko do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią.

Z uwagi na to, że gmina Trzebiatów oddaje w użytkowanie lub dzierżawę obiekty sportowe, w części także zleca organizację imprez swoim jednostkom budżetowym i spółkom gminnym, które zarządzają tymi obiektami.

Zakład Gminny "Mrzeżyno" Sp. z o.o. ma w dzierżawie halę widowiskowo-sportową oraz przystań kajakową w Mrzeżynie. Zakład realizuje część zadań gminy, polegających na prowadzeniu działalności sportowo-rekreacyjnej kompleksu sportowego poprzez organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych, zawodów sportowych, meczów i imprez rozrywkowych ukierunkowanych nie tylko na turystów, ale także mieszkańców gminy.

Ponadto działalność Zakładu Gminnego Mrzeżyno skupia się na wynajmowaniu obiektów sportowych oraz dbałości o ich prawidłowe funkcjonowanie. W sezonie letnim organizuje się wiele imprez sportowo-kulturalnych w tych obiektach oraz, szczególnie w sezonie letnim, na mrzeżyńskiej plaży np. projekt "Strefa sportu".

6.3. Instytucje kultury

Trzebiatowski Ośrodek Kultury

Miasto stanowi lokalny ośrodek kulturalny. Głównym organizatorem życia kulturalnego w mieście jest Trzebiatowski Ośrodek Kultury, który przygotowuje szereg imprez i wydarzeń kulturalnych o regionalnym znaczeniu dla gminy Trzebiatów oraz dla turystów, którzy w czasie sezonu odwiedzają miasto. Siedzibą TOK jest zabytkowy Pałac nad Młynówką, w którym mieści się Izba Regionalna, Galeria Lyonela Feiningera i Biblioteka Publiczna im. Marii Wirtemberskiej z Czartoryskich. W 2006 biblioteka miała zbiory liczące 64 550 woluminów, a tymże roku z biblioteki skorzystało 2363 czytelników. W Izbie Regionalnej znajdują się osadnicze oraz poniemieckie przedmioty codziennego użytku, dokumenty, narzędzia rzemieślnicze, meble, stroje oraz inne eksponaty związane z kulturą pomorską, osadniczą oraz ukraińską. W 2000 roku izba została otwarta dla zwiedzających. Obecnie składa się z dwóch ekspozycji stałych, tzw. Izby Chłopskiej, która obrazuje życie wsi pomorskiej, zarówno tej do 1945 r., jak i powojennej, osadniczej oraz saloniku mieszczańskiego, w którym zaaranżowano natomiast wygląd typowego, mieszczańskiego wnętrza z początku XX wieku. Przy Izbie funkcjonuje ponadto archiwum, w którym gromadzone są zdjęcia, mapy, dokumenty, pocztówki, kroniki, gazety itp. związane z miastem i okolicą.

Klub Wojskowy

Drugą instytucją kulturalną w mieście jest Klub Wojskowy przy jednostce wojskowej. Klub ma Bibliotekę Garnizonową o księgozbiorze 24 tys. woluminów. Przy klubie działa koło plastyczne, koło turystyczne, koło wędkarskie, klub survivalowo-militarny, dziecięcy zespół estradowy, młodzieżowy zespół wokalny oraz młodzieżowy klub sportowy. Klub Garnizonowy w Trzebiatowie powstał na mocy rozkazu Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 czerwca 1957 r. Działa w strukturze Pomorskiego Okręgu Wojskowego na terenie którego funkcjonują 42 placówki tego typu. Klub Garnizonowy będąc instytucją kulturalną Wojska Polskiego przeznaczoną do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej, rekreacyjno-rozrywkowej i turystyczno-krajoznawczej proponuje kadrze, pracownikom wojska i ich rodzinom udział w licznych imprezach organizowanych w ciągu całego roku, a ponadto w kołach i sekcjach zainteresowań. Klub Garnizonowy spełnia nie tylko większość wymogów i oczekiwań kulturalnych swojego środowiska, ale działalnością swoją wykracza poza granice garnizonu. Jest

organizatorem i współorganizatorem festiwali, pikników i innych imprez kulturalno-rozrywkowych oraz rekreacyjnych. Przez lata działalności mocno wpisał się w pejzaż kulturalny miasta, wnosząc istotny wkład w obraz trzebiatowskiej kultury.

6.4. Porządek publiczny i bezpieczeństwo

Policja

Na terenie gminy funkcjonuje Komisariat Policji który zlokalizowany jest przy ulicy II Pułku Ułanów 4 w Trzebiatowie.

Struktura organizacyjna Komisariatu zawiera:

- ✧ Kierownictwo
- ✧ Zespół Kryminalny
- ✧ Zespół Dzielnicowych
- ✧ Zespół Patrolowo-Interwencyjny

Stan etatowy 24 policjantów: Komendant Komisariatu Policji i Z-ca Komendanta Komisariatu Policji, 10 policjantów służby kryminalnej - w tym technik kryminalistyki, 12 policjantów prewencji - z tego 4 dzielnicowych i 8 policjantów służby patrolowo-interwencyjnej. Dodatkowo na teren działania Komisariatu Policji w Trzebiatowie do służby delegowanych jest 2 policjantów Referatu Ruchu Drogowego z Komendy Powiatowej Policji w Gryficach.

Każdy z zespołów podległych pod Komendę Główną Policji, pełni określoną rolę i czuwa nad innym aspektem zwalczania przestępczości. Oprócz działań mających na celu przeciwdziałanie przestępczości, należy zwrócić uwagę iż każdy z zespołów ma za zadanie zapobiegania wszelkich działań, które w jakimkolwiek sposób zagrażają życiu lub zdrowiu mieszkańców gminy.

Straż Pożarna

W gminie Trzebiatów działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Wojskowej Straży Pożarnej. Jednostki OSP są finansowe z budżetu gminy Trzebiatów. Ich siedziby mieszczą się w Gołańczy Pomorskiej, Mrzeżynie i Trzebiatowie. Wszystkie są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego, co pozwala na skrócenie czasu dojazdu od chwili zgłoszenia do momentu wyjazdu.

Straż Miejska

Na terenie gminy Trzebiatów funkcjonuje Straż Miejska, której siedziba zlokalizowana jest przy ul. Rynek 1 w Trzebiatowie.

Do zadań Straży Miejskiej należy:

- ✧ Ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych na terenie Gminy Trzebiatów;
- ✧ Czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego;
- ✧ Współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;

- ✧ Zabezpieczanie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem,
- ✧ Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej;
- ✧ Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- ✧ Doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- ✧ Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- ✧ Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb Gminy.

Żandarmeria Wojskowa

Na terenie gminy swoją siedzibę ma placówka Żandarmerii Wojskowej zlokalizowana przy ulicy Zagórskiej 16 w Trzebiatowie. Terenem działania Placówki ŻW w Trzebiatowie jest głównie obszar powiatu gryfickiego. Jej głównym zadaniem jest zapewnienie przestrzegania dyscypliny wojskowej na podległym jej obszarze oraz ochrona porządku publicznego na terenach i obiektach wojskowych i w miejscach publicznych.

Zadania Żandarmerii Wojskowej:

- ✧ Zapewnienie przestrzegania dyscypliny wojskowej;
- ✧ Ochronianie porządku publicznego na terenach i obiektach jednostek wojskowych oraz w miejscach publicznych;
- ✧ Ochronianie życia i zdrowia ludzi oraz mienia wojskowego przed zamachami naruszającymi te dobra;
- ✧ Wykrywanie przestępstw i wykroczeń, w tym skarbowych, popełnionych przez osoby, w stosunku do których Żandarmeria Wojskowa jest właściwa, ujawnianie i ściganie ich sprawców oraz ujawnianie i zabezpieczanie dowodów tych przestępstw i wykroczeń;
- ✧ Zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz innym zjawiskom patologicznym, a w szczególności alkoholizmowi i narkomanii w Siłach Zbrojnych;
- ✧ Współdziałanie z polskimi i zagranicznymi organami i służbami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz policjami wojskowymi;
- ✧ Zwalczanie klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidowanie ich skutków oraz czynne uczestniczenie w akcjach poszukiwawczych, ratowniczych i humanitarnych, mających na celu ochronę życia i zdrowia oraz mienia;
- ✧ Wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

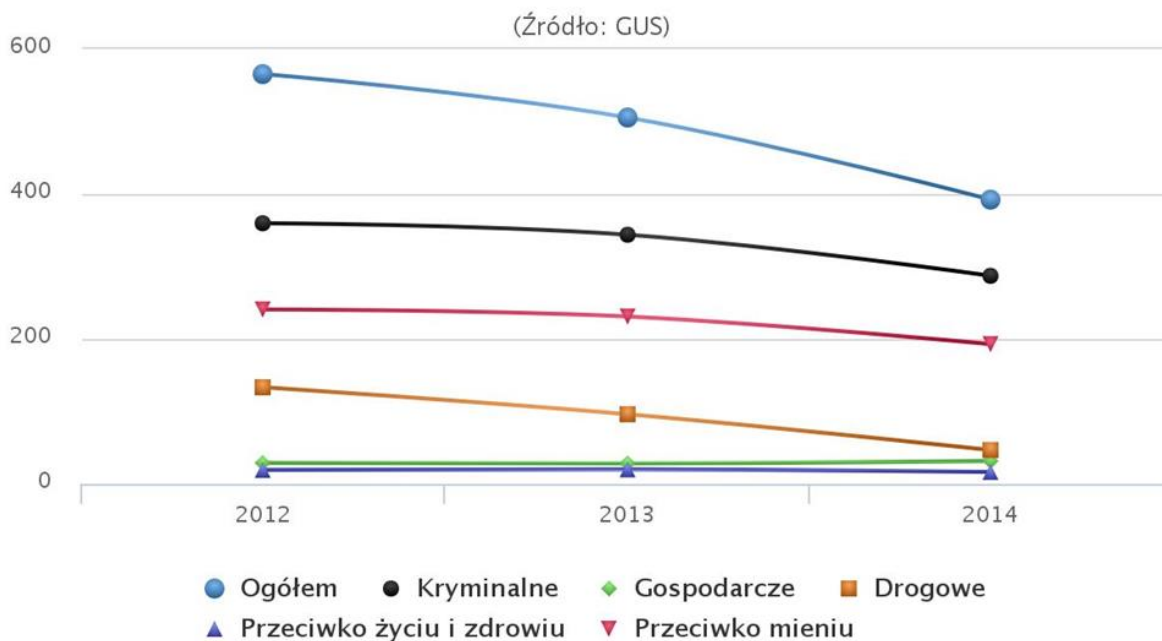
Żandarmeria Wojskowa wykonuje także czynności na polecenie sądu wojskowego i Prokuratora Wojskowego oraz sądu powszechnego i prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, a także organów administracji rządowej i wojskowej oraz samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten wynika z odrębnych przepisów. Szeroki zakres uprawnień w działaniach operacyjno-rozpoznawczych w znacznym stopniu wpływa na efektywność prowadzonych postępowań.

Przestępczość w gminie Trzebiatów

Statystyka ostatnich lat 2012 -2014 pokazuje, że policjanci w Trzebiatowie wykazują się coraz lepszą skutecznością. W ostatnich latach stwierdzono znaczny spadek przestępczości. Zmalała liczba kradzieży aut i napadów rabunkowych. Zmniejszyła się liczba włamań do obiektów handlowych. To efekty częstszych patroli policjantów na ulicach Trzebiatowa i nadmorskiego Mrzeżyna oraz pozostałych miejscowości gminy. Warto podkreślić współpracę pomiędzy Policją, Strażą Graniczną, Żandarmerią Wojskową i Strażą Miejską. Współpraca służb trwa od 1998 roku w ramach Komisji Bezpieczne Miasto. Strukturę organizacyjną Komisariatu Policji w Trzebiatowie można podzielić na cztery główne działy: Kierownictwo, zespół kryminalny, zespół dzielnicowych, zespół patrolowo-interwencyjny.

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki przestępstw jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców powiatu oraz mieszkańców gminy Trzebiatów.

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Trzebiatów w latach 2012 – 2014

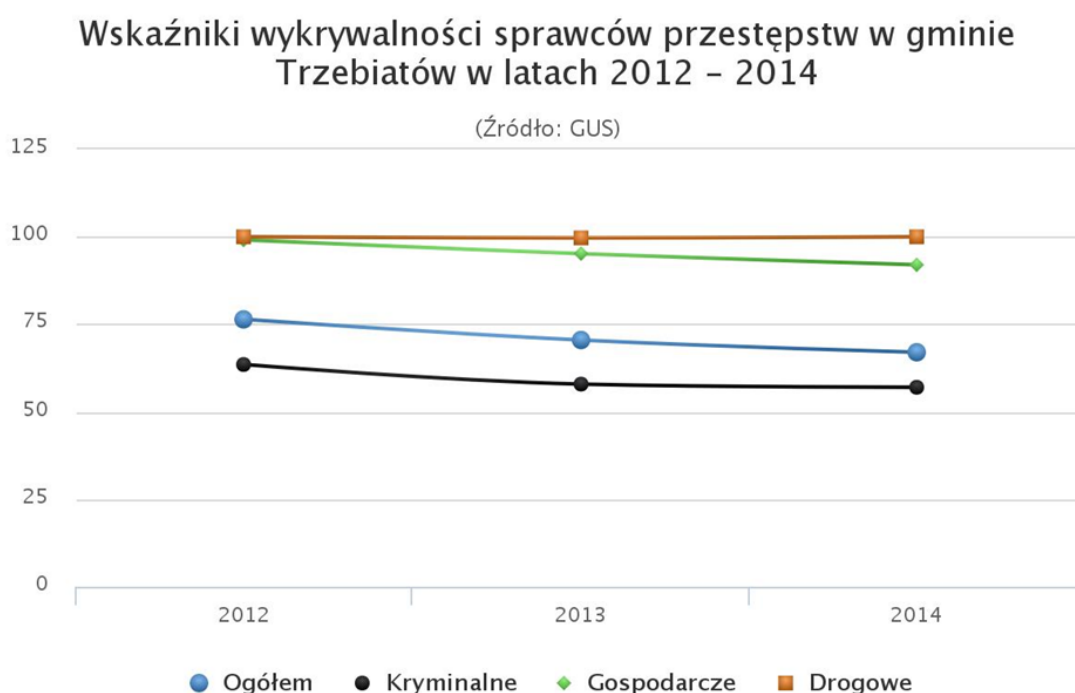
Źródło: www.polskawliczbach.pl

Analizując dane na wykresie, przestępstwa kryminalne od lat stanowią najbardziej dokuczliwą dla społeczności lokalnej kategorię przestępstw. Mimo tego iż można zaobserwować widoczny spadek przestępczości na przestrzeni ostatnich lat, w roku 2014 zarejestrowano 287 przestępstw na tle kryminalnym. Liczba ta w stosunku do roku poprzedniego jest mniejsza o 54 czyny karalne na tle kryminalnym. Czynnikiem który ma bezpośredni wpływ na dobre efekty zwalczania przestępczości jest podjęcia odpowiednich działań już na etapie przyjęcia zgłoszenia i odpowiednie zabezpieczanie śladów.

Kolejnym aspektem przestępczości, które w znacznym stopniu dotyka mieszkańców Gminy Trzebiatów, to wszystkie przestępstwa przeciwko mieniu. Do tej grupy zalicza się szereg przestępstw, których przedmiotem jest mienie prywatne. Podstawowymi przestępstwami przeciwko mieniu są: kradzieże, kradzieże rozbójcze, rozbój, przywłaszczenie, oszustwo, wymuszenie czy paserstwo. Jak wydać na wykresie powyżej w stosunku do lat poprzednich przestępczość związana z wykroczeniami przeciwko mieniu, znacząco spadła i utrzymała się na poziomie 193 czynów karalnych.

Jedyny wzrost przestępczości w Gminie widoczny jest w nieznacznym wzroście czynów karalnych na tle gospodarczym. Liczba ta w 2014 roku wyniosła 32 co w porównaniu do roku poprzedniego jest większe o 4 czyny karalne na tle gospodarczym.

Poniższy rysunek przedstawia wykrywalność przestępczości w gminie Trzebiatów, która oscyluje na podobnym poziomie.

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Efekty pracy jednostki i stopień realizacji zadań i celów mających na celu zwalczaniu przestępczości przy wydatnym wsparciu samorządów lokalnych oraz innych podmiotów zewnętrznych przełożyły się na utrzymanie wysokiego poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego w następnych latach należy dokonać przy wsparciu każdej jednostki policyjnej jak dzięki pomocy samorządów lokalnych i instytucji bezpośrednio z nimi współpracujących.

Analizując dane pozyskane z Komisariatu Policji w Trzebiatowie znaczna część popełnionych przestępstw dokonanych na terenie gminy Trzebiatów zlokalizowana jest w obrębie ulic obszaru potencjalnie wyznaczonego jako teren kryzysowy.

7. Podsumowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy – sytuacja wyjściowa

1. Położenie w północnej części województwa zachodniopomorskiego, nad Bałtykiem, daje gminie ogromny potencjał turystyczny. Poza wybrzeżem obfitującym w szerokie piaszczyste plaże, gmina szczyci się czystym jeziorem oraz cennymi przyrodniczo terenami, które zapewniają świetne warunki do uprawiania wszelkich form turystyki aktywnej.
2. W małych miejscowościach widoczne są nie tylko ograniczenia w dostępie do instytucji kultury, ale także niska świadomość kulturowa mieszkańców oraz brak nawyków uczestniczenia w kulturze. Na niski potencjał kulturowy regionu składa się zły stan infrastruktury oraz niedostatki w ilości podejmowanych inicjatyw lokalnych.
3. Gmina Trzebiatów ma bardzo korzystną strukturę gospodarstw rolnych, pozwalającą na optymalizację efektywności produkcji roślinnej. 46% gospodarstw rolnych ma powierzchnię 10ha i więcej.
4. Na terenie gminy notuje się bardzo korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej. Z drugiej strony bogactwo obszarów cennych przyrodniczo (w tym obszarów Natura 2000, siedliskowych, występowanie dużej ilości chronionych okazów fauny i flory, przebiegające przez teren gminy szlaki ekologiczne), obszarów cennych krajobrazowo powodują, że wykorzystanie tych zasobów jest mocno ograniczone.
5. Specyficznym obszarem, w którym gmina może odegrać ważną rolę, jest rybactwo i przetwórstwo rybne. Istniejące na terenie gminy dwa duże i jedno średnie przedsiębiorstwa elastycznie dostosowują się do zmiennych warunków gospodarczych. Dostrzegły one również szansę we współpracy, zaś silne stowarzyszenia branżowe umacniają ich pozycję na polskim rynku.
6. W ostatnich latach w województwie zachodniopomorskim z dużym zainteresowaniem spotkało się gospodarowanie metodami ekologicznymi. Od wielu lat województwo jest krajowym liderem tak pod względem powierzchni gospodarstw ekologicznych, jak i ilości tych gospodarstw. Wspomniana korzystna struktura i atrakcyjne położenie może być przesłanką do rozwoju rolnictwa ekologicznego i tworzenia grup producenckich na terenie gminy. Rozwój w najbliższych latach wzrostu ekologicznej produkcji towarowej oraz przetwórstwa produktów ekologicznych może spowodować, że gmina zyska bardzo perspektywiczną specjalizację, która należy do jednych z najdynamiczniej rozwijających się w Unii Europejskiej.
7. Rozwój gminy jest silnie determinowany jej nadmorskim położeniem. Obszar gminy można podzielić na strefę pasa nadmorskiego – uzależnioną od rozwoju turystyki wypoczynkowej bazującej na wykorzystaniu Morza Bałtyckiego, oraz część południową o rozbudowanych funkcjach rolniczych.
8. Gmina słabo wykorzystuje zasoby wód śródlądowych – rzeki Regi i Jeziora Resko Przymorskie, w oparciu o które można rozwinąć aktywną turystykę wodną.

9. Gmina ma dogodne warunki i wieloletnie tradycje w hodowli koni i uprawiania turystyki i sportów konnych. Niestety wieloletnie zaniedbania w tym obszarze doprowadziły do marginalizacji tego potencjału.
 10. W gminie utrzymuje się ujemne saldo migracji. W okresie 2002-2012 liczba ludności spadła o 1,6%, podczas gdy w gminach sąsiednich (Rewal, Kołobrzeg) notowano przyrost ludności.
 11. Gmina jest dobrze wyposażona w infrastrukturę komunalną. Z wodociągów korzysta 94% ludności, 81% korzysta z oczyszczalni ścieków, 72% korzysta z instalacji gazowej. Na tle sąsiadów jednak wyraźnie jednak odstaje w zakresie stopnia realizacji sieci kanalizacyjnej (68% w stosunku do 95% w gminie Rewal i 99% w gminie wiejskiej Kołobrzeg).
 12. Gmina notuje wyraźne dysproporcje w stosunku do ościennych gmin w zakresie infrastruktury turystycznej. Statystyka publiczna odnotowała tylko 33 obiekty turystyczne w gminie Trzebiatów, zaś gmina Rewal ma ich ponad czterokrotnie więcej, a gmina wiejska Kołobrzeg ponad połowę więcej. Deficyty te potęgują się przy analizie ilości udzielonych noclegów – blisko 270 tys. noclegów udzielonych w gminie Trzebiatów to 2/3 wyniku gminy Kołobrzeg i zaledwie 1/3 udzielonych noclegów na terenie gminy Rewal.
 13. Kwestią niezwykle istotną z punktu widzenia rozwoju turystyki (głównie zagranicznej), jest to, że województwo od zachodu graniczy z niemieckimi krajami związkowymi, Brandenburgią i Meklemburgią-Pomorzem Przednim. Jak pokazują dane GUS najliczniejszą grupą turystów zagranicznych w Zachodniopomorskim byli właśnie Niemcy.
 14. Jak pokazują wyniki badań ruchu turystycznego na terenie województwa, najliczniejszą grupą turystów przybywających do Zachodniopomorskiego są osoby w wieku 18-24 oraz powyżej 50. roku życia. Wskazywałoby to na konieczność przygotowania odrębnej oferty turystycznej, która spełni oczekiwania zarówno młodszych (stawiających przede wszystkim na turystykę aktywną oraz na imprezy/rozrywkę), jak i starszych odwiedzających (chcących wypoczywać).
 15. Statystyka publiczna dobitnie potwierdza, że oferta turystyczna gminy nie jest dostosowana do potrzeb turysty zagranicznego. Ilość noclegów udzielonych tej grupie klientów jest 5-9 krotnie mniejsza od udzielonych w ościennych gminach.
 16. Statystycznie turyści zatrzymują się w gminie na blisko 8 dni, a turyści zagraniczni na 7 dni (w gminach nadmorskich średni okres pobytu turystów krajowych i zagranicznych wynosi 4-10 dni; co ciekawe w gminie Międzyzdroje średni czas pobytu turystów krajowych i zagranicznych jest najkrótszy i wynosi ok. 5 dni). Celem strategicznym regionu jest wydłużenie sezonu turystycznego i jednocześnie czasu pobytu turystów.
 17. Niższe wyniki w zakresie obsługi ruchu turystycznego są m.in. pokłosiem 2-3 krotnie niższego zatrudnienia w tej branży. Przy czym biorąc pod uwagę udział zatrudnionych w tej branży w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym to relacje te wynoszą są trzykrotnie mniejsze w stosunku do gminy Kołobrzeg i czternastokrotnie mniejsze w stosunku do gminy Rewal.
 18. Okres największego natężenia życia kulturalnego w gminie przypada głównie na miesiące letnie i koncentruje się przede wszystkim w Trzebiatowie i Mrzeżynie. Odbywa się wtedy wiele imprez, w tym imprez cyklicznych.
-

19. Przedsiębiorczość ludności w gminie na poziomie 7,51 - liczona jako stosunek liczby podatników PIT prowadzących działalność gospodarczą oraz podatników CIT na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym - jest niższa niż średnia wojewódzka (9,0), oraz o 30-60% niższa od mieszkańców sąsiednich gmin. Gmina jest też stosunkowo uboga w spółki prawa handlowego i podmioty zatrudniające więcej niż 9 osób, które z natury mają większy potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy i inwestowania.
20. Związana z przedsiębiorczością relatywnie niższa aktywność inwestycyjna dodatkowo opóźnia rozwój bazy turystycznej, a dogonienie tempa rozwoju gmin ościennych (i tym samym próba przechwycenia części ich klientów) staje się coraz trudniejsza.
21. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 11,8% i jest niższa od średniej w powiecie (13,6%), jednak gorsza od średniej wojewódzkiej (10,0%). Co ciekawe sytuacja na rynku pracy w gminie jest lepsza od znacznie lepiej rozwiniętej branży turystycznej Rewala (wskaźnik w gminie Rewal wynosi 12,6%).
22. Poziom jakości życia w gminie zbliżona jest do średniej wojewódzkiej, choć infrastruktura przedszkolna wydaje się być mocno niedoinwestowana – tylko 50,8% dzieci jest objęta wychowaniem przedszkolnym i od trzech lat wskaźnik ten ma trend malejący (z czego tylko 6,6% przypada na dzieci mieszkające na wsi).
23. Struktura wiekowa społeczności gminnej jest analogiczna do struktury ludności całego województwa. Można jednak w tej populacji wyróżnić dwie dominujące grupy: osoby w wieku 25-35 lat oraz osoby w wieku 50-60 lat. Wskaźnik obciążenia demograficznego na poziomie 0,51 świadczy o niewielkiej przewadze ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym nad ludnością w wieku produkcyjnym.
24. Z analizy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego dotyczącego Specjalnej Strefy Włączenia wynika, że gmina Trzebiatów na tle wszystkich gmin województwa znajduje się w grupie gmin, które nie odnotowały deficytów w obszarach: demografia, infrastruktura techniczna, dostępność do usług publicznych, potencjał gospodarczy, problemy popegeerowskie, czy ubóstwo. W związku z powyższym gmina nie została zakwalifikowana przez samorząd województwa do objęcia specjalną interwencją w latach 2014-2020 mającą na celu dorównanie do średniej dla województwa w tych obszarach.
25. Barierą w dynamicznym rozwoju gminy są ograniczone możliwości jego finansowania z budżetu gminy. Wskaźniki zadłużenia gminy zbliżają się do ustawowych progów określonych w ustawie o finansach publicznych. Wymuszać to będzie konieczność poszukiwania nowych form realizacji kluczowych dla gminy inwestycji, w tym także poprzez zacieśnienie współpracy samorządu z sektorem przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych.
26. Za porządek publiczny i bezpieczeństwo odpowiadają: Komisariat Policji w Trzebiatowie, Ochotnicza Straż Pożarna (z własną sekcją pletwonurków), wspomagana przez komendę powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Gryficach dysponującą specjalistycznym sprzętem, oraz placówka Pogotowia Ratunkowego. W Gryficach znajduje się szpital wojewódzki, będący ogólnopolskim centrum leczenia poparzeń. Akcje ratunkowe na

morzu kierowane są ze stacji ratownictwa morskiego Służby SAR w Kołobrzegu i Dziwnowie.

27. Na terenie gminy znajdują się dwa garnizony wojskowe: 78 Pułk Rakietowy Obrony Powietrznej w Mrzeżynie, oraz 36 Brygada Zmechanizowana w Trzebiatowie.
28. Dostęp do specjalistycznej opieki jest utrudniony ze względu na: nierównomierne rozmieszczenie przestrzenne placówek; gorszą komunikację pomiędzy wsiami a ośrodkami specjalistycznej opieki zdrowotnej; patologie związane z finansowaniem funkcjonowania służby zdrowia; niską świadomość – zwłaszcza mieszkańców wsi – w zakresie prewencji i profilaktyce w ochronie zdrowia.

III. Kierunki rozwoju gminy Trzebiatów

1. Plan strategiczny – cele strategiczne, operacyjne i kierunki działania

Biorąc pod uwagę wskazane uwarunkowania rozwojowe oraz sytuację wyjściową gminy w momencie przystępowania do aktualizacji Strategii niezbędne jest przyjęcie logiki określania i wdrażania celów rozwojowych. Gmina Trzebiatów jest położona w obszarze intensywnego rozwoju związanego z dostępem do wybrzeża Bałtyku i skoncentrowanego na nim intensywnego zagospodarowania turystycznego. W coraz większym stopniu istnieje potrzeba dywersyfikacji jego charakteru i wprowadzenia nowych form aktywności ekonomicznej. W ciągu nadchodzącej dekady turystyka i powiązanie z nią sektory działalności usługowej oraz produkcyjnej będą głównym i najważniejszym źródłem utrzymania ludności w regionie.

Obszar Gminy zyskuje i ugruntowuje opinie miejsca przyjaznego do życia i osiedlania się, ze stabilnym rynkiem pracy, dostępną i stale rozwijaną bazą usług publicznych, przyjaznym klimatem i brakiem niekorzystnych zjawisk związanych ze spiętrzeniem czasowym i przestrzennym ruchu turystycznego.

Notuje się stopniowy rozwój ośrodków nadmorskich na terenie gminy Trzebiatów z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju (w tym poprzez „uwolnienie” zamkniętych terenów powojkowych).

Obszar gminy podlega zrównoważonym procesom rozwoju gospodarczego w porządku specjalizacji rolniczo – przemysłowej w części południowej oraz turystyczno – usługowej w części północnej. Te profile gospodarcze wyrażają się we wzmocnieniu przedsiębiorczości, powstawaniu nowych firm i wzroście zewnętrznego zaangażowania inwestycyjnego.

Podjęte próby integracji oferty turystycznej i innowacje w turystyce (zarówno lokalnej, jak i ponadlokalnej) stopniowo wyrównują dystans w stosunku do gminy Rewal i Kołobrzeg. Zwiększenie ruchu turystycznego i potencjału gospodarczego zwiększają popyt na rynku pracy.

Obszary strategiczne, wyszczególnione w ramach strategii, wynikają z uwarunkowań rozwojowych oraz diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Ze względu na stwarzanie w perspektywie długookresowej największych możliwości wzrostu, uznane one zostały za

priorytetowe. Wyodrębniono zatem pięć obszarów, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

- ✧ **ZACHOWANIE I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO;**
- ✧ **INFRASTRUKTURA TECHNICZNA DOPASOWANA DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW I PRZEDSIĘBIORCÓW;**
- ✧ **REWITALIZACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO;**
- ✧ **PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, TURYSTYKA I REKREACJA;**
- ✧ **INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.**

Dla każdego ze strategicznych obszarów rozwoju sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie 2023 roku), z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – przykładowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty Gminy Trzebiatów w perspektywie długofalowej.

Ponadto, dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju stworzono listę rekomendowanych mierników (wskaźników) – z określeniem źródła ich uzyskania. Mierniki te są użyteczne przede wszystkim w czasie dokonywania monitoringu realizacji oraz aktualizacji dokumentu. Lista mierników stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana – zgodnie z potrzebami jednostek wdrażających.

Schemat prezentujący plan strategiczny Strategii Rozwoju Gminy Trzebiatów na lata 2015 – 2023

Obszar I	Obszar II	Obszar III	Obszar IV	Obszar V
Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego	Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców	Rewitalizacja terenów zdegradowanych i ochrona dziedzictwa kulturowego	Przedsiębiorczość, turystyka i rekreacja	Infrastruktura społeczna
Cel strategiczny I	Cel strategiczny II	Cel strategiczny III	Cel strategiczny IV	Cel strategiczny V
Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego	Rozwój infrastruktury technicznej dopasowanej do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców	Rewitalizacja terenów zdegradowanych i ochrona dziedzictwa kulturowego	Rozwój przedsiębiorczości, turystyki i rekreacji	Rozwój infrastruktury społecznej
Cele operacyjne: 1. Wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach 2. Zwiększenie obszaru zadrzewienia terenów zielonych 3. Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego w rejonach cennych turystycznie do potrzeb przyszłego rozwoju turystyki i rekreacji 4. Dążenie do poprawy jakości środowiska naturalnego (w tym np. usuwanie	Cele operacyjne: 1. Remont i modernizacja dróg i ciągów pieszych. 2. Budowa ścieżek rowerowych 3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wraz z budową/rozbudową oczyszczalni ścieków 4. Budowa obiektów pełniących funkcję kulturalne na terenach wiejskich 5. Kształtowanie przestrzeni publicznej	Cele operacyjne: 1. Działania rewitalizacyjne w sektorze społeczno-gospodarczym 2. Zaadaptowanie obiektów na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze 3. Poprawa ładu przestrzennego i estetyki obszaru zdegradowanego; 4. Zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi na obszarach miasta	Cele operacyjne: 1. Promocja i wykorzystanie zasobów endogenicznych pasa nadmorskiego 2. Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej 3. Tworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji 4. Wsparcie oraz rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia 5. Rozwój agroturystyki	Cele operacyjne: 1. Podniesienie jakości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności gminy 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży sprzyjających warunków dla rozwoju intelektualnego i zdobycia lepszego wykształcenia 3. Rozwój bazy dla edukacji przedszkolnej i szkolnej

azbestu, Barszczu Sosnowskiego)		5. Zachowanie dziedzictwa kulturowego		4. Propagowanie zdrowego stylu życia 5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych

Źródło: opracowanie własne

Obszar I : Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego

Cel strategiczny I: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego

Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego to pierwszy cel, który w strategii rozwoju stawia sobie gmina Trzebiatów. Optymalne i harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego oraz podniesienia atrakcyjności ekonomicznej i turystycznej gminy z ochroną środowiska i zachowaniem potencjału przyrodniczego oraz zachowaniem różnorodności biologicznej stanowi najważniejszy warunek zrównoważonego rozwoju. W całym kraju obserwuje się w ostatnich latach, systematyczny wzrost znaczenia ochrony środowiska zarówno w świadomości społeczeństwa jak i władz lokalnych. Strategicznym problemem w sferze ekologicznej jest ochrona wartości przyrody oraz systematyczna poprawa stanu istniejącego. Sama polityka ochrony środowiska to pewien ciągły proces, sekwencja politycznych decyzji regulujących dostęp do ograniczonych zasobów środowiska, wynikających z działań rozmaitych osób, grup i organizacji, które starają się realizować swoje interesy za pośrednictwem instytucji władzy publicznej. Polityka ochrony środowiska jest też świadomą i celową działalnością władz różnych szczebli odnoszącą się do środowiska naturalnego w jakim żyje człowiek. Polityka ta polega na tworzeniu warunków do racjonalnego użytkowania zasobów i walorów środowiska, jego właściwej ochronie i umiejętnym kształtowaniu na podstawie zdobytej przez ludzkość wiedzy teoretycznej i praktycznej. Polityka określa cele, metody i środki zarządzania środowiskiem, które uzależnione są od wielu czynników – zarówno wewnętrznych (różnego rodzaju mocnych i słabych stron), jak i zewnętrznych (szans i zagrożeń).

Realizacja tego celu ma bezpośrednio wpływać na zapobieganie degradacji ekosystemów objętych przestrzenną formą ochrony, co przyczyniać się będzie do zachowania bogatej różnorodności biologicznej. Istotnym czynnikiem jest wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, oraz dostosowanie przestrzeni do potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji w obrębie gminy Trzebiatów.

Poprawa stanu środowiska naturalnego i krajobrazu determinuje lepsze i efektywniejsze wykorzystanie tego potencjału dla kreowania turystyki i rekreacji na terenie gminy. Rozwój Gminy Trzebiatów w zakresie poprawy i ochrony dziedzictwa przyrodniczego będzie możliwy

dzięki racjonalnej gospodarce zasobami oraz wdrożeniu działań mających na celu ochronę lokalnego krajobrazu.

Również inne priorytetowe działania gminy określone w pozostałych celach strategicznych, w tym realizacja działań związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury powinny być przeprowadzane ze szczególnym uwzględnieniem celu strategicznego nr I.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
2. Zwiększenie obszaru zadrzewienia i terenów zielonych na terenie Gminy;
3. Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego w rejonach cennych turystycznie do potrzeb przyszłego rozwoju turystyki i rekreacji;
4. Dążenie do poprawy jakości środowiska naturalnego (w tym np. usuwanie azbestu, Barszczu Sosnowskiego);

Wskaźniki osiągnięć:

Cel operacyjny:	Mierniki:
Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;	✧ Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła; ✧ Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków; ✧ Spadek emisji gazów cieplarnianych; ✧ Zmniejszenie rocznego zużycia energii w budynkach publicznych; ✧ Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej; ✧ Liczba budynków w których przeprowadzono termomodernizację ✧ Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych;
Zwiększenie obszaru zadrzewienia i terenów zielonych na terenie Gminy	✧ Liczba zmodernizowanych terenów zielonych i parków

	↻ Liczba nasadzeń na terenach zielonych ↻ Zwiększenie dostępności do terenów zielonych
Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego w rejonach cennych turystycznie do potrzeb przyszłego rozwoju turystyki i rekreacji	↻ Przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą i usługową. ↻ Roczna wielkość nakładów na inwestycje i remonty w pasie nadmorskim ↻ Liczba zmodernizowanej infrastruktury technicznej na terenach cennych turystycznie; ↻ Roczne nakłady na ochronę środowiska w gminie;
Dążenie do poprawy jakości środowiska naturalnego (w tym np. usuwanie azbestu, Barszczu Sosnowskiego);	↻ Powierzchnia z której usunięto Barszcz Sosnowskiego ↻ Liczba obiektów, z których usunięto azbest.

Obszar II. Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców

Cel strategiczny II. Rozwój infrastruktury technicznej dopasowanej do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców

Jednym z czynników sprzyjających rozwojowi gospodarczemu gminy jest właściwie rozwinięta infrastruktura techniczna. Dotyczy to zarówno odpowiedniej sieci dróg, ich jakości, infrastruktury drogowej (oznakowania poziome i pionowe, chodniki, pobocza, oświetlenie), jak i komunalnej (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, gospodarka odpadami) oraz telekomunikacyjnej. Budowa sieci kanalizacji wraz z rozbudową oczyszczalni, pełni tutaj istotną rolę, która w przyszłości będzie miała bezpośredni wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców. Infrastruktura drogowa, mimo uzyskania znacznej poprawy jakości nadal wymaga poniesienia nakładów inwestycyjnych w miejscach, gdzie jej stan jest wciąż niezadowalający oraz ciągłej modernizacji. Koniecznym jest również dążenie do budowy nowej infrastruktury drogowej w miejscach o potencjale inwestycyjnym wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W procesie przekształcania niekorzystnych cech kapitału ludzkiego kluczowe znaczenie mają wspólnoty lokalne, które opierają się na wspólnej tożsamości, tradycjach i wartościach. Ważnym zadaniem jest więc stworzenie warunków do rozwijania tożsamości i integracji społeczności poprzez m.in. budowę obiektów pełniących funkcje kulturalne oraz kształtowanie przestrzeni publicznej zwłaszcza na zaniedbanych

obszarach wiejskich w celu integracji mieszkańców, rozwoju działalności organizacji trzeciego sektora, a także wdrożenie działań aktywizujących.

Cele operacyjne:

1. Remont i modernizacja dróg i ciągów pieszych;
2. Budowa ścieżek rowerowych;
3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wraz z budową/ rozbudową oczyszczalni ścieków;
4. Budowa obiektów pełniących funkcje kulturalne na terenach wiejskich;
5. Kształtowanie przestrzeni publicznej.

Wskaźniki osiągnięć:

Cel operacyjny:	Mierniki:
Remont i modernizacja dróg i ciągów pieszych;	✦ Liczba wyremontowanych i zmodernizowanych dróg i ciągów pieszych✦ Liczba kilometrów dróg modernizowanych w danym roku✦ Liczba kilometrów wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych dróg.
Budowa ścieżek rowerowych	✦ Liczba kilometrów wybudowanych ścieżek rowerowych✦ Liczba osób korzystających z wybudowanych ścieżek rowerowych;
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wraz z budową/ rozbudową oczyszczalni ścieków	✦ Liczba kilometrów wybudowanej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej;✦ Liczba wybudowanych/rozbudowanych oczyszczalni ścieków✦ Liczba mieszkańców przyłączonych do nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej.
Budowa obiektów pełniących funkcje kulturalne na terenach wiejskich	✦ Liczba obiektów zmodernizowanych/wybudowanych na terenach wiejskich

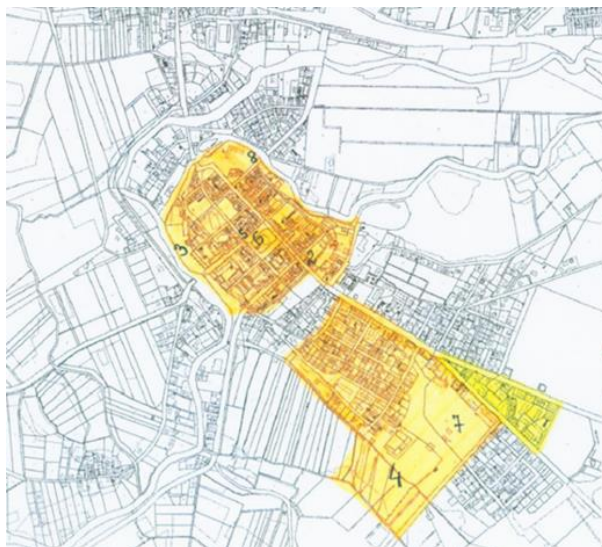
	✎ Liczba opracowanych planów/programów strategicznych ✎ Liczba produktów i usług turystycznych na terenie Gminy.
Kształtowanie przestrzeni publicznej	✎ Liczba obiektów zmodernizowanych/wybudowanych na terenach wiejskich ✎ Liczba opracowanych planów/programów strategicznych ✎ Liczba produktów i usług turystycznych na terenie Gminy; ✎ Liczba zagospodarowanych terenów

Obszar III. Rewitalizacja terenów zdegradowanych i ochrona dziedzictwa kulturowego

Cel strategiczny III. Rewitalizacja terenów zdegradowanych i ochrona dziedzictwa kulturowego

Na obszarze miasta został wyznaczony teren zdegradowany tj. obszar miasta znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, a także niekorzystnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych, w tym między innymi złego stanu technicznego infrastruktury, technicznych – degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym. Wstępnie wyznaczony obszar zdegradowany podlegający rewitalizacji został przedstawiony na rysunku poniżej:

Rysunek: Wyznaczony obszar zdegradowany

Wstępna diagnoza społeczna wskazała niekorzystne cechy lokalnego społeczeństwa na omawianym obszarze, tj.: słabą aktywność społeczeństwa obywatelskiego oraz niski poziom integracji. W procesie przekształcania niekorzystnych cech kapitału ludzkiego kluczowe znaczenie mają wspólnoty lokalne, które opierają się na wspólnej tożsamości, tradycjach i wartościach. Niekorzystnym zjawiskiem jest przede wszystkim bezrobocie. Narzędzia bezpośrednie do walki z bezrobociem są w posiadaniu ustawodawcy, na szczeblu krajowym, ale również Powiatowego Urzędu Pracy, aczkolwiek gmina może wesprzeć podejmowanie działań w kierunku zapobiegania oraz zmniejszania jego skutków. Wg danych przekazanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach na koniec maja 2016r. wskaźnik bezrobocia na terenie zdegradowanym wynosił 21%. Zjawisko bezrobocia generuje szereg negatywnych skutków społecznych, m.in. pogorszenie standardu życia, zagrożenia w sferze psychologicznej człowieka, a także ma bezpośredni wpływ na kondycję gospodarczą gminy, migracje zarobkowe i wyższe koszty świadczeń socjalnych. Najczęstszymi powodami trudnej sytuacji mieszkańców wyznaczonego obszaru jest ubóstwo i bezrobocie. Skutkiem ubóstwa jest m.in. nieuchronny rozpad więzi rodzinnych, a także zaburzenia w sferze pełnienia ról społecznych. Życie rodziny może funkcjonować racjonalnie tylko przy spełnieniu warunku wydolności finansowej na pokrycie wydatków konsumpcyjnych i usług. Dwa najpoważniejsze problemy na obszarze zdegradowanym w sferze społecznej to bezrobocie i ubóstwo, które w wielu przypadkach są wzajemnie powiązane. Preferowanym kierunkiem podjęcia działań naprawczych w tej sferze będzie rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu.

Rewitalizacja ma na celu między innymi podjęcie działań społecznych, pobudzających aktywność lokalną, które będą skorelowane z działaniami rewitalizacyjnymi w sferze przestrzennej i gospodarczej. Rewitalizacja wyznaczonego obszaru zdegradowanego wymaga podejścia kompleksowego tak, aby nie pomijać kontekstu społecznego, przestrzennego, ekonomicznego, środowiskowego ani związanego z dziedzictwem kulturowym i tożsamością obszaru, a także jego społecznego i przestrzennego otoczenia.

Aby skutecznie zrealizować cel należy zaangażować w proces rewitalizacji partnerstwo różnych interesariuszy łączące wysiłki różnych podmiotów w procesie odnowy obszaru miasta Trzebiatowa i dążyć do jak najszerzego włączenia ich w ten proces. Rewitalizacja ma kluczowe znaczenie dla zachowania dziedzictwa, bowiem objęta tym procesem zostaje część miasta na terenie której znajdują się cenne historycznie zabytki. Zabytkowa struktura jednocześnie stanowi podstawowy składnik bazy mieszkaniowej i ekonomicznej. Celem rewitalizacji obszaru są działania z zakresu:

- ✧ poprawy warunków zamieszkania w obszarze rewitalizowanym tj. między innymi poprawy stanu technicznego budynków i lokali mieszkalnych, ; remonty, adaptacje i prace konserwatorskie, wyposażenie w infrastrukturę techniczną;

- ✧ wprowadzania nowych funkcji ożywiających obszar gospodarczo i społecznie;
- ✧ poprawy jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy w obszarze zdegradowanym;

Cele operacyjne:

1. Działania rewitalizacyjne w sektorze społeczno-gospodarczym
2. Zaadaptowanie obiektów na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze
3. Poprawa ładu przestrzennego i estetyki obszaru zdegradowanego
4. Zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi na obszarach miasta
5. Zachowanie dziedzictwa kulturowego

Wskaźniki osiągnięć:

Cel operacyjny:	Mierniki:
Działania rewitalizacyjne w sektorze społeczno-gospodarczym;	✧ Liczba inicjatyw społecznych na obszarze zdegradowanym; ✧ Liczba organizacji pozarządowych działających na obszarze zdegradowanym; ✧ Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń;
Zaadaptowanie obiektów na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze	✧ Liczba obiektów zaadaptowanych na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze; ✧ Spadek poziomu przestępczości na obszarze rewitalizowanym; ✧ Liczba zrewitalizowanych obiektów;
Poprawa ładu przestrzennego i estetyki obszaru zdegradowanego	✧ Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów; ✧ Liczba zrewitalizowanych obiektów;
Zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi na obszarach miasta	✧ Powierzchnia obszaru objętego monitoringiem; ✧ Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń ✧ Spadek poziomu przestępczości na obszarze rewitalizowanym
Zachowanie dziedzictwa kulturowego	✧ Liczba zrewitalizowanych obiektów; ✧ Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych

Obszar IV. Przedsiębiorczość, turystyka i rekreacja

Cel strategiczny IV. Rozwój przedsiębiorczości, turystyki i rekreacji

Kluczowym zadaniem władz samorządowych gminy jest stymulowanie rozwoju i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez m.in. zapewnienie wsparcia instytucjonalnego. Największy potencjał rozwojowy w sferze gospodarczej posiada sektor turystyki ze względu na położenie gminy w pasie nadmorskim oraz bogate walory krajobrazowe i historyczne gminy. Stworzenie pozytywnego wizerunku i marki daje możliwość rozwoju w wielu sferach życia mieszkańców gminy. Jest to przede wszystkim duży atut w działaniach na rzecz pozyskania inwestorów. Poważne wyzwanie dla władz gminy stanowi zwiększenie aktywności mieszkańców w sferze podjęcia działalności w turystyce wiejskiej, agroturystyce, turystyce specjalistycznej. Może to w sposób znaczący wesprzeć dochody mieszkańców, w szczególności w sektorze rolnictwa, a także zdeterminować powstanie nowych miejsc pracy oraz wpłynąć na napęd lokalnej gospodarki. Wpływ jaki może wywrzeć rozwój tej dziedziny gospodarki jest nieoceniony: dostarczenie miejsc pracy lokalnemu rzemiosłu, usługom, rolnictwu, napęd rynku zbytu produktów rolnych wytwarzanych na terenie gminy, zakwaterowanie turystów, zróżnicowanie oferty turystycznej. Koniecznym jest wdrożenie profesjonalnej oferty turystycznej, której odbiorcami będą turyści z kraju i zagranicy. Działania podjęte w tym kierunku powinny wyrazić się w zwiększeniu efektywności wykorzystania lokalnego potencjału przyrodniczego, stworzeniu odpowiedniej, atrakcyjnej infrastruktury oraz przygotowania różnych alternatyw zagospodarowania czasu. Rozwój w sektorze turystyki wspomogą również wykreowanie jednego, głównego produktu turystycznego będącego „wizytówką” gminy, a także wypracowanie modelu powtarzalnych imprez kulturalnych, które powinny przyjąć innowacyjną formułę.

Potrzeba kreatywności i sprawnego zarządzania, aby przygotować takie propozycje i rozwiązania, które przesądzą o niepowtarzalnym charakterze gminnej oferty turystycznej i kulturowej oraz pozwolą na osiągnięcie istotnej przewagi konkurencyjnej nad innymi jednostkami w regionie.

Niezbędne jest wspomaganie rozwoju turystyki i skuteczny system promocji turystycznej – poprzez m.in. wsparcie dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej na terenie gminy, wspomaganie rozwoju branży usługowej, kreowanie nowych produktów turystycznych i kulturowych, w tym imprez o charakterze ponadlokalnym. Również w tym przypadku wymagane jest sprawne i efektywne współdziałanie pomiędzy gminą a innymi partnerami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, turystycznymi, instytucjami kultury, a także przedsiębiorcami i przedstawicielami mediów lokalnych i regionalnych.

Prawidłowy rozwój turystyki i rekreacji, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów Gminy Trzebiatów oraz szans pojawiających się w otoczeniu, skutkować będzie wzrostem

gospodarczym. Pozytywne zmiany zachodzące na rynku lokalnym, dzięki rozwojowi turystyki i dziedzictwa kulturowego, widoczne będą także w innych sektorach gospodarczych oraz społecznych.

Cele operacyjne:

1. Promocja i wykorzystanie zasobów endogenicznych pasa nadmorskiego
2. Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
3. Tworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji
4. Wspieranie oraz rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia
5. Rozwój agroturystyki

Cel operacyjny:	Mierniki:
Promocja i wykorzystanie zasobów endogenicznych pasa nadmorskiego;	✎ Liczba wybudowanych zejść na plaże ✎ Liczba turystów odwiedzających gminę ✎ Liczba produktów i usług turystycznych na terenie Gminy ✎ Długość ścieżek rowerowych ✎ Procent budżetu gminy przeznaczony na turystykę; ✎ Liczba zrealizowanych działań informacyjno-promocyjnych;
Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	✎ Liczba wybudowanych zejść na plaże ✎ Liczba turystów odwiedzających gminę ✎ Procent budżetu gminy przeznaczony na turystykę ✎ Liczba produktów i usług turystycznych na terenie Gminy ✎ Długość ścieżek rowerowych ✎ Liczba inwestycji wpływających na podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
Tworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji	✎ Liczba wybudowanych zejść na plaże ✎ Liczba turystów odwiedzających gminę ✎ Procent budżetu gminy przeznaczony na turystykę ✎ Liczba produktów i usług turystycznych na terenie Gminy ✎ Długość ścieżek rowerowych ✎ Liczba inwestycji związanych z tworzeniem warunków do wypoczynku i rekreacji.
Wspieranie oraz rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia	✎ Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy;
Rozwój agroturystyki	✎ Liczba gospodarstw agroturystycznych; ✎ Liczba turystów odwiedzających gminę;

Obszar V. Infrastruktura społeczna

Cel strategiczny V. Rozwój infrastruktury społecznej

Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych, takich jak oświata, kultura i sport jest istotnym oczekiwaniem mieszkańców wobec władz gminy oraz ważnym działaniem w kierunku podniesienia jakości życia w sferze społecznej. Kluczowym zadaniem w sferze oświaty będzie utworzenie systemu opieki nad małym dzieckiem oraz poprawa jakości usług przedszkolnych. Zbyt mało jest miejsc w przedszkolach oraz brakuje miejsc gdzie mieszkańcy powierzyliby swoje najmłodsze pociechy – żłobków. Aby kapitał ludzki stał się otwarty, kreatywny i konkurencyjny niezbędne jest również zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie we wszystkich grupach wiekowych lokalnego społeczeństwa. Ważnym czynnikiem rozwoju gminy jest również rozwijanie tożsamości i integracji

społeczności poprzez m.in. integrację mieszkańców wokół działalności organizacji trzeciego sektora, a także wdrożenie działań aktywizujących.

Cele operacyjne:

1. Podniesienie jakości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności gminy
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży sprzyjających warunków dla rozwoju intelektualnego i zdobycia lepszego wykształcenia
3. Rozwój bazy dla edukacji przedszkolnej i szkolnej
4. Propagowanie zdrowego stylu życia
5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych

Wskaźniki pomiaru:

Cel operacyjny:	Mierniki:
Podniesienie jakości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności gminy;	§ Liczba wydarzeń kulturalnych i imprez sportowych; § Liczba inicjatyw społecznych;
Zapewnienie dzieciom i młodzieży sprzyjających warunków dla rozwoju intelektualnego i zdobycia lepszego wykształcenia	§ Liczba wdrożonych projektów edukacyjnych; § Liczba wydarzeń kulturalnych i imprez sportowych; § Liczba uczniów korzystających z dodatkowych zajęć edukacyjnych § Liczba wybudowanej/zmodernizowanych bazy edukacyjnej przedszkolnej i szkolnej
Rozwój bazy dla edukacji przedszkolnej i szkolnej	§ Liczba wydarzeń kulturalnych i imprez sportowych; § Liczba wybudowanej/zmodernizowanych bazy edukacyjnej przedszkolnej i szkolnej
Propagowanie zdrowego stylu życia	§ Liczba inicjatyw z zakresu propagowania zdrowego stylu życia;
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych	§ Liczba wydarzeń kulturalnych i imprez sportowych; § Liczba inicjatyw społecznych § Liczba organizacji społecznych § Liczba mieszkańców gminy zrzeszonych w NGO;

Sformułowane powyżej strategiczne kierunki rozwoju gminy wynikają z założenia, że stabilna i długofalowa realizacja opracowanych celów strategicznych i operacyjnych przyniesie wymierne efekty poprawy jakości życia mieszkańców. Kształt merytoryczny strategii rozwoju gminy stanowi i opisuje kierunkowe działania gminy, które docelowo zapewnią jej oczekiwany zrównoważony wieloaspektowy rozwój.

Strategia jest dokumentem otwartym i nie wyczerpuje wszystkich sfer działalności gminy, a wyznaczone w programie rozwoju cztery filary - obszary strategiczne/obszary interwencji, czyli infrastruktura, kapitał ludzki, gospodarka oraz środowisko wymagają opracowania branżowych strategii, szczegółowych programów rozwoju i wieloletnich planów inwestycyjnych. Takie rozwiązanie usprawni proces zarządzania gminą oraz pozwoli na zaplanowanie i zabezpieczenie odpowiednich do tego narzędzi.

Załącznikiem do niniejszej strategii jest Wykaz przedsięwzięć i działań służących realizacji Strategii Rozwoju Gminy Trzebiatów na lata 2015-2023 r.

IV. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem, w którym określono najważniejsze kierunki rozwoju. Kierunki te wybrano z wielu możliwych alternatyw i potrzeb rozwojowych gminy i stanowią one o tym, że Strategia jest dokumentem wyboru. W tym sensie Strategia wskazuje priorytetowe dziedziny inwestowania ograniczonych zasobów budżetowych, określone w brzmieniu celów, które uznano za kluczowe dla trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Zakłada się, że Strategia będzie przede wszystkim podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć. Podstawą skutecznej realizacji strategii rozwoju jest bowiem reagowanie na ujawniające się różnice między jej założeniami a rzeczywistością, w związku z czym Strategia jest dokumentem otwartym, umożliwiającym wprowadzenie zapisów wynikających ze zmieniających się warunków.

Realizacja poszczególnych zadań ma złożyć się na osiągnięcie celów operacyjnych, a przez nie na realizację celów pośrednich, za ich pośrednictwem zaś - celów strategicznych, tak aby w efekcie końcowym zrealizowany został cel nadrzędny, czyli misja gminy Trzebiatów.

Rzeczywista realizacja zapisów Strategii dokona się poprzez zaangażowanie zasobów administracyjnych samorządu lokalnego oraz efektywne włączenie w działania wszystkich zainteresowanych rozwojem gminy instytucji, środowisk oraz podmiotów i osób żyjących i działających na jej obszarze. W perspektywie wdrożeniowej dokument stanie się wyznacznikiem dla budowy i wykorzystania wewnętrznych mechanizmów realizacji polityki rozwoju wykorzystywanych przez samorząd lokalny w toku codziennej pracy administracji. Są one przedmiotem podrozdziału pt. „Tryb wdrożenia strategii”.

1. Zaangażowane podmioty

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii będzie samorząd gminy. W celu wzmocnienia interwencji i efektywniejszego jej ukierunkowania samorząd gminy będzie współpracował z wieloma partnerami. Należą do nich głównie: samorząd powiatu gryfickiego, samorząd województwa zachodniopomorskiego, ościennie jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje otoczenia biznesu, oraz inne instytucje.

Ważnym partnerem w realizacji Strategii będą władze regionu i powiatu, z którymi uzgadniane będą strategiczne przedsięwzięcia istotne zarówno z punktu widzenia rozwoju gminy, jak i powiatu, przede wszystkim w formie kontraktu samorządowego (dodatkowo służyć to będzie wieloszczeblowej koordynacji interwencji prowadzonej z poziomu lokalnego, powiatowego oraz regionalnego). Stanowisko gminy, które stanie się podstawą uzgodnień i zobowiązań zawieranych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz z instytucją zarządzającą regionalnymi programami operacyjnymi, będzie przygotowywane na podstawie Strategii i w konsultacji z partnerami w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w realizację konkretnych przedsięwzięć.

Współpraca z partnerami polegać będzie głównie na uzgadnianiu i wspólnej realizacji przedsięwzięć rozwojowych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, wpisujących się w cele Strategii. Współpraca ta może być prowadzona w oparciu o analizy problemów rozwojowych i konsensus dla osiągania wspólnego interesu partnerów. Efektem współpracy powinny być uzgodnione i spójne pakiety przedsięwzięć z różnych obszarów tematycznych, służące wykorzystaniu szans rozwojowych i przełamaniu barier cechujących dany obszar. Ujęte w pakietach przedsięwzięcia powinny uzyskać priorytetowy dostęp do różnych instrumentów wsparcia pozostających w dyspozycji samorządu województwa (o ile spełnią formalne warunki uzyskania wsparcia i osiągną na czas odpowiedni stopień gotowości realizacyjnej).

2. Tryb wdrożenia strategii

Strategia będzie wdrażana w pełnej zgodności z zapisami aktów prawnych regulujących działalność samorządu terytorialnego, a także wewnętrznymi regulaminami lokalnej administracji samorządowej. Wdrożenie Strategii winno się odbywać z wykorzystaniem niżej opisanych narzędzi. Przyjmując jednak, że proces wdrożeniowy jest wypadkową zarówno uwarunkowań wewnętrznych, jak i czynników zewnętrznych, na które samorząd nie ma wpływu – zakłada się, że konfiguracja wykorzystania narzędzi wdrażania Strategii będzie podlegała zmianom odpowiadającym na bieżąco na pojawiające się potrzeby. Oznacza to, że samorząd lokalny może wykorzystywać jednocześnie wszystkie niżej wymienione narzędzia lub tylko wybrane. Narzędzia te mogą być tworzone i wdrażane jednocześnie lub według zaplanowanej ścieżki przyczynowo-skutkowej. W zależności od potrzeb narzędzia te mogą podlegać aktualizacji, modyfikacji, bądź też wycofaniu.

Bieżąca działalność samorządu – uwzględniając zapisy Strategii samorząd realizuje bieżące działania o charakterze administracyjnym i rozwojowym w oparciu o zapisy ustawowe, strukturę działania administracji samorządu lokalnego oraz wypracowaną praktykę.

Lokalne programy operacyjne – Zostaną one przygotowane i wdrożone dla dwóch kluczowych dla rozwoju gminy obszarów aktywności samorządu – sfery gospodarczej i społecznej. Programy mają charakter uszczegółowionych koncepcji realizacji przedsięwzięć w danym obszarze tematycznym, z uwzględnieniem przedmiotu, lokalizacji, czasu realizacji i źródeł finansowania poszczególnych inwestycji. W obu przypadkach programy stanowić będą szczegółowe zestawienie działań polegających na racjonalnym wydatkowaniu nakładów inwestycyjnych w danym obszarze na terenie gminy. W razie potrzeby wskazane zostanie etapowanie prac. Programy operacyjne zostaną poddane corocznej ewaluacji i adaptacji do uwarunkowań administracyjnych – finansowych.

Programy działania – Dla wybranych obszarów aktywności samorządu zostaną zaktualizowane bądź utworzone programy działania określające działania podejmowane w określonych dziedzinach życia. Odpowiadają one strukturze i zakresowi kompetencji jednostek organizacyjnych administracji samorządu lokalnego, przy czym logikę ich wyznacza pragmatyka działania i współpracy ze społecznością lokalną, a nie zakres obowiązków przypisany do poszczególnych stanowisk pracy w ramach administracji samorządowej. Programy działania powinny zostać określone przynajmniej dla następujących obszarów tematycznych: kultura, współpraca o organizacjami pozarządowymi. Programy będą konsultowane ze społecznością, oraz weryfikowane i oceniane pod kątem realizacji we współpracy ze społecznością gminy.

Plany inwestycyjne – W zakresie kompetencji samorządu lokalnego oraz tych obszarów, które stanowią sferę współdziałania samorządu i partnerów zewnętrznych, gdzie istnieje potrzeba zdefiniowania priorytetów realizacyjnych (np. w kontekście skutecznego zabiegania o środki zewnętrzne) zostaną określone rzeczowe plany inwestycyjne. Ich przedmiotem będzie zakres, szacowany koszt i przewidywany okres realizacji przedmiotowej inwestycji. Plany inwestycyjne powinny zostać określone przynajmniej dla następujących obszarów inwestycyjnych: infrastruktura drogowa, komunalna, teleinformatyczna, infrastruktura ochrony środowiska. Zdefiniowane w planach inwestycyjnych przedsięwzięcia muszą nawiązywać do określonych w Strategii zapisów dotyczących diagnozy sytuacji gminy, kierunków Rozwoju oraz ogólnego systemu monitoringu realizacji strategii. Plany inwestycyjne będą konsultowane ze społecznością, oraz weryfikowane i oceniane pod kątem realizacji we współpracy ze społecznością gminy.

Procedury prorozwojowe – Dla wybranych obszarów realizacji Strategii zostaną sformułowane, zaktualizowane lub ocenione istniejące procedury postępowania administracji samorządowej służące efektywnemu wdrażaniu zapisów dokumentu i osiągnięciu zdefiniowanych celów. Procedury nakierowane są na uzyskanie maksymalnych korzyści przez beneficjentów Strategii oraz potencjału związanego z aktywnością społeczności lokalnych oraz zewnętrznych partnerów samorządu. Są one wykorzystywane w przypadku potrzeby przeprowadzenia działań prorozwojowych, w tym na rzecz cyklicznego wyłaniania partnerów i przedsięwzięć służących realizacji celów rozwojowych zawartych w Strategii. Instrumenty tego rodzaju stosowane będą w szczególności w odniesieniu do następujących sfer działalności: planowanie przestrzenne (konsultacje odnośnie celów i form zagospodarowania terenu), aktywizacja inwestycyjna (określanie charakteru funkcjonalnego poszczególnych lokalizacji, wyłanianie podmiotów

podejmujących działania na rzecz zagospodarowania terenu, działalność organizacji pozarządowych na terenach powierzonych w dzierżawę), polityka społeczna (uzgadnianie obszarów i przedmiotu wsparcia), wsparcie aktywności obywatelskiej (przyznawanie wsparcia i dotacji), turystyka (np. określanie charakteru i przebiegu szlaków turystycznych)

Instrumenty wsparcia – W zakresie znajdującym się poza kompetencjami samorządu lokalnego, ale ujętym w Strategii w uznaniu dla wagi przedmiotowych zagadnień, samorząd lokalny dołoży wszelkich starań na rzecz możliwie efektywnego wsparcia podejmowanych inicjatyw i przedsięwzięć.

3. Źródła finansowania

Realizacja Strategii odbywać się będzie w zdecydowanej większości w oparciu o środki publiczne. Dla efektywnej i skutecznej realizacji Strategii powinny być to środki wewnętrzne dostępne na poziomie województwa, do których zaliczamy:

- ✧ budżety jednostek samorządu terytorialnego (gmin Trzebiatów, powiatu gryfickiego, województwa zachodniopomorskiego),
- ✧ budżet państwa (budżet wojewody, środki ministrów skierowane na realizację programów resortowych na terenie gminy Trzebiatów),
- ✧ budżety funduszy celowych (np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej),
- ✧ budżety oddziałów regionalnych agencji rządowych (np. ARiMR, ANR, AMW),
- ✧ środki Unii Europejskiej w ramach instrumentów: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Ryby, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Oprócz środków dostępnych na poziomie województwa do realizacji Strategii będą wykorzystywane środki zewnętrzne, takie kredyty bankowe oraz inne zwrotne instrumenty finansowe.

Do wypełniania zapisów Strategii angażowane będą również środki prywatne. Stopień zaangażowania środków prywatnych (tzw. efekt dźwigni finansowej) będzie wskazywał na trafność wybranych do realizacji działań.

4. Monitorowanie Strategii

Gwarancją prawidłowego wdrażania i monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Trzebiatów jest ścisła współpraca wielu instytucji sektora publicznego, prywatnego, pozarządowego, a także mieszkańców gminy.

Sformułowana strategia zrównoważonego rozwoju gminy w rozdziale na pięć celów strategicznych i podległym im celom operacyjnym jest wyzwaniem dla wszystkich podmiotów

związanych z gminą. Równie ważne co posiadanie strategii rozwoju gminy jest kontrola jego właściwego wdrażania.

W celu uzyskania właściwej kontroli nad tym procesem i weryfikacji postępów, konieczne jest wprowadzenie zasad stałego, okresowego monitoringu, którego celem jest uzyskanie konkretnych mierników osiągnięcia założonych celów. Wybór właściwych mierzalnych wskaźników dostępnych w statystyce publicznej i wewnętrznej gminy spowoduje efektywne monitorowanie procesów wdrażania strategii.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem żywym i dynamicznie reagującym na zmiany. W celu zapewnienia sprawnej realizacji i oceny jej postępów, ale również aktualizacji i dostosowania do zmieniających się warunków społeczno – gospodarczych, konieczne jest powołanie jednostki odpowiedzialnej za monitoring i ewaluację. Zespół ds. strategii powinien składać się z osób różnych środowisk opiniotwórczych. Rekomenduje się, aby nie rzadziej niż okres wyborczy, czyli raz na cztery lata, zespół ds. strategii dokonał szczegółowej analizy realizacji celów strategicznych w oparciu o opracowane wskaźniki dostępne w statystyce publicznej i wewnętrznej gminy. Szczegółowa, systematyczna analiza powinna opierać się na sporządzaniu rocznych sprawozdań z oceny stopnia realizacji i oddziaływania (oceny wpływu na poprawę komfortu i jakości życia mieszkańców). W przypadku stwierdzenia zmian warunków i bieżącej sytuacji gminy konieczna jest aktualizacja dokumentu. Ważnym elementem tego sprawozdania powinna być również analiza zagrożeń utrudniających jej realizację oraz opracowanie systemu działań naprawczych.

Poza stałym monitoringiem zaleca się również dokonywanie ewaluacji dokumentu na podstawie rocznych sprawozdań, tj. oceny stopnia realizacji strategii do założonych wskaźników, prawidłowości ich realizacji, oceny przyjętych wskaźników w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych. Ewaluacja powinna dostarczyć odpowiedzi na pytanie jakie są efekty realizacji strategii, pokazać szanse i zagrożenia z nią związane oraz celowość przyjętych zasad i procedur, może także zmierzyć poziom zadowolenia mieszkańców z dokonanych zmian.

V. ZAŁĄCZNIK - WYKAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ I DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY TRZEBIATÓW NA LATA 2015-2023 R.

